

SLOVENSKI NAROD

Ishaja vsak dan popoldne, izvemski nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davki posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

Grozote plinske eksplozije v Neunkirchenu

Eksploziralo je 150.000 kubičnih metrov plina — Vse hiše v okolici in celo delavsko kolonijo je porušilo do tal — Ogromno število človeških žrtev

Saabrieken, 11. februarja. Snoči se je pripetila v posaarskem mestu Neunkirchen, ki je važno industrijsko središče v Posaarju, katastrofa, kakršne zgodovina menda še ne beleži. Okrog pol 7. zvečer je strahovita eksplozija mahoma spremenila velik del mesta v razvaline ter izvala nepopisen strah in paniko. Eksploziralo je 150.000 kubičnih metrov svetilnega plina. Katastrofa je zahtevala na stotine človeških žrtev, kojih število se za enkrat še ne da niti približno ugotoviti, ki pa bo po obsegu presegalo vse slične dosedanje katastrofe.

O katastrofi sami se doznajajo naslednje podrobnosti:

Mestna plinarja v Neunkirchenu je zgradila leta 1931. velikanski, najmodernejše opremljeni gasometer (rezervoar za plin), ki je bil po obsegu in velikosti tretji največji gasometer v Evropi.

Zgrajen je bil po najnovejših pridobitvah tehnike ter so ga smatrali za absolutno varnega proti vsaki eksploziji. Gasometer je bil 80 m visok ter je imel 1500 kvadratnih metrov površine. Mestna plinarja v Neunkirchenu je oskrbovala s plinom vso tamošnjo industrijo in poleg vsega Posaarja tudi takozvano Rheinpfalz. Poleg rezervoarja so bila ogromna skladišča koksa, razen tega pa velikanski tanki za bencol. Skupina kakih 30 delavcev je snoči okrog 6. dobila nalogo, naj iz velikega tanka za bencol pretoči v manjše tanke, namenjene za transport, večjo količino bencola. Iz še nepojasnjenega vzroka brzokone pa

po neprevidnosti kakega delavca, ki je kljub najstrožji prepovedi kadil, se je vnel bencol. Z modernimi pripravami bi bilo mogoče požar lokalizirati in preprečiti vsako katastrofo, če bi se ne bilo pri tem izkazalo, da je bila baš na onem mestu, kjer je cev za pretakanje bencola šla mimo plinskega rezervoarja, cev pokvarjena, tako da je iztekel bencol. Plamen se je po mastni cesti razširil tudi do tega mesta in tako je nastal ogenj ob samem plinskem rezervoarju. Vse to pa bi še ne bilo tako nevarno, ako ne bi bila

zagostitev s katranom med posameznimi deli plašča gazometra pokvarjena.

Tako se je ogenj razširil na sam rezervoar. Poskušali so sicer naglo izprazniti gazometer, vendar pa je že poprej prišlo do eksplozije. Ogromni gazometer, ki je bil zgrajen po najmodernejših principih brez uporabe vode ter je bil razdeljen na štiri po 17 m visoka nadstropja, je

eksplozija raznesla na drobne kosce.

Iz gazometra se je dvignil en sam ogromni plamen in v naslednjem hipu ni bilo več ne duha ne sluha, ne o gazometru, ne o delavcih in ne o poslopjih, ki so se nahajala v okolici 250 metrov okrog gazometra.

Debeli dvojni jekleni plašč gazometra je raztrgalo tako, da leže drobci raztreseni na kilometre daleč po okolici. Na kraju, kjer je stal poprej gazometer, je nastalo

eno samo morje plamenov.

ker so se vnele ogromne zaloge koksa in bencola. Od 7. zvečer pa do polnoči je skoro vsaki dve minuti sledila nova manjša eksplozija, ko so pokali nešte- ti tanki bencola in katrana.

Kako silna je bila eksplozija se vidi že iz tega, da je bilo

slušati detonacijo do 80 km daleč.

Delavska kolonija, ki je v bližini plinarne in kjer je bilo 30 dvodružinskih hišic, je izginila z vsem, kar je bilo v njej živega in mrtvega. Zračni pritisk je bil tako močan, da je v okolici petih kilometrov raztrgalo, skrivilo in zvililo vse železne plinske in električne kandelabre ter vse nosilne droge za električni daljnovod. Tramvajski voz, ki je vozil v času eksplozije kakih 500 m daleč od gazometra, je pretrgalo na dvoje. Spodnji del s kolesi in motorjem je zvililo in postavilo pokoncu, tako da izgleda kot nekako velikanstvo strašilo, goraj del

voza z vsemi potniki, sprevodnikom in voznikom vred pa je razneslo na drobne kosce. V vsem mestu ni ostala cela niti ena hiša

in ulice so daleč naokrog dobesedno nastlane z razbitim steklom, okenski okvirji, razbitimi vrati, opeko in sličnimi predmeti, ki so zaradi eksplozije popadali raz hiše.

V prvem hipu je nastala taka zmeda, da nihče ni vedel kaj dela. Vse je planilo na ulice in ljudje so kakor brez uma drveli na vse strani. Vse je mislilo, da je nastal potres ali da je eksploziralo kako tajno skladišče municije. Policija je le z največjo težavo zaustavila ljudi, da niso drveli naravnost v smrt, v področje eksplozije, ki so se neprestano nadaljevale. Takoj so prišli na pomoč tudi gasilci in z njihovo pomočjo so oblasti kmalu organizirale

reševalno akcijo.

Ko se je prvi strah nekoliko polegel, se je prebivalstvo brez razlike stanu in poklica pridruživlo reševalcem. Ker je eksplozija uničila tudi vso plinsko napeljavno in raztrgala električno omrežje, je bilo

vse mesto brez luči.

le okolico katastrofe je očaraval krvavoredeč plamen s pogorišča. Reševalci, ki so se jim v teku prvih nočnih ur pridružili tudi gasilci, zdravniki in vse razpoložljivo sanitetno osebje iz vseh bližnjih in tudi oddaljenih mest, so se morali sprva omejiti zgolj na to, da so spravili na varno

neštevilne ranjence.

Bolnica je bila seveda premajhna ter so uredili zasilne lazarete v solah in drugih javnih poslopjih. Več kot polovico ranjencev pa so morali kljub temu začasno spraviti v privatna stanovanja. Do polnoči se niso mogli približati centru katastrofe, ker je bilo vse eno samo morje plamena. Šele, ko so eksplozirali zadnji tanki bencola, so mogli misliti na

gašenje ogromnega požara,

ki pa ga bodo mogli pogasiti še le v par

dneh. Koliko je prav za prav zahtevala človeških žrtev

ta strašna nesreča, se trenutno ne da niti približno ugotoviti. Do 6. zjutraj so po napornem, s smrtno nevarnostjo združenem delu potegnili izpod razvalin, v kolikor so jih doslej mogli preiskati, 45 mrtvih, 141 hudo ranjenih in 300 lažje ranjenih. V bolnicah, lazareti in po privatnih stanovanjih je bilo do 7. zjutraj nameščenih nad 700 ranjencev, med njimi pa je več kot polovica zelo hudo ranjenih. Nad 100 zdravnikov je vso noč vršilo operacije in prožilo ranjencem prvo pomoč. Število smrtnih žrtev pa bo po sodbi oblasti skoraj gotovo znašalo nad 500, ker pogrešajo še mnogo delavcev, ki so bili zaposleni v bližnji gazometri in pa vse prebivalce do tal porušeni stanovanjskih hiš v bližnji delavski koloniji. Zaradi silne vročine se tem razvalinam dosedaj sploh še niso mogli približati.

Katastrofa bo imela za vso tamošnjo industrijo hude posledice. Velika železarna je morala ustaviti vse delo in bo počivala najbrž leto dni.

To je največja eksplozijska katastrofa in menda tudi sploh največja nesreča v teku zadnjih desetletij. Slična katastrofa se je pripetila 21. septembra 1921 v badenski tvornici anilina in sode pri Ludvigshafnu, kjer je eksploziralo 4000 stotov amoniak-sulfata, pri čemer je bilo mesto Opava popolnoma porušeno. Pri tej nesreči je bilo 319 mrtvih in 519 ranjenih. Manjše eksplozije so kaj pogoste, vendar pa gre okrog v vseh primerih za pomanjkljivost naprav ali pa za neprevidnost. Tako je 18. januarja 1926 v Berlinu nastala eksplozija plina v strinadstropni palači, pri čemer se je poslopje popolnoma porušilo in je bilo 6 mrtvih. 11. februarja 1926 so v Monakovem desinficirali neko okuženo stanovanje. Tudi pri tej priliki je nastala eksplozija, pri kateri je bilo 22 ranjenih. Leta 1928. je nastala eksplozija plina v Lansbergeraleji v Berlinu, pri kateri je bilo 17 mrtvih in 15 ranjenih. Tudi v Ljubljani smo doživeli pred štirimi leti slično eksplozijo v Knafljevi ulici, vendar pa ta eksplozija k sreči ni zahtevala nobenih žrtev.

Hitler govori

Sinoči je imel Hitler svoj prvi kancelarski voilni govor — Napovedoval je iztrebljenje marksizma in obnovo nemške armade

Berlin, 11. februarja. AA. Državni kancelar Hitler je snoči prvič govoril na javnem shodu po imenovanju za državnega kancelarja. Shod je bil v ogromni dvorani Sportne palače. Hitler je govoril kot šef nacionalno socialistične stranke. Dvorana je bila nabito polna, v prvih vrstah pa so sedeli poslaniki Italije, Velike Britanije in Zedinjenih držav Severne Amerike in uradniki angleškega in japonskega poslanstva.

Hitler je stopil v dvorano z običajnim ceremonijalom med defiliranjem zastav in prepevanjem nacionalno-socialističnih bojnih popevk.

Vodja nacionalnega socializma je topot govoril s pisanim konceptom v roki, kar doslej ni bila njegova navada na shodih. Najprvo je očrtal postanek svoje stranke, ki je bila ustanovljena proti marksizmu. Marksizem je odgovoren za izgubo nemških kolonij in nemške vojne marine. Nato je Hitler povdverjal, da je marksizem uničil narod in da je zdaj prevzel oblast, da dvigne nemški narod iz ruševin. Pri tem se hoče ravnati le po prirodnih zakonih in izkustvu, ne pa kakor to dela marksizem, po teorijah razredne borbe. Nova vlada, je nadaljeval Hitler, bo vrnila Nemčiji njeno veličino in za ta ideal se bo boril do iztrebljenja marksizma.

Hitlerju so po končanem govoru burno ploskali. »Vedno moramo misliti na našo nekdanjo vojsko, na ta simbol našega naroda, ki bi moral o svoji usodi sami odločiti.« je odgovoril naposled Hitler na dolgotrajne ovacije.

Berlin, 10. februarja. č. V pretekli noči je po komunističnih demonstracijah v predmestju Wilmerdorf prišlo med narodnimi socialisti in komunisti, ki so se vračali z demonstracij, do hudih spopadov. Skupina narodnih socialistov je napadla komuniste s strelji iz revolverjev. Eno dekle je bilo ubito, dve drugi osebi pa lažje ranjeni. V Braunschweigu so socialisti priredili veliko zborovanje. Na zborovanju pa je prišlo tudi okrog 200 narodnih socialistov, ki so slemernega govornika motili ter vprisrčili demonstracije, tako da je prišlo do pretepa. Politijski organi, ki so intervenirali so razpustili zborovanje. Na cesti pa je prišlo znova do pretepa. 15 oseb je bilo ranjenih, med njimi 7 zelo hudo. Policija je morala znova intervenirati, da je ločila nasprotnike.

Dunaj, 10. febr. AA. Dunajska radijska postaja je hotela prenašati veliki voilni govor, ki ga bo jutri imel v spornih palači v Berlinu predsednik nemške vlade Hitler. V poslednjem trenutku pa se je dunajski župan dr. Seitz okoristil s svojo pravico veta, ki jo ima po pravih dunajske radijske postaje, in prepovedal postaji prenos tega govora.

Dr. Seitz, ki je tudi predsednik avstrijske socialno-demokratske stranke, pravi v utemeljitvi svojega veta, da bi bilo prenašanje Hitlerjevega govora nepravilno, ker se tudi govori drugih uglednih strankarskih pravoč v Nemčiji na tak način ne prenašalo. V političnih krogih mislijo, da utegne zaradi tega priti do velike politične afere v Avstriji.

Gospodarska kriza in trboveljska občina

Davčna osnova pri družbinem davku padla za 1 milijon, trošarine na alkoholne pijače pa za 50 %

Trbovlje, 10. februarja. Vedno obupnejši kliči prihajajo iz rudarskih revirjev. Pomanjkanje, ki danes najresnejše ogroža že široke plasti delavstva, prehaja že tudi na ostale sloje, zato danes vsi stanovni brez razlike z največjo bojaznijo pričakujejo usodne spomladi, ko se bo odločilo, ali se bo položaj v rudarskih revirjih izboljšal, ali pa jih čaka gospodarska in socialna propast.

Preteklo nedeljo se je vršil v tukajšnjem Sokolskem domu občni zbor krajevne organizacije JRKD, katerega se je udeležil tudi narodni poslanec g. dr. Rape. O tem občnem zboru je Slovenski Narod tudi poročal. Naši rudarji so na občnem zboru sprejeli resolucijo, v kateri so ponovno opisali obupen položaj rudarskega delavstva in prebivalstva rudarskih revirjev sploh ter prosili vlado, da jih v teh najtežjih časih bede zaščiti in jim pomaga. Učinkovita pomoč in zadovoljiva rešitev pa je mogoča edino s povečanimi naročili premoaga iz rudnikov TPD za potrebe državnih železnic. Zahtevali so, naj se v državnih rudnikih čim prej uredi socialno zavarovanje, da se zgrade higijenski predpisom odgovarajoča stanovanja za rudarje, da se ustvarijo povoljni delovni pogoji in uredi mezdni sistem tako, da bo nudil človeku primerno preživljanje rudarjem in njih družinam, sploh, da se vse razmere uredi vsaj približno tako, kakor so urejene v rudnikih v dravski banovini. Zakaj so naši rudarji to zahtevali? Ne morda zato, ker bi radi šli delat v rudnike na jug države, kajti vsakdo, in tako tudi naš rudar, le s težkim srcem zapusti svoj rodni kraj, kjer je preživel veselo dni svojih mladih let, pač pa zato, da se doseže tudi v tem pogledu popolna enakopravnost našega socialnega zavarovanja, socialne zaščite delavstva in narodnega gospodarstva za vse državljanje v vseh pokrajinah, kajti še nedavno, ko je odšlo več naših brezposelnih rudarjev za delom v južne rudnike naše države, se je izkazalo, da jim je obstanek zaradi skrajno slabih socialnih, stanovanjskih, delovnih in mezdnih prilik v teh rudnikih nemogoč, zato so se v prav kratkem času razočarani in sestradani vrnili.

Zato so naši rudarji poleg večjih naročil premoaga od merodajnih činiteljev zahtevali, da se v južnih rudnikih socialne, stanovanjske, delovne in mezdne prilike temeljito uredi, kar bo imelo že samo po sebi ugoden vpliv na razmere v naših rudnikih, kajti z večjimi investicijami in stroški, ki bodo potrebni v ta namen, bodo lastniki južnih rudnikov oslajbljen v svoji konkurenčni aktivnosti, našim na visoki so-

cialni in tehniški stopnji stoječim rudnikom pa bo omogočen pravilen razvoj, ki je glede na kvaliteto in v primeru z rudniki na jugu mnogo nižjo ceno svojega premoaga v velikem interesu našega gospodarstva.

Pomisliiti je namreč treba, da je bilo v rudnikih občine Trbovlje v letih ugodne konjunkturo redno zaposlenih 6—7000 rudarjev široka kmetijska okolica in oddaljena Savinjska dolina so prodajale v rudarske revirje svoje kmetijske pridelke. V občini Trbovlje se je naselilo v zadnjih letih 480 raznih obrtnikov in trgovcev, ki so imeli vsi povoljno eksistenco Predpis državnega davka za leto 1929 je znašal pri TPD Din 6.332.661.—. Povprečne občinske, cestne, banovinske in zdravstvene doklade so znašale 200% kar znaša skupaj z državnim davkom Din 19.897.383.—. K stroškom občinskih in okrajnih cestnih potreb je prispevala TPD vsa leta 97%. Na sedežu občine Trbovlje, kjer ima TPD svoj rudarski revir, se je izplačevalo na mezdah delavstvu in uradništvu nad 80 milijonov Din letno. Če se upošteva dejstvo, da je nosila industrija velik del socialnih bremen in jemala sirovine kakor les in drugo od kmetijskega prebivalstva, je jasno, da je premoagovna industrija v dobi ugodne konjunkturo vsega upoštevanja vreden faktor.

Občina Trbovlje je prišla zaradi dolgotrajne rudarske krize v težak finančni položaj. Davčna osnova pri družbinem davku se je znižala za nad 1 milijon dinarjev. Pridobnina, zgradarina in zemljarina je padla pod polovico davčnega predpisa prejšnjih let, dohodek trošarine od alkoholnih pijač je padel za 50%, potrebe pa so se ravno zaradi socialne bede občinov silno pomnožile.

Trboveljska občina plača vsako leto za redne šolske potrebe Din 1 milijon, za socialne namene preko pol milijona, za zdravstvo preko 300.000 dinarjev, za vse ostale potrebe z obrestmi in anuitetami pa 3 milijone. Zato je popolnoma izključeno, da bi občina v bodoče lahko zadostila svojim zakonitim obveznostim, če se ne doseže, da bo rudnik v bodoče v povečanem obsegu in pomnoženih delavnikih obratoval. Vsako poslabšanje pa bi pomnilo gospodarsko in socialno nesrečo za prebivalstvo rudarskih revirjev in popoln gospodarski zastoj ene največjih občin dravske banovine.

Da se to odvrne, morajo merodajni faktorji uvideti, da stalno zapostavljanje privatnih rudnikov za državnimi pri podejlevanju naročil za državne železnice ni v interesu našega gospodarstva.

Razorožitvena konferenca ne pride z mrtve točke

Nemčija in Italija nasprotujeta francoskemu predlogu — Sestanek generalne komisije

Ženova, 11. februarja. AA. Tekom večerajšnje popoldanske seje predsedništva razorožitvene konference je nemški delegat Nadolny odgovoril na govor, ki ga je imel o francoskem razorožitvenem in varnostnem načrtu francoski zunanji minister Paul Boncour. Nadolny je izjavil, da soglašajo s Paul Boncourjem o potrebi stvarnega dela in da naj konferenca končno vendarle neha s samo načelnimi razpravami. Nato je nemški delegat povdvaril, da vztraja pri sporazumu z dne 11. decembra lanskega leta o enakosti pravic in da naj ta načela ostanejo podlaga za vse nadaljnje sklepe, ker od nje Nemčija ne bo odstopila. Pravo varnost bo po mnenju nemške vlade prineslo le stvarna razorožitve. Naposled je Nadolny izjavil, da se bo z veseljem udeležil razprave o francoskem načrtu, a hkratu s tem načrtom naj konferenca razpravlja tudi o nemških razorožitvenih predlogih.

Predsedstvo razorožitvene konference je nato pričelo sestavljati dnevni red in proučevati način, kako naj se v ponedeljek vrši debata. Angleški delegat Eden, ameriški delegat Gibson in francoski zunanji minister Paul Boncour so se zedinili v tem, da se naj varnostna vprašanja predlože politični komisiji. V vprašanju razorožitve pa so nastala nesoglasja. Eden, Gibson in Paul Boncour so predlagali, naj vprašanje razorožitve prouči generalna komisija, in sicer tako, da pride na dnevni red najprvo vprašanje znižanja efektov, nato pa znižanje materialja. To pa zategadelj, ker to zadnje vprašanje še ni proučeno do konca.

Proti temu predlogu sta nastopila zastopnika Italije in Nemčije. Zahtevala sta, naj konferenca prouči najprvo vprašanje vojnega materialja. Predsedništvo je naposled sklenilo, naj o tem odloči generalna komisija na svoji seji v ponedeljek.

Misljko, da bo generalna komisija izročila vprašanje varnosti politični komisiji, vprašanje razorožitve pa naj se reši tako, kakor so predlagali delegati Francije, Anglije in Zedinjenih držav.

Iz živahnosti na večerajšnji seji sklepajo, da bo konferenca imela dva tedna dela in da bo to delo naporno. Generalna komisija bo reševala vprašanje razorožitve, politična pa varnostna vprašanja. Prva bo zasedala dopoldne, druga popoldne.

Povišanje nemških carin ne velja za balkanske države

Berlin, 10. februarja. AA. Wolffov urad javlja. Povišanje carinskih taks na živino in koruzo ne velja za balkanske države. Te takse se bodo pobirale le od živine in koruze iz Zedinjenih držav Severne Amerike in iz Danske.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: Pariz 20.24, London 17.76, Newyork 518.15, Bruselj 72.1250, Milan 26.49, Madrid 42.54, Amsterdam 208.06, Berlin 123.15, Dunaj 72.1250—59.50, Sofija 3.75, Praga 15.34, Varšava 58, Bukarešta 3.08.

Tako se lotimo problema brezposelnosti

Z varčevanjem na pravih mestih bi se dobil denar za nujna javna dela

Radovljica, 10. februarja. Pri nas bi ne bilo treba brezposelnosti. Dela je povsod dovolj, manjka le uvidevnosti, podjetnosti in smisla za smotrno gospodarstvo. Po naših mestih, trgih in vaseh, srečavamo dan za dnem, nešteto mladih zdravih in krepkih ljudi, ki prosijo za podporo in prekinjajo usodo, ki jih kruto tepe ter jim vzela delo in zaslužek. Seveda je med njimi mnogo takih, ki niso in ne bodo delali nikoli, čeprav bi bilo dela dovolj; a vendar, je med temi nesrečniki največ tistih, ki bi radi prišli za vsako delo, samo da bi mogli s tem preživljati sebe in svoje družine. Večina teh ljudi se raketača in brezposelnih rudarjev, industrijskih delavcev, obrtnih pomočnikov ter obubožanih kočarjev. Vsi ti cutijo grenko življenje v vsej krutosti iz dneva v dan ter pronašajo žaljive in trde besede največkrat od onih, ki žive v bogastvu in razkošju.

Poleg onih, ki jim je gospodarska kriza vzela zaslužek, pa imamo na desetisoče mladih ljudi, ki še nikoli niso bili zaposleni in že več let zaman iščejo dela. To so mladeniči, ki so zapustili osnovne in meščanske šole in vajenci vseh mogočih obrti, ki jih mojstri po dovršeni učni dobi niso sprejeli v službo kot pomočnike. Večina teh mladeničev ne dobi zaposlenja do aktivne vojaške službe in še potem ne morejo najti dela, ker so vsa mesta zasedena in ker kaže ni dela nikjer.

Da, dela ni in ni, a vendar ga je povsod dovolj. Samo najti ga je treba in odprti oči in videli bomo, da je pri nas dela dovolj za vse, še celo za tujce. Vidimo ga na vsakem koraku, treba je le denarja, ki bi pozvil naše ohromelo gospodarstvo življenja. Pogledamo samo na našo Gorenjsko, ki bi bila lahko še bolj privlačna točka za tujce, če bi imela boljše ceste, izpeljane v vseh smerah. Pogledamo, kako se pri nas zaradi neuvidevnosti in nesmiselnih štednje pri javnih napravah dela škoda na javni in zasebni lastnini. Če pogledamo v osebnosti države, vidimo koliko se je tam v zadnjih letih zgradilo prvovrstnih avtomobilskih cest, mostov, železnice, viaduktov, izsušilo močvirja, elektrificiralo železnice in to v državah, ki so še bolj obiljene, zadolžene in siromašne, kot naša. Pri nas pa imamo v središču Gorenjske, ki velja kot najlepši in najbolj privlačni del države, neurejene reke in potoke, premalo mostov, pa mnogo slabih potov in cest. Pričinimo kar pri reki Savi! Vse od Kranjske gore nazadol proti Jesenicam, ima Sava zelo široko in razjedeno strugo, ki zavzema na nekaterih krajih široko celo dolino. Sava je v zadnjih letih porušila na tem ozemlju že nebroj mostov, ostra železniške naspe, je odnesla na Hrušiči pol kolodvorca, na Javorniku pa poleg mostu tudi več hiš ter veliko površino plodne zemlje. Pogledimo stopno poteka Pišence v Kranjski gori, ki je široka za veletok, pogledimo potok Bi-

strico v Mojstrani, ki je porušila še del vasi. Isto je z našimi cestami in mostovi. V Pišenci v Kranjski gori je lesen most, preko katerega vodi planinska cesta na Vršič, v takem stanju, da nas je lahko sram. Če vidimo, kakšna pot vodi na levo od tega mostu v Krnico, potem lahko vemo, zakaj ne hodijo planinci in smučarji v to prelepo gorsko kotlino. Na Javorniku je most čez Savo že 7 let porušen. Bilo je tavn že nebroj komisij, a mostu še do danes ni. Najmo potrebna bi bila tudi cesta čez Bleško Dobravo, skozi Vintgar in Gorje na Bled ter z Bleda na Gorjše, Koprivnik, Srednjo vas in Bohinjsko Jezero.

Ministrstvo za socialno politiko je votalo za brezposelne in za pasivne kraje ter za nujno potrebna dela nebroj milijonov dinarjev. Po vseh večjih mestih dravske banovine so se uvedle pomožne akcije za podpiranje brezposelnih, ki so sicer lajšale mnogo gorja, a vendar je vse to le kapljica na razbeljeno kamenje. Tu bo treba s strani banovine in države uvesti širokopolno akcijo za gradnjo in popravilo cest in mostov ter regulacijo rek, od česar bi imela država, banovina in občine velike koristi, brezposelni delavci pa delo in zaslužek. Za tako potrebne javne naprave se morajo najti sredstva, ker tako štedenje povzroča mnogo več škodo kot koristi. Pri razpravi v državnem proračunu naj se ta gradbena dela vzamejo v pretes. Šteti naj se pri odpravi raznih delegacij, komisij in reprezentacij v inozemstvu. Znižati naj se pokojnina onim visokim državnim uradnikom, ki imajo take privatne službe, da jim zadostujejo za udobno življenje. Primerno naj se obdavčijo oni, ki imajo po več služb in kojih prejemki visoko presegajo ekstenzivi minimum. Na ta način se bo kmalu dobil denar. Za tako nujno potrebna gradbena dela, od katerih je odvisen uspešen razvoj našega tujkega prometa in gospodarstva.

Zelo čudne vtise morajo odnesti od nas tujci, ko se vozijo po naših najlepših krajih po prašnih, vijugastih in kotaljastih cestah in vidijo na vseh straneh neuregularne reke, ki spreminjajo travnike in polja v široke pustine. Ker nimamo mostov, se morajo voziti po levskanskih ovinkih iz Kranjske gore preko Lisc na Bled ali obratno ter z Bleda v Bohinj, ko bi se lahko vozili od tu z istimi stroški in isto zamudo časa po lepih planinskih cestah čez triglavsko predgorje v Bohinj. Pri dobri volji, podjetnosti in z varčevanjem na pravih mestih, se bodo dala vsa ta nujno potrebna gradbena in regulacijska dela uspešno izvesti. Če se je to izvršilo drugje, se bo moralo tudi pri nas, kajti le na ta način bomo omili brezposelnost, to najhujše zlo sedanjega časa, z nabiralnimi akcijami pa ne bomo nikoli dosegli pravih gospodarskih uspehov, ker iste ne zaležejo pri takem številu brezposelnih skoraj nič.

Janez je prodajal smetano

Mož, ki ga pozna vsa Ljubljana in ki si poštenja ne da vzeti

Ljubljana, 11. februarja. Pri nas je več taktičnih Janezov, o katerih pravi ljubljanska pesmica, da ne sejejo in ne žanjejo, vendar pa žive kot lilije na polju. Clovek pa vseeno ne more razumeti, da to »lilije« živijo od samega zraka in božje milosti. Posebej menda ni treba razlagati, kdo in kaj so »lilije«, ki so včasih uspevale pod kostonjem pred Mahrovovo hišo in ki se zdaj tako bohotno razcvetajo pri parfumeriji pred Mestnim domom. To niso brezposelnosti izmed brezposelne armade, ki je prišla v modo zadnja leta. Brezposelnost Janezov pod kostonjem spada v posebno kategorijo. To je nekakšna »snopsarska« bratovščina. V nji so po večini starejši brezdomci življenja, mlajši brezposelniki, žrtve zloglasne krize, ki ne znajo biti tako zadovoljni in ne tako večji v brezposelnosti kot poklicu.

Janezi se poživljajo na vse pomožne in socialne akcije, nikdar jih ne vidiš delati, vendar pa se še ni primerilo, da bi kateri izmed njih umrl zaradi pomanjkanja. Nekateri baje delajo, a sprejemo samo priložnostno delo pod ugodnimi pogoji. Marenekov Janez se smuka okrog mesarjev, kjer je vedno dovolj priložnostnega dela. Baje ga cenijo kot pošteniaka. Včasih dopoldne je bil na živilskem trgu takšen krič, da je odmevalo do magistrata. Clovek bi mislil, da so se posluževale ženske svoje jezične pravice. Pa je le Marenekov Janez zagovarjal svoje poštenje in pravice pred uniformiranim zastopnikom postav. Janez je stal razkorčen pred stražnikom z velikim loncem smetane.

— Vsa Ljubljana me pozna! Janez da bi ukradel smetano! Janez, da sem krade! Mesarje vprašajte, kdo je Marenekov Janez in če je že kdaj kradel!

— Prizibal se je med gročar radovedncev, košatih gospodinj s cekarji, branjevt itd. že okrogel trzni stražnik.

— No, Janez, kaj pa počneš? Ali bi rad šel zopet sedet?

— Janez je zagrmel: — Janez sedet? Kdaj sem pa jaz še sedel? Tale pisker smetane dam za dva kovača! Ali ni vredna? Saj je že pisker sam toliko vreden?

— Kje si jo pa dobil?

— Če ne verjameš, da je dobra, pa jo poskusil Na, žlico ti dam. Janez je posegel v žop in privlekel iz njega mastno žlico.

— No, kje si jo dobil?

— Lej ga, kje neki! Tamle onga »mami« si jo dal, da naj jo prodam.

— Pa pojdimo k njemu! je predlagal stražnik.

— Kaj še, saj je že miam prodal! Ko dobim dva kovača za njo, pa grem.

— Le izgini, Janez, da se ne bodo zbrinili ljudje! je predlagal trzni stražnik, ko se je zbral okrog Janeza že skoraj pol Ljubljane.

Janez se je pomešal med ljudi in ponujal smetano na ves glas kot jesihar. Kupca je kmalu našel, saj je nekaterim gospodinjam dišala mastna smetana, ki je bila zgoraj sicer še zabeljena, kajti Janez tudi čika. Janez je dobil dva kovača. Stražnik in detektiv sta prijela Janeza, naj ju pelje zdaj k tistemu možakarju, ki je dal Janezu »v komisijo« smetano.

— Le pojdita, tamle je »sun«.

Potem so pa čakali vsi trije »unga«, Janez najbolj potrpežljivo.

— Ne morem pomagati, če ga ni. Ne vem, kam se je odkidal!

— Pa pojdi z menoj, da ga ne bomo več čakali! je dejal stražnik.

— Jaz, da naj grem s policajem, ki sem že 65 let star? Tako poštene ljudi boste gonili na policijo?

Mesarji so mrmraje pritrjevali Janezu, s stražnikom so pa vlekli Janezovi poklicni tovariši. Hudomušno so se režali ter komaj čakali, kdaj bo stražnik pograbil podjetnega Janeza. Ljudje so se zopet zbrali v veliki gruč. Janez je zagovarjal svojo nedolžnost z zgovornostjo »jezičnega dohtarja«. Končno je stražnik jeznil Janeza za rokav, a Janez seveda ni kar tako kapituliral.

— Mene pa že ne bodo vlačili po policiji, tako starega, ki si služim kruh na pošten način! Na, pa me ženi, če hočeš, se bom pa še ponižal pred teboj!

In Janez je pokleknil pred stražnika najprej na desno, potem pa še na levo koleno in dvignil visoko sklenjeni roki kot devica pred Marijinim oltarjem. Kaj bi naj napravil stražnik drugega z Janezom, kot da ga je pustil sredi gruč ljudi. Pomignil pa je detektivu, da naj počaka z Janezom na »unga«. Teško je reči, kako dolgo sta ga čakala in če sta ga sploh pričakala.

Rdeči križ v Dobovi

Dobova, 10. februarja.

Krajevni odbor Rdečega križa v Dobovi je imel 29. januarja dopoldne svojo prvo redno skupščino v prostorih g. Kramarja. Predsednik društva, tukajšnji postajatelj g. Prestor se je uvodoma spomnil umrlih članov, zlasti pa še predsednika glavnega odbora g. dr. Leke. Na kratko je podal društveno zgodovino in razvoj ter orisal program bodočega dela. Prvi podpredsednik, šolski upravitelj g. Kokot, je v lepo zasnovanem govoru pomenil pomen, cilj in naloge društva. V minulem letu je podmladek RK nebral mnogo darov za trbovejske rudarje, za kar so se Trbovečani pristočno zahvalili. Iz tujinskega in blagajniškega poročila je razvidno, da šteje društvo 150 rednih in podpornih članov, njegov denarni promet v minulem letu je znašal 6386 Din. Za razne podpore, zlasti revnim solarjem, je izdalo društvo 2491 dinarjev. O dramatičnem odseku je poročal njegov vodja in režiser g. Grbec. Odeček je prev marljivo deloval in privedel več pred-

Odboru je bil soglasno podan absolutorij, nakar so sledile volitve. Za predsednika je bil izvoljen g. Ciril Prestor, za prvega podpredsednika šolski upravitelj g. L. Kokot, za drugega podpredsednika gosp. Fran Toporišič, župan v Selah, za tajnika prometnik g. Grbec, za blagajničarke ga. Jela Prestorjeva, v odbor pa: gđc. Cirija Antolovič, ga. Teresija Kramerjeva, gđc. Tomažičeva, gđc. Gačnikova ter gđ. Anton Kežman, Jelnikar in Vavovec. Za predsednika nadzornega odbora je bil izvoljen g. Mirko Cirman, za člana Lojze Bogovič in Fran Celari. V imenu občinskega odbora se je skupščine udeležil g. Malnarčič, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad lepimi uspehi društva. Predsednik je lepo uspeli zbor društva zaključil, poudarjajoč, da gre lepšim časom naproti, saj si bo postavilo lasten gledališki oder v bodoči dvorani g. Kramarja. Agilnemu društvu želimo tudi v bodoče mnogo uspeha!

Zborovanje nameščencev KID

Jesenice, 10. februarja.

Letna glavna skupščina društva nameščencev KID na Jesenicah se je vršilo v četrtak zvečer ob izredno lepi udeležbi članstva v spodnji dvorani tovarniške Kazine. Predsednik društva inž. Alfred Rudesch je ugotovil sklepčnost, pozdravil vse navzoče, predvsem pa zastopnika Zveze društev priv. nameščencev g. dr. Janka Kostja iz Ljubljane ter prešel na dnevni red. Po čitanju zapisnika zadnjega občnega zborja je podal g. dr. Maks Obersnel kot član uprave pokojninskega zavoda zelo obširno in stvarno poročilo o stanju in poslovanju pokojninskega zavoda. Tajniško poročilo je podal tajnik g. Anton Bernhard, blagajničar pa g. Stane Bokal. Iz obeh poročil je razvidno, da je imela društvena uprava v minulem letu 6 sej, več sestankov in predavanj, da šteje društvo 145 članov, da je imelo okrog 47.000 Din denarnega prometa ter da ima okrog 48.000 premoženja.

Po poročilih funkcionarjev so se vršile volitve novega odbora, v katerega so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik inž. Alfred Rudesch, namestnika: Božič Jože in Matija Sušnik, odborniki: Azman Franc, Bernhard Anton, Bokal Stane, Koura Rudolf, Prevec Peter, Prevc Peter, Stebih Mirko, Skofljek Maks, Torkar Franc, Velepč Ivan in Vider Jakob namestniki: Črnko Viktor, Kobentar Albin, Ravnik Jože, pregledniki Trahtar Jože, Hafner Ivan, Kučina Franc. Po volitvah je delegat Zveze društev priv. nameščencev g. dr. Kostl podal temeljito poročilo o delu Zveze za jeseniška vprašanja ter o delovanju Trg. bolni in podpornega društva ter pojasnil važne določbe obrtnega zakona in apeliral na navzoče, naj se čim tesneje oklenejo svoje organizacije. Za svoje stvarno in izčrpno poročilo je že živahno odobravanje članstva. Sledila so še razna vprašanja in predlogi s strani nekaterih članov, katerim je g. delegat dal pojasnilo, na kar so se obravnavala še nekatera druga interna vprašanja.

Poziv bivšim mornarjem

Ljubljana, 11. februarja.

Ustanavljanje novih krajevnih odborov Jadranske straže in razveseljivo napreduje organiziranje podmladka širom naše domovine priča, da se ta narodna obrambna organizacija čim dalje bolj širi med narodom, ki se začena v polni meri zavediti velikega pomena morja. Število članov raste od dne do dne. Predavanja, prireditve, izleti na morje, pošiljanje dece na morje itd., bodo naredila ostalo, da bomo lahko kmalu s ponosom zri na lepo število zavetnih branilcev našega morja. Dolžnost vsakogar je, da pristopi k Jadranski straži in ako je že njen član, da nabira nove člane.

Mornarji, ki so služili v naši vojni ali trgovski mornarici, so pa prvi, ki morajo ne samo postati člani Jadranske straže, temveč biti tudi najvnetejši nosilci društvene ideje med narodom. Njihova sveta dolžnost je to! S skupnim delom bodo lahko dosegli velike uspehe, na katere bodo zri sami z veseljem in zadoščenjem, ideja Jadranske straže bo pa rastle in se širila, dokler se v polnem obsegu ne doseže in uresniči moč, ki ji bo omogočila vršiti veliko nalogo v obrambo in procvit našega morja in naše domovine.

Združiti bivše mornarje k skupnemu delu je cilj mornarskih sekcij, ki se ustanovljajo pri poedinih krajevnih odborih Jadranske straže. Iste pa ne bodo služile samo društvenim namenom Jadranske straže, temveč si bodo včlanjeni mornarji skušali med seboj pomagati v moralnem in smotnem pogledu.

Zato vsi mornarji — poklicni čuvarji našega morja — pristopajte k mornarskim sekcijam Jadranske straže!

Pravila za mornarske sekcije Jadranske straže je izvršni odbor v Splitu končno potrdil in bodo razposlana poedinim krajevnim odborom.

Iz Celja

— Odpovedana smučarska tekma. Zimsko-sportni odsek SPD v Celju je nameraval prirediti v nedeljo 12. t. m. podsvažno stalom tekmo pri Celjski koči, a je moral zaradi slabih snežnih razmer tekmo odpovedati. Dan tekme bo pravočasno objavljen.

— Prva letošnja nogometna tekma bo v nedeljo 12. t. m. ob 14. na celjski Glaziji, kjer boša SK Trbovlje in SSK Celje v prijateljski tekmi merila svoje sile.

— Nežne lekarniške službe ima do zatečnega petka 17. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Očiščišče ceste in ulic. Južno vreme je spremenilo blatni oneg na državni ter na banovinskih in občinskih cestah v Celju in okolici v brazgo, ki je ponekod uprav neprehodna. Ničče se ne zgame, da bi poskrbel za temeljito očiščenje zamarnjenih cest in ulic. Zadeva bi se dala z malim: stroški urediti z brezposelnimi, ki bi radi vsaj nekaj zaslužili. S tem bi bilo ustrežno brezposelnim in tudi vsemu ostalemu prebivalstvu.

Otroško trupelce štiri leta v dimniku

V Zagrebu so našli v dimniku strašne sledove zločina neznanne matere

Zagreb, 10. februarja.

Grozn zločin je bil odkrit danes v Deželčevi ulici, zločin, ki ga je storila po vseh znakih oded neznan mati že pred dobrimi štirimi leti, ko je usmrtila svojega otroka. Brezposelnice matere še niso našli, toda policija ji je že na sledu. Na podstrešju hiše št. 60 v omenjeni ulici so našli v dimniku zavoj, v njem pa okostnjak otročička, ki mu spola niso mogli določiti. Vsi znaki kažejo, da je bilo trupelce nesrečnega otročička v dimniku že od septembra 1928, ne da bi kdo sledove zločina opazil. Trupelce je bilo seveda tako izsušeno, da se okajena koža z mesom ne da odstraniti od koščic. Čunje, ki je bilo v nje trupelce zavito, so že razpadle.

Hiša, kjer so našli v dimniku izsušeno otroško trupelce, je last dr. Maixnerja. Na podstrešju suše stranke perilo in služkinje prihajajo tja skoraj vsak dan. Nobena ni opazila nič sumljivega in trupelce bi bilo že dolgo viselo v dimniku, da neka služkinja slučajno ni brisala vrvi, kamor obesa perilo. Opazila je, da visi iz luknje v dim-

niku krpa. Hotela je je pogniti iz dimnika, pa je od groze kriknila, ker so se vsule iz nje kosti, koščki lobanje, ki se jim je na prvi pogled poznalo, da so deli otročje lobanje. Vsa prestrašena je služkinja hitela povedat domačim, kaj je našla na podstrešju. Obveščena je bila policija in na podstrešje je prišla komisija.

Otroško trupelce je bilo zavito v časopisni papir, v »Novosti« z dne 16. septembra 1928. Poleg papirja so našli v dimniku še kos platna in prt z monogramom A. M. ter dve ženski krili. Našli so tudi liste šolskega zvezka, ki so bile na njih z okorno roko mladega učenca napisane šolske matematične naloge ter narisani razni geometrični liki. Policija se seveda sedaj zanima, komu je pripadal ta zvezek, ker utegne z njegovo pomočjo izslediti brezposelnice matere. Vse kaže, da je bila detomortilka služkinja, ki je pred štirimi leti služila v tej hiši. Na podlagi monograma in datuma »Novosti« bo policija najbrž kmalu ugotovila, kdo je mati nesrečnega otročička, ki se je njegovo trupelce sušilo naš štiri leta v dimniku.

Odgovor ASK Primorju

Ljubljana, 11. februarja

Z ozirom na najnovejšo izjavo upravnega odbora ASK Primorja čutimo dožnost, da tudi mi pojasnimo javnosti svoje stališče.

ASK Primorje zagovarja svojo prijateljsko tekmo s tržaškimi fašisti s tem, da je dobilo dovoljenje in odobrenje pristojnih državnih oblasti in sportnih forumov (min. istrstvo za telesno vzgojo, zunanje ministrstvo, JNS). Dalje, da so bili med Italijo in Jugoslavijo vzpostavljeni sportni odnosi že nekaj mesecev prej in so pred ASK Primorjem že izorala druga jugoslovenska moštva v Italiji, tako n. pr. prvak države BSK v Milanu z rezultatom 0 : 6. Vsem tem trditvam se nikakor nismo in ne bomo upirali in o katerih resničnosti smo bili odlično informirani. Vemo tudi, da sta igrali doslej v Italiji razen »Primorja« edino dve moštvi (t. j. gospodje, dvojina in ne množina) in to BSK - Beograd in »Oriente« Sušak. Točno pa smo tudi informirani, da je ASK Primorje izmed slovenskih klubov prvo otvorilo nove sportne odnose z Italijo! Nas toliko ne zanimajo dovoljenja, katera je dobilo ASK Primorje in mi pri temu tudi nismo ugovarjali. Svoj glas pa dvignemo proti temu, da je ASK Primorje sploh prosilo za dovoljenje in šlo v Italijo na prijateljsko tekmo.

Zato smo protestirali proti temu, da nosi ASK Primorje ime našega nesrečnega Primorja. Obnem ponovno poudarjamo, da ASK Primorje ni nikakr emigrantska organizacija, temveč izključno sportno društvo, ki ima s Primorci le to skupno, da nosi ime »Primorje«. Kot predstavnik dela primorskih emigrantov smo upravičeno poslali v podpis društvom izjavo, kjer se zahteva, da predsedstvo društva z ozirom na zadnje gostovanje izpremeni ime kluba. Skoro vsa emigrantska in nekatera ostala društva so nas v naši zahtevi podprla.

Ogorčeno pa protestiramo proti temu, da nas odbor ASK Primorja imenuje neinformirane in neogovorne ljudi, češ, da smo dali društvom enostranske in netočne informacije. Tem potom javljamo vsem društvom, ki so podpisala našo »izjavo«, da so naše informacije popolnoma točne in da naj pod nobenim pogojem ne dajo za htevanega zadoščenja ASK Primorju, temveč naj mu, če že hočejo odgovoriti, javijo, da naj išče ASK Primorje zadoščenje. Ker nas je upravni odbor ASK Primorja s svojima izjavama sam izzval, smatramo za svojo dolžnost, da se za naše pravilno stališče neomažno, kjerkoli in kadarkoli borimo!

Klub jugoslov. primorskih akademikov.

Z Jesenic

— Živahno delovanje v Sokolskem domu. Zadnje čase vlada v Sokolskem domu izredno živahno delovanje. Vsi društveni odseki delujejo in zborujejo skoraj sleherni večer, tako da včasih manjka za več prostora. Pod vodstvom društvenega starešine brata dr. Obersnela, načelnika br. Toneta Buha in prosvetarja br. dr. Janka Vovka je vse administrativno tehnično in prosvetno delo organizirano v številnih odsekih. Pri telovadbi se kaže zelo lep napredek pri moškem in ženskem naraščanju, ki šteje okrog 130 pripadnikov. Zelo velik napredek pa se kaže na prosvetnem in glasbenem polju. Dramatični odsek ima večer za večerom izkušnje za predstave, ki bodo v kratkem sledile, obstoja pa v društvu godba na pihale, ki šteje 26 mož, salonski orkester 16 članov ter simfonični orkester s 30 osebami in pevski zbor, ki šteje okrog 60 članov in članic. Osnoval se je društveni mladinski odsek, ki mu načeljuje šolski upravitelj br. Leo Pibrovce, dalje mladinski pevski zbor, ki šteje okrog 70 mladih pevcev in pevk, ki ga vodi učitelj br. Ladislav Razinger, ter šahovski odsek, ki ga vodi br. Ivan Zan. Pod vodstvom neumornega br. Jožeta Čebulja pa se je uredilo tudi lutkovno gledališče, ki bo prirejalo lutkovne predstave tudi po drugih sok. društvih na Gorenjskem. Lutke je vae napravil g. Lojze Višnar, jeseniški domačin, ter se je izkazal, da je v takih stvarih velik mojster.

— Naše ceste so v južnem vremenu teko blatne, da se clovek udira skoraj do gležnjev v blato. Ljudje si skoraj ne upajo na ceste, ker imajo takoj mokro v čevljih, poleg tega jih pa še nešteti avtomobili, ki vozijo brezobzirno, docela oskropijo z blatom. Nujno potrebno je, da se čim prej pošlje s peskom šetališče ob Prešernovi cesti, ki je v takih dneh redno zelo blatno.

da bomo mogli hoditi po njem in se s tem izogniti po cesti drvečim avtomobilom.

— Južno vreme vlada tudi pri nas že skoraj 14 dni. Po Karavankah je pobralo skoraj že ves oneg, le na največjih vrhovih ga je še nekaj lis. Toliko obetajoča zimska sezona se je razblinila v nič in skoraj zastoj so imeli nešteti smučarji priprave za razne tekme. Mraza ni skoraj nobenega, v solnčnih dneh je skoraj toplo, teloh in trobentice cveto in nam javljajo skorajšnjo pomlad, ki je pa seveda še ne bo.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 11. februarja, katoličani: Adolf, Dobrana, Deziderij; pravoslavni, 29. januarja.

Jutri: Nedelja, 12. februarja, katoličani: Evtalija, Zvonimir; pravoslavni, 30. januarja.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ljubezem v snegu.
Kino Ideal: Buffalo Bill.
Kino Dvor: Klekljiški rop.
ZKD: »Netopir« ob 14. v kinu Matici.
Kino šiška: Pesem noči.
Društvo »Sočac«: Predavanje prof. dr. Mihelaka »Sodobna svetovna gospodarstva in finančna vojna« ob 20.30 pri »Levcu«.
Občni zbor krajevne organizacije JRKD za kolizijski okraj ob 20. v Prešernovi sobi gostilne pri »Novem svetue«.
Krajevna organizacija JRKD za Trnovo: Redni občni zbor ob 20. v gostilni »Oblake«.
Pred konjušnico.
Krajevna organizacija JRKD za šentjakobski okraj: Družabni večer ob 20. v Kazini.

Gledališki odsek »Grafike«: »Christlejeva teta« ob 20. v Delavski zbornici.

PRIPREDITVE V NEDELJO

Kino Matica: Ljubezem v snegu.
Kino Ideal: Buffalo Bill.
Kino Dvor: Hejdučica s Crne reke.
ZKD: »Netopir« ob 11. v kinu Matici.
Kino šiška: Pesem noči.
Otroški oder »Svobodec«: »Ciciban« ob 11. dop. v drami.
Obrtniška »Samopomoč«: Občni zbor ob 9. dop. v Zbornici TOI.
Pevsko društvo »Sava«: Koncert v galsilem domu na Ljovici.
Sentjakobsko gledališče: »Drzni plavač« ob 20.15. Mestni dom.
Sokol Vič: »Veletarist« ob 20. v Sokolskem domu.
Lutkovno gledališče na Taboru: »Gašperček zmagovalce« ob 15.30.

SPORT

Jadran: B moštvo Hiriye ob 14. na igrišču Hiriye.
Hermes: I. moštvo Hiriye ob 15.30 na igrišču Hiriye.
ZSK Hermes (table tenis sekcija), turnir za prvenstvo kluba ob 9.30 v salonu gostilne Keršič.
Redna glavna skupščina podsvaže ob 9.30 v damskem salonu »Emonce«.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta 20; Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izpod sita in rešeta

Kdo pravi, da pri nas so čast slabi, da delo z jelom vedno v sklad ne pride, da zvit štorkleza lahko obide, da na obljubo vsak kaj rad pozabi?

Kdor več ima, že menda več porabi; na kriva pota s tem še ne zaide, če nikdar se s pravico njo ne smide, če do resnice se nerad spozabi.

Zato je prav, pravično kajpak tudi, da tisti več dobe, ki več imajo — več služb, več plač, več dobrih sinokurje.

Daj bog jim mnogo srečnih, mirnih uric, Fortuna, le pritišni jih na grudi — ko pa tako lepo živeti znajo ...

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Sobota, 11. februarja: Dopust na Fransoskem. Red B.
Nedelja, 12. februarja: ob 11. uri dopoldne »Ciciban« Igra mladinski oder »Svobodec«. Izven. Znižane cene. Ob 15. uri »Roksi«. Izven. Globoko znizane cene. Ob 20. uri »Slava in njeni mešetarje«. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Sobota, 11. februarja: Baletni večer: Punčka in nastopi

V dno duše pretrese slehernega roman

Prokletstvo ljubezni

ki je vzbudil v naši javnosti tako veliko zanimanje, kakor malokatero delo naše prevodne literature.

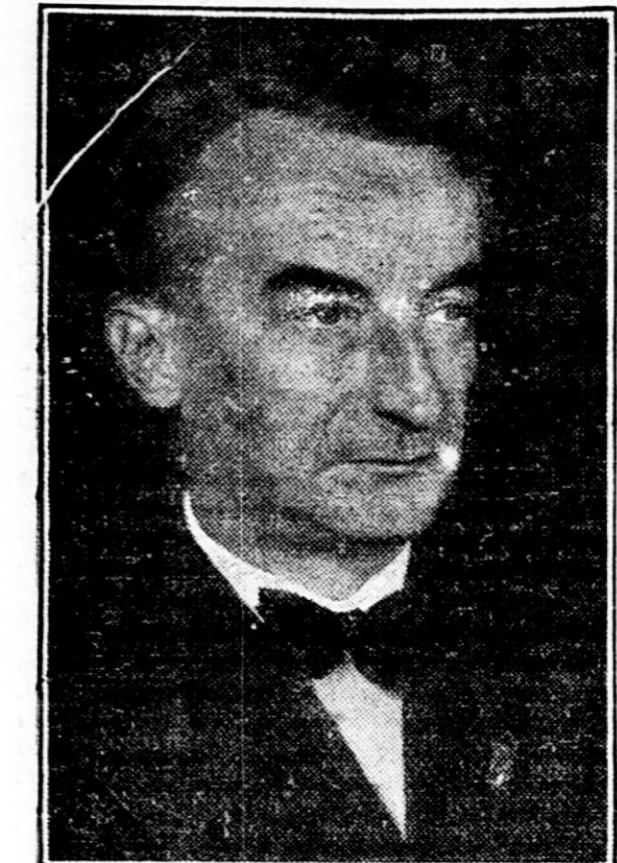
Ta roman, ki se sam najbolje priporoča, dobite pri upravi Slovenskega Narodca za Din 30.— (po pošti Din 35.—).

Sokolski praznik v Bohinju

Velike mednarodne sokolske smuške prireditve — Uvod v pokrajinski zlet

Ljubljana, 11. februarja. Sokoli se vsestransko pripravljajo za bohinjске dni, ko se bodo vršile velike smuške prireditve, gotovo najjačje, kar se jih je do sedaj pri nas pod sokolskim okriljem izvedlo.

Posamezni odseki nosijo posebne trakove: vodstvo tekme: svetlomoder trak, nadzorne postaje in načelniki pos. odsekov bel trak, zdravniški odsek: bel trak z rdečim križem, informativni, železniški, stanovanjski in prehranjevalni odsek: zelen trak, reditelji pa bodo imeli rdeč trak.



Vodja tekem Miroslav Ambrožič

vzel najširše plasti naroda. Pri Sokolu smuča vse: članstvo, članice, največja skrb pa je po vseh sokolskih smuškarskih edinicah posvečena naraščanju, ki bo ob vestnem nadzorstvu stopil enkrat — ko bo poklican — dobro pripravljen, z izkustvi dolgih let, med Sokole-tekmovalce. Važno je pa tudi, da tekmujejo članice, saj v našem smučarstvu nimamo razven v Sokolu že dolgo nikter damskih tekem, ali pa vsaj takih ne, ki bi kaj pomenile. Drugi narodi imajo močne damske ekipe, s katerimi nastopajo prav uspešno na raznih tekmovanjih in ki dosegajo prav lepe uspehe.

Pri nas smuča ženskega sveta skoro toliko kot moškega, vendar o kakem resnem in organiziranem delovanju med smučarkami ni govora. Kaže, da si bo Sokol tu vzgojil dobro in močno ekipo članic, na katero bomo lahko ponosni.

Pogled v savezno pisarno, kjer deluje z vso paro pomočnik vodnika tekem br. Dušan Podgornik s pomočniki pove, da bo tudi organizacija vseh prireditev, po predpripravih sodčih, odlična. Vodstvo tekme je sestavljeno sledeče: Vodnik tekme: Miroslav Ambrožič, član načelnštva SSS in načelnik SKJ, pomočnik vodnika tekme: Dušan Podgornik, načelnik zdravniškega odseka: dr. Venčeslav Arko. Tehnični vodje so: za 18 km tek A. Ravhekar, za 8 km tek članica A. Buh, za smuk na 4 in 2 km O. Zupan, za skoke A. Buh.

Tehničnim vodjem pomaga cel štab odličnih sokolskih smučarskih delavcev, tako, da moremo upati, da bo prireditve v organizaciji prekosila vse dosedanje.

Tekmovalci se zbera vsaj večer pred njih nastopom v Boh. Bistrici. Vodniki društev se imajo takoj, ko pridejo v Boh. Bistrico, zglasiti v pisarni vodstva tekme, ki bo v Sokolskem domu, in javiti imena tekmovalcev in tekmovalk. Tekmovalci, ki bi sami prispeli, se morajo prav tako takoj zglasiti.

Nakaznice za prehrano in prenočišče se bodo dobile v pisarni. Zdravniške preglede naj oskrbe tekmovalci že doma in prineso izjave s seboj. Ostali bodo pregledani po zdravniku v Sokolskem domu v Boh. Bistrici. Nastopne številke se bodo tekmovalcem in tekmovalkam izdajale uro pred nastopom oz. odhodom k nastopu.

Tekmovanja:

V petek, 17. t. m. se bo vršil tek članov na 18 km, nastop ob 9. zjutraj v bliž. Sok. doma. Ob 10. pa sledi nastop za 8 km tek članic, prav tako v bliž. Sokolskega doma.

V soboto, 18. t. m. je dan obeh smučkov. članice tekmujejo 2 km smuku, odhod ob pol 12. izpred Sokolskega doma, nastop ob pol 2. Cilj v Sirokih Lazih nad Boh. Bistrico. Tekmovalke bodo nastopale v 2 min. presledkih. — Članstvo bo tekmovalo v smuku na 4 km, odhod je ob 11. dopoldne izpred Sok. doma, nastop ob pol 3. Dveminutni presledki. Cilj na Sirokih Lazih.

V nedeljo 19. t. m. se bodo vršili na Hansenovi skakalnici na Poljah skakalne tekme in sicer najprej za kombinacijo, potem pa samostojno za skoke. Začetek skokov je točno ob 10. dopoldne.

ločen br. Ladislav Moulík, član načelstva ČOS in predsednik zimske komisije ČOS. Predsedstvo ČOS bo zastopal namestnik načelnika ČOS br. dr. Miroslav Klínger. Čehoslovaki se odpeljejo iz Prage 14. t. m. ob 22.30, na Jesenice prispejo v sredo, 15. t. m. ob 17.50, v Boh. Bistrico pa ob 18.40.

Za vse tekmovalce in ostale je dovoljena polovična vožnja. Iz Ljubljane v Boh. Bistrico in nazaj bo vozil v nedeljo, 19. t. m. posebni vlak.

Naša društva, posebno ona iz gorenjske sokolske župe, bodo poslala številne, dobro pripravljene tekmovalce in je razumljivo, da bo konkurenca prav ostrá. Javnost spremlja z velikim zanimanjem vse predpriprave za to veličastno manifestacijo Sokolskega smučarstva in je zato pričakovati v dneh tekmovanj veliko udeležbo iz vseh krajev. R. Koš.

Polovična vožnja je dovolilo prometno ministertvo za sokolske smučarske tekme v Bohinju, in sicer za vse udeležence (za tekmovalce in za ostale občinstvo). Na izhodni postaji mora vsakdo kupiti cevo zvoznico, ki mu velja s potrdilom Saveza SKJ, da je res bil na tekmi, tudi za povratek. Ta ugodnost velja za vse tri razrede za čas od 14. do 22. t. m.

Vse člane vodstva tekme opozarjamo, da morajo biti najkasneje v četrtek 16. t. m. zvečer v Boh. Bistrici. Ob 20. uri je namreč v Sokolskem domu v Boh. Bistrici že prva seja vodstva tekme, katere se mora udeležiti vsak član vodstva tekme.

Fotografi. Vsekdó, ki hoče pri tekmah Saveza SKJ v Boh. Bistrici fotografirati, se mora prijaviti v informacijski pisarni na postaji v Boh. Bistrici, kjer bo dobil poseben znak in se bo zavezal, da bo teknoj po tekmah poslal ob vsake slike po eno kopijo sav. načelníštvu. Znak je treba nositi vidno.

Zopet novitete naše drame

Zadoščenje — Ga. Cathleena — Slava in njeni mešetarji

Ljubljana, 11. februarja. To je tempo: v 14 dneh trije dramski novitetni večeri! Zopet smo v repertoarju iz vojnega in povojnega časa. Po tragedijah vojnih grozot, ki smo jih gledali lani, letos se »Zadoščenje« istotakega značaja, pa poizkus iz vselega vojnega miljeja in končno satira, ki obseza kakor resnično življenje pomešano žalost in radost, a s presladovanim mraka in cinizma.

Maeterlinckov skeč v dveh kratkih dejanjih je napisala vojna s svojo nečloveško sirovostjo v belgijsko zgodovino. Avtor je vojni posodil samo svoje pero.

Glavno ulogo Lene doživlja Ga. Šaričeva močno in učinkovito brez teatralnosti. Vsa groza, ki jo herojski zmagač s čisto žensko samopozrtvovalnostjo, obup ob slovesu in končna telesa odpoved so našli izrazov, ki so ena sama obsodba zločinske in bedaste vojne. Problematičnega Nemca, kapetana von Gerstofa, ki je prijatelj zdravnikov in obenem njegov sodnik krvnik, je uspelo poizkušati zdati čim verjetneje g. Skrbinšek; žrtev zdravnik, celega moža, pa g. C. Debevec. Dve epizodni osebi takisto živo predstavljata gg. Jerman in Potokar. Vtisk igre je porazen.

Yeatsova igra v 4 slikah je temna, zagonetna simbolika iz svetov »rednjeevskih misterijev, mitov in magične demojne. Na Fausta se spominjamo, ki je Mefistu prodal dušo, da se je pomladil in ponovno lahko užival življenje; tukaj pa prodajajo duše bedniki za denar, da bi mogli živeti prišče grozotne lakote. Bogata gospa Cathleena, graščakinja, žrtvuje vse svoje imetje in proda končeno še svojo dušo, da bi rešila bedni narod, ki jo še okraja in oplenja Odrče se vs-mu, celo ljubzenski sreči, in umre, — ali — kakor v Faustu — naposled nam pove sige, da je g. spejnjala duša vendarle rešena v nebesa. Kako sta bila demona premagana, tega ne vidimo.

Igra je polna groze fantastike, mistike, a hkratu realističnih motivov, spočetka dramsko silna, v drugem delu patetsko pesniška in očem prijetna, a manje umiljiva in učinkovita. Intimna pesniška lepota, a za publiko v predpustu nepristopna.

Go. Cathleeno, utelešeno žensko požrtvovalnost svetniške plemenitosti in askeze, je predstavljala ga. Šaričeva z vso breztelesno poezijo in nežnostjo, močno demokratska sta trgovca z dušami, gg. Skrbinšek in Kralj, idealen lik pesnika pevca Alema je ustvaril g. C. Debevec, krepke realistične osebe pa so postavili gg. Potokar (Shemus), Jan (Teig) in Medvedova (Mary), pa Marija Vera (dojilja), Lipah (oskrbnik), Rakarjeva (starka) in Zeloznik (vrtar). Angela je krasoslovil g. Gregorin, kmete bednike pa so igrali gg. Jerman, Sancin, Dronovec in mlado žensko gđ. Boltarjeva.

»Slava in njeni mešetarji« s prologom in v štirih dejanjih je igra, ki bo publiko ugajala po svoji idejni satiričnosti in dramatični razgibanosti. Pestro dejanje preseneča s svojim razvijanjem in je bogato krepkih tipov in učinkovitih prizorov. Tako resnično je in končno zadovoljivo, da lahko rečemo o nji, da se je in se bo dogajalo po vsem svetu. In celo lumparije končno rode zadovoljive uspehe.

Ljudje so lopovi in sleparji, sebičnejši, moralne propalice, a nehoti ustvarjajo tudi dobrine, ki so koristne splošnosti. Tu čutimo opzet optimista Pagnola. Da se iz nesreče rodi vendarle sreča, je pač na odru znerom dobrodejne prizor, in človek odhaja s predstave zelo zadovoljen.

Bachelet, včasih trpin uradnik in nesrečen oče, postane minister, ker mu je sin navidezno padel na fronti kot velik heroj. Gotovo ne bo slab minister, vsaj slabši ne kakor drugi, ki garanja, bede, obupa in nesreče sploh nikoli niso spo-

znali. Igra ga g. Jerman vrlo dobro in z vnmom.

Berlureau, tovarnar špekulant, človek brez sramu in časti, je silno sposoben politik in imeniten taktičar; tudi ta lopov postane minister, in le upajmo, da bo uporabljal svoje izredne talente tudi na korist okupiranih dežel. Utelega ga z naslajanjem zelo učinkovito g. Lipah.

Henri Bachelet je heroj, ki je padel, a ne poginil; več let je bil brez spomina v bolnišnici; medtem so mu postavili doma že spomenik, z njegovim imenom je zmagala očetova stranka proti komunistom in defetistom in oče mu je postal celo minister. Sama sreča po nesreči! Le žena se mu je omožila z drugim, a zato se Henri kar brž oženi z drugo, še boljšo in še mlajšo, kar tudi ni slabo. A Henri postane celo očetov ministriki tajnik z imenitno plačo; prav je tako, saj eta si stežo zaslužila oba in ker sta zelo brihtna, bosta — upajmo! — vsaj par mesecov na pravem mestu. Henrija, zelo pestro in dramski bogato ulogo, igra jako živo in toplo g. Jan.

Grandel, ki je bil menda tudi vzoren uradnik, a ki ga ubije smrt sinova, zares padlega pred sovražnikom, je nekončno simpatičen stavec, značnjak, zlat poštenjak. Tega starčka igra g. C. Debevec v dikciji, gestah in hoji, v mimiki in pogledih tako posrečeno in polno resnično, kakor ga nisem videl še v nobeni ulogi. Izvrstna kreacija.

Germaino, Henrijevo ženo, dramsko zelo razgibano in mnogolično ulogo, predstavlja učinkovito iskreno ga. Mira Danilova; prav živo resnična madame Bachetova je gđ. Rakarjeva, odlično označen, v detajlih zelo skrbno izdelan, eleganten grof monarhist pa je g. Sancin, igralec šaržit izvrstnih kvalitet. Gg. Bratina, Potokar in Brezigar imajo prav uspele epizodne osebe.

Yvonno, rejenko, Henrijevo drugo ženo, ji igrala gđ. »Maja« Nova pojava? Ne, Maja je naša Kukčeva, doslej junakinja v otroških igrah in druga (ali tretja?) operetna pesna subretka. Zdej so ji dali nenadoma dramsko ljubimko, tragediko. Velik, zelo čuden skok! Seveda se je posrečil le deloma. Glavne scene s pismi, razburjene in silne, zaradi včasih nejasnega žuborenja njene govoricke skoro da nisem nič razumel. Tu nedostaje še znanja, vaje. Pa že pojde z vztrajno voljo. Po igri, po zunanosti in nekaterih prizorih sodim, da je tu nadarjenost, ki obeta razvoj in uspeh.

Igra je močno ugajala in žela mnogo iskrenega priznanja.

»Zadoščenje« in »Gospo Cathleeno« je režiral g. Ciril Debevec, »Slava in njene mešetarje« pa g. M. Skrbinšek.

Fr. G.

Kolektivni čebelnjak

Ljubljana, 11. februarja. Naši čebelarji so postali jako podjetni. V Ljubljani vodijo trgovino za prodajo čebelarskih potrebščin, medu in voska, po deželi so ustanovili opazovalne postaje, uvedli so kontrolo medu in letos so ustanovili v Kamniški Bistrici plemenitno postajo za matice; v prihodnjem letu pa nameravajo ustanoviti v Ljubljani skupen čebelnjak, ali kakor ga hočejo imenovati, kolektivni čebelnjak.

Čebelnjak bo prirejen za približno 80 panjev novejšega sistema. Postavljali bodo tja svoje čebelne družine začetniki in čebelarji, ki čebelarijo v malem obsegu. Opravljati bo moral svoje družine vsak čebelar sam, je prevajanje čebel v spomladne, poletne in jesenske paše se bo vršilo skupno in na skupne stroške. Ker bodo na ta način čebelne družine razna pasišča izkoriščale in bodo tudi stroški prevajanja razmeroma nizki, je pričakovati najboljšega uspeha. A tudi poučeno bo delo v kolektiv-

nom čebelnjaku zaradi tega, ker se bodo začetniki z opazovanjem lahko hitro naučili praktičnega čebelarstva.

Za zgradbo čebelnjaka se souje združga. Delež bo predvidoma znašal na čebelno družino 100 Din. Kdor želi pristopiti, naj se javi na naslov: Pripravljalni odbor za druge Kolektivni čebelnjak v Ljubljani, poštai predal 37.

Dekliški rop

v Maroku. Odigrala se je grozna orientalska ljubavna drama. Oaze, haremi, kadilnice opija, Beduini! Vladimir Gajdarov, Claire Rommer predstavljajo glavne vloge senzacije, ki jo predvaja samo še danes ob 4. 1/2 in 9. uri zvečer

»KINO LJUBLJANSKI DVOR« ob najnižjih ljudskih cenah. Telefon 2730.

Jutri senzacija! — Slavni cowboy v večer filmu Dvjujega zapada

TOM MIX Hajdučico s črnc reke

Slovo dr. Ranta od Škofje Loke

Škofja Loka, 10. januarja.

Ta teden je zapustil naše mesto zdravnik-specialist dr. Jože Rant, ki se je za stalno preselil v Ljubljano in je otvoril v nebotičniku lastno ordinacijo za zobozdravništvo, čeljustno kirurgijo in ortodontijo. Škofjelokani so se od svojega dolgotrajnega zdravnika najprisrčnejše poslavljali, pač v zavesti, da je Škofja Loka z njegovim odhodom zelo veliko izgubila. Ako o kom, tedaj smemo trditi o dr. Rantu, da je bil mož na svojem mestu, odlični kot zdravnik, srčno dober kot človek in obenem vnet zagovornik globoke ljubezni do naroda in države. Reveži so imeli v njem svojega najboljšega priprošnjika. Dr. Rant je čutil s težavami ljudi in vprav to ga je napravilo tako priljubljenega in upoštevane, nega v vseh slojih našega meščanstva in okolice.

Nevenljive pa so njegove zasluge za napredok sokolstva, ki mu je bil vdan z dušo in srcem. Vsa leta je bil loškemu Sokolu predsednik narodno-obrambne, socialne, nega in zdravniškega odseka, sodeloval je pri prosvetnem odseku in so bila njegova zdravniška predavanja vsikdar predmet največjega zanimanja doma, kakor tudi pri sokolski četi v Retecah, ki mu je bila poseben ljubljenec. Naravno je, da je priredil Sokol svojemu vzornemu bratu nad vse prisrčno odhodnico, ki sta izpregovorila na njegov družveni podstarešina br. Vinko Zaharstnik in načelnik br. Rudolf Horvat. Po sklepu občnega zbora je bila br. Rantu podeljena posebna, častna diploma. Dr. Rant je ustanovil v Škofji Loki Narodno odbrano in je bil njen predsednik do odhoda, uveljavljal se je skoro v vseh na prednih društvi, s pridom je sodeloval pri Opleševalem in v našem društvu in je bil član nadzorstva in župni branilci.

Široko je bilo polje njegovega javnega dela, a kljub temu ni pozabil niti trenutke na vzvišenosti svojega poklica. Tri leta je delal na dunajski zobozdravniški kliniki in vprav to mu je ustvarilo sloves izvrstnega zdravnika specialista, kar tudi je.

Bratu dr. Jožetu Rantu želimo v Ljubljani čim največ uspehov in zadovoljstva. — To bi še prikličili našim skromnim poslovilnim besedam, naj na Škofjo Loko, ki ga je vselej rada pozdravila v svoji sredi — ne pozabi!

— Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, ožonost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo »Frans Josefovec grenčice.

Lepo fotoamatersko vezilo

Ljubljana, 11. februarja.

Dela naših najboljših, ki nimajo navade razmetavati svojega imena in širokosti se o svoji umetnosti, gredo navadno mimo nas tih in neopaženo. Naše trgovine so preplavljene s tujimi reproducentnimi in originalnimi fotozazglednicami. Redko se pojavi med njimi kako domače delo, za katero pa nihče ne vpraša, odkod in kako. Malokateri se zanimajo za avtorja, zelo redki poznajo težave, združene s takim delom, nihče skoro pa ne pohvali njihovega dela, ljubezni in umetnosti. Fotoamaterstva pri nas še ne znamo ceniti po njegovi pravi vrednosti.

Prof. Jenko Ravnik nam je pripravil za veliko noč res lepo vezilo. Vrsto domačih velikonočnih razglednic, z našim cvetjem, našimi gorami, našimi ljudmi in našimi lepotami. To ni suboparno izražen del narave, nego z najidealnejšo ljubeznijo in umetnostjo živo podana vsa idila našega prvega spomladanskega cvetja. S tem je zopet pokazal, da je prvi med vsemi našimi fotoamaterji, ki bi z uspehom lahko tekmovali z inozemci na tem polju. Vender bi pa teh razglednic, katerih prve izvide smo dobili v roke, ne smel izdelati le z velikonočnimi napismi, nego tudi brez vsekega, ker so porabne za vsako priložnost.

Nedavno smo v zvezi z njegovim predavanjem naglesili, da ne sme umetnik svoje umetnosti skrivati le za sebe ali v redkih strokovnih revijah, nego jo podati vsej javnosti. Prof. Ravnik je to z vsem razumevanjem storil in smo tako dobili res krasne naše domače razglednice.

Naj bi vsi pridno segali po njih in odklanjali tuje, v večini primerno slabše in dražje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zima se zopet bliža

Ljubljana, 11. februarja.

Vremenske prerokbe sicer niso mnogo vredne, vendar pa večkrat prav naglo učinkujejo, kakor smo videli davi, ko smo pregledovali uradniško pošto. Včeraj smo namreč objavili kratko notico o goljufivi pomladi, češ da se že umika vratačjoji se zimi in smučarskemu veselju, pa nam danes zvesti naročnik že piše, kako zmedo je ta vest napravila v njegovem mesečnem proračunu. Pravi namreč, da ima hčerko, ki je menda edina v Ljubljani še brez smučarskih čevljev. Primeroma lahko je bilo bodó smučarsko prvakinja potolažiti, dokler je sijalo sonce nad kopno okolico, da dobi čevlje še za Vse svete, toda včeraj so vsi izgovori pozebli ob tiskanem zagotovitvi enega. Trdnejše garancije za smuko pač ni od časopisne vesti! Kar h Krisperju je zmagovalka vleka premaganega očka, da sta izbrala kapitalne čevlje in seveda še to in ono, kar je smučarkam potrebno, da je ves predpust še vedno vselega papančka zmrlin zaradi naše notice.

Da pa vsaj nekoliko popravimo porazne posledice prerokbe našega nezmotljivega pratikarja, objavljamo še mnenje najboljših vremenskih strokovnjakov, namreč naših vrtnarjev. Ni stanu, ki bi bil tako odvisen od vremena, kakor vrtnarski, saj vrtnar lahko izgubi vse pri izpremenbi vremena. Če kmetu vzame mraz, suša, dolgo deževje ali toča vse poljske pridelke, mu še vedno ostane nekaj in ga preživi še živina ali pa gozd, vrtnar je pa prav lahko ob kruh. Samo še nekaj minut prepozno zaseni neznane nasade pred solncem, je po njih, in nekaj stopenj mraza mu uniči vse upanje na pomled. Zato so torej vrtnarji tudi dobri vremenski preroki in izkušeni vrtnar kar duha najmanjšo izpremembo v zraku. Letos pravijo vrtnarji, da je zime konec. Sicer lahko še pade sneg, ali ležal ne bo dolgo, ker se je zemlja že ogrela. Restline poganjajo in te se le silno redko goljufajo. Kosi in tudi druge ptice se že ženijo in so pričeli celo že znašati gnezda, a ptice in ververtce, ki na zimo pridejo v bližino mesta, so se potegnile nazaj v gozdove. Zato so vrtnarji že pričeli z ureditvijo, zlasti pa s snaženjem vrto in tudi že s saditvijo trajnic, obenem pa vadijo mehkužne in v toplih gredah razvajene rastline na ostrejši zrak pod mlhim nebom. Zelenjadarji že sejejo berivko, ki ji sneg ne škoduje, pač se pa boje, da jim mladih rastlin ne osmóde mrzli vetrovi. V Kranjski gori in v Bohinju že sneži, v Ljubljani imamo pa dež, kar nam priča, da se nam zima bliža s počasnimi in prizanešljivimi koraki brez nevarnih naglih izprememb. Naj nam prizaneže s dolgotrajnim mrazom, da jo bodo reveži lažje prestali, saj vendar zabave zimskih sportov ne morejo odgnati bede, ki jo tudi kidanje snega le neznatno olajša.

Amaterjem in fotografom

Ljubljana, 11. februarja.

SPD potrebuje za planijske kočje veliko število razglednic-fotografij, za Planinski Vestnik pa mnogo fotografij za ilustracijo člankov in za umetniške priloge.

V svrbo izbire primernih fotografij in pravočasne izdelave za planijske kočje namerava SPD sestaviti register vseh planinskih fotografij, ki pridejo za to v poštev. Ta register bo vseboval po eno sliko (kontaktno kopijo originala) vseh fotografij, katere so napravili do sedaj naši fotografji in fotoamaterji.

Zaradi tega se vabijo vsi oni, ki imajo take slike, da pošljejo po en odtis vsake slike SPD, da primerno izbere in jih uvrsti v ta register. Te izbrane slike bo SPD odkupilo po spodaj označenem ceniku.

S tem odkupom odtisov društvo še ne pridobi za pridobitve slike nobene pravice, temveč ima samo evidenco planinskih fotografij. V slučaju, da se katero izmed teh slik namerava pridobiti v Planinskem Vestniku ali pa napraviti razglednice, se bo društvo pogajalo z avtorjem slike, kateri lahko že v naprej stavi tozadevne konkretne zahteve ali pa jih navede za vsak slučaj posebej.

Odbor SPD se dobro zaveda, da je lepa slika vedno najlepše pripravilo in vabilo za obisk dotičnega kraja, ve pa tudi, da imajo naši vrli amaterji in fotografi mnogo prekrasnih fotografij naše prelepe domovine, zato apelira na vse one, ki lahko poznorejo k tej važni zasnovi in pomagajo ustvariti podlago, da se izkoristi ta dragoceni zaklad naše domovine.

Prosimo vas zaradi tega vjudno, da nam prav v kratkem, najkasneje do konca februarja predložite Vaše slike in naznanite pogoje. Vse slike naj bodo označene z vašim imenom, s tekočo številko in z opisom, kaj slika predstavlja. Od odkupljenih slik imajte kopije z enako številko, da ni v slučaju naročila zamenjave.

Cenik: Za kontaktno kopijo na svetlem (Glanz) papirju (belem) 4,5x6 — 6,5x9 po Din 2.— za kopijo, 9x12 — 10x15 in razglednice po Din 3.— za kopijo, 13x18 po Din 4 in za 18x24 po Din 5 za kopijo.

Sport

— SK Ilirija ima v ponedeljek 13. t. m. ob 20.30 uri v kavarni Emona izredno plemenito sejo radi predstoječega izrednega občnega zbora. Običajne seje v tork ne bo. Zato vsi v ponedeljek in točno. — Tajnik.

Zakonca brez otrok.

Žena piše mali oglas: Proda se otroški voziček . . .

Mož: Ne pozabi pripisati: Ponudbe pod »Prazen«.

Če je stric prehlalen. — Pomisli, že tri noči nisem spala, ker stric vso noč kašlja. — Zakaj pa ne pokličеш zdravnika? — Ni vredno, saj itak že jutri odpozem h hčerki na obisk.

Dnevne vesti

— Napredovanje v državni službi. V višjo položajno skupino odnosno razred so napredovali policijski stražniki zvaniki Junji Cigoj, Anton Kunst in Alojz Regul pri predstojništvu mestne policije v Mariboru ter Martin Dolinar, Josip Janežič, Anton Kablar, Franc Pohleven in Josip Stare pri upravi policije v Ljubljani; za služitelja II. skupine pri sresklem načelstvu v Kamniku je imenovan dnevničar služitelj istotam Rudolf Brozovič.

— Iz banovinske službe. Za arhivsko uradnico X. položajne skupine pri banski upravi v Ljubljani je imenovana uradniška pripravnica Maruška Kemec; premeščen je okonom VI. položajne skupine javne bolnice v Murski Soboti Josip Susteršič k javni bolnici v Ptuju.

— Razpisne službe vseučiliških profesorjev in docentov. Na tehniški fakulteti beogradske univerze je razpisano mesto stalne strokovne moči za katedro vodovod in kanalizacija, mesto izrednega profesorja za hidravliko in izkoriščanje vodnih sil, mesto vseučiliškega docenta za katedro lesenih in židanih mostov, mesto vseučiliškega docenta za tehniško mehaniko, mesto vseučiliškega docenta za gradnjo železnic in mesto vseučiliškega docenta za statičko arhitektonskih konstrukcij. Prošnje je treba vložiti do 25. marca.

— Srebrno poroko sta pri najboljšem zdravju v krogu svoje družine na Zidanem mostu praznovala g. Matija Jelovšek, splošno spoštovani uslužbenec drž. železnice, in zvesta njegova družica Marija, hčerka ugledne Kosmove hiše, ki je po svoji romantični legi ob slapu Mitovšek onkraj Trboveljske postaje znana tudi popotnikom, ki se z železnico vozijo tod mimo. Krepkemu paru še mnogo zadovoljnih let!

— Elektrifikacija Notranjske. V svrhu elektrifikacije Notranjske nameravajo Kranjske deželne elektrarne zgraditi elek. trovod 20.000 V od transformatorske postaje pri opetarni Lenarčič na Vrhniki do Rakete in Cerknice. Transformatorska postaja bi se zgradila v Dol. Logatcu, v Gor. Logatcu, Lazah, Planini, Ivanjem selu, Rakeku, pri Zelšah, v Cerknici in v Dol. Jezeru. Krajno omrežje nizke napetosti se pa namerava zgraditi v Dol. Logatcu, Gor. Logatcu, v Jakovci, Lazah, Planini, Ivanjem selu, Uncu, Rakeku, Zelšah, Dolenji vasi in Dol. Jezeru. Komisijski ogled in obravnava bosta v ponedeljek 20. t. m. ob 8. s sestankom na Vrhniki.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 12 z dne 11. februarja objavlja zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o podpori onim, ki jim manjka hrane (P. pravak), uredba o uporabljanju odredb zakona o bilanciranju državnih vrednostih pa, prvič tudi na vrednostne papirje, po katerih jamči država za izplačilo kuponov, navodilo o izvrševanju uredb o podpornem skladu pomožnega osebja v državni službi, popravek v čl. 16. uredb o posredovalnem postopku, dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, objavo o tretjem rednem zasedanju banovinskega sveta, navodila glede registracije bank in zavarovalnic, objave banske uprave o pobiranju obinskih trošarin v letu 1933. in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. januarja je bilo v dravski banovini 37 primerov tifuznih bolezni, 42 škrlatinke, 30 ošpic, 277 davice (smrtnih 8), 25 šena (smrtni 1), 8 otrpljenja tiliha, 3 otročniške vročice, 1 grize in 1 duš. ljvoga kašlja.

— Pomlad v Primorju. Zadnje dni je zavladalo v našem Primorju pravo poletno vreme. V Splitu je solnce v četrtek in včeraj tako pripekalo, da so se ljudje umikali v senco. V Senici so imeli v četrtek 12 stopinj C. Na Bačevicah se je mladina oba dneva kopala. Tuji se ne morejo dovolj načuditi tako lepemu toplemu vremenu. V Kaštelu Starem so bili v četrtek vsi gostje hotela »Palace« v kopalnih oblekah, vse dan so se solčili in kopali v morju. Gostje, večinoma Dunajčani, so se dali skupaj fotografirati, da pošljejo fotografije domov, kjer se bodo gotovo čudili svojcem, ki se sredi februarja kopljejo. Kmetje iz okolice že prinašajo na splitski trg novo čebulo in nov krompir, a na Marjanu že cveto mandlji.

— Ponovna podražitev kruha. V Karlovcu in v Novem Sadu se je kruh znova po dražil; oblasti nameravajo cene kruha v obeh mestih maksimirati.

— Ustanove vdovam in sirotam drž. nameščencev. Hramilni in posojilni konzorcij — kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani — razpisuje za leto 1933 iz sklada Ivana Rostana 30 ustanov po 100 Din za najbdejnše vdove in sirote po državnih nameščencih. Prosilke naj priložijo priložne ali župniškega ali občinskega urada potrjene dokazilo, da so res ubožne ali pa veled bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do konca februarja.

— Društvo jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani poziva vse svoje članstvo in obrtniške sploh, da se v čim večjem številu udeležijo obrtniškega zborovanja v Celju, ki ga priredi celjska podružnica jutri ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Na dnevnem redu so razna obrtniška vprašanja zato je dolžnost slehernega obrtnika, da se istega udeleži. Odbor.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno s padavinami. Že ponoči je v dravski banovini deževalo, po planinah pa najbrže sneži. Vse kaže, da dobimo v kratkem zopet sneg, ki ga bodo seveda smučarji zelo veselili. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 17, v Sarajevu 13, v Zagrebu in Beogradu 12, v Ljubljani 10,2, v Skopju 9, v Mariboru 8,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,2, temperatura je znašala 4,2.

— V smrt zasadi točke bolezn. V Zagrebu si je končal življenje 46letni kamencec Martin Franjič, ki so ga bili poštali iz Stare Gradiške, da bi si lečil raka. Obesil se je na stranišču. V smrt ga je pogublil ošpic, ker je bil prepuščen, da mu raka ne bodo izlečili.

— Dve nesreči. Alojzij Mihovec, 30letni sinček delavca z Vodovodne ceste, je svernili nase posodo vreke kave in se občutno opeknel na levi nogi. — France Tašker, 30letni delavec z Zidanega mosta, se je večerj pri delu lažje ponesrečil. Vagonček mu je šel čez desno nogo in jo se precej poškodoval. Oba ponesrečena so prepehali v bolnico.

— Srečna vdova. Milijonar Mauro Braun v Erdeviku v Sreemu je izgubil mnogo premoženja, precej denarja mu je bilo pa še ostalo in naselil se je v Novem Sadu, kjer se je seznanil s profesorjevo vdovo Heddo Lengyel in se v njo zaljubil. Stanoval je pri njej nekaj mesecev, ker je pa imela še enega mladega podnačelnika, sta se sprla in mož se je preselil, obenem je pa zahteval, naj mu vrne 350.000 Din, ki jih je bil dal, da bi ga do smrti vzdrževala. Vdova mu pa denarja ni hotela vrniti, Braun jo je tožil, pa je tožbo izgubil.

— Smrt pod lokomotivo. Na progi Pakrac - Duravac je našel v noči od četrtka na petek smrt pod lokomotivo mlinar Ivan Uhernik.

— Velik želedec mora imeti arhivar sreskega načelstva v Zupanji Ante Miličič, ki je pojedel najprej pošteno poročjo pečene kokoši, potem pa še 50 čevapčičev, 10 raznjčev in 20 žemelj, končno je pa popil liter vina in 10 brizgancev. Vse to je popravil v eni uri, dejal je pa, da bi lahko pojedel še 20 čevapčičev.

— Ciril Metodova družba poziva svoje podružnice, da čim prej skličejo občni zbor, novi odbor naznanijo vodstvu in sreskemu načelstvu. Prosi se, da podružnice prično s pobiranjem članarine in prispevkov takoj v začetku leta, ne koncem leta, ter nabrani denar odpošljejo vodstvom blagajni po položnici. 83-n

— Pri boleznih želodca, črevesja in prenavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.



Iz Ljubljane

— Iz Gradbena delavnost je oživela. Ker je vreme tako milo že delj časa, se zdi se tem večja škoda, če stoji gradbeno delo, vendar pa doslej niso zaupali vremenu ter niso začeli nadaljevati dela na zgradbah, ker so ga ustavili predvsem zaradi mraza, n. pr. na Dukičevih zgradbah. Na Dukičevih zgradbah zdaj delajo zopet s polno paro in tudi drugje so se začela nekatera nekoliko manjša dela. Ljubljanska gradbena družba bo začela poglabljati Ljubljani, če se vreme ne sprevrže zopet v zimo, in tudi pri gradnji palače trgovske akademije bo zaposlila menda okrog 100 delavcev. Brezposelnost se bo torej znatno omilila, če se ne povrne zima.

— Iz Živilski trg ni bil zaradi slabega vremena nič slabše zaseden kot navadno ob tržnih dneh. Prostor za zelenjadni trg je bil zaseden celo kot jeseni. Nekateri prodajalke so prišle že premočene na trg, a so se morale čakati skoraj vse dopoldne, da so kaj prodale. Gospodinje so pa lahko danes dobro izrabile slabo vreme, ker so prodajalke raje popustile pri ceni kot bi pustile oditi kupovalce. Največ je bilo zopet vseh vrst zgodnjih salat, celo regrata je bilo že mnogo, ki so ga prodajali po 1.50 Din merica in tudi ceneje. Motovilec in radič imata isto ceno. Na trgu je mnogo italijanske salate in cvetače, ki jo prodajajo po 6 Din kg. Ohrovtja je še vedno toliko, kot da je še komaj minila jesen. Cena se ravna po velikosti ohrovtovih glav, od 75 par do 1.50 Din komad. Tudi na peruninskem trgu so cene nekoliko padle zaradi slabega vremena. Kokoši in petelin so bili po 20 do 30 Din komad. Jaje je bilo danes dovolj po dinarju. Na sadnem trgu so se gospodinje še precej zalagale za jabolki. Bilo je nekaj še precej lepega sadja, zlasti ananas renet, smarnice, čebularji in kosmač. Slabši so pa bili mošanjčki in tafeljčki. Lepa jabolka so prodajali po 4 dinarje. Kupčija je bila nekoliko živahnjša, ker je pač jutri nedelja, ko je trg prazen.

— Iz Umrlji so v Ljubljani od 3. do 9. t. m.: Hrovatin Maks, 82 let, bivši učiteljski preglednik in posestnik, Rimška c. 24; Matanovič Marija, 73 let, zasobnica, Rimška cesta 24; Kontanj Antonija, roj. Beograd, posestnica in gostinčarka, 72 let, Tyrševa cesta 71; Sulejmanović Hanija, 5 mesecev, hči delavca, Vodovodna cesta, jama; Košak Ana, roj. Calkar, 80 let, zasobnica, Kladezna ulica 16; Bregar Agnesa, roj. Drol, 77 let, učiteljica v p., Sv. Petra nasip 49-I.; Breznik Gabrijele, roj. Klofartar, 33 let, žena trgovca, Sv. Florijana ulica 5; Warbinek Rudolf, 70 let, izdelovatelj klavirjev, Gregoričeva ulica 5; Korbar Nikolaj, 4 tedne, sin mehanika, Uršičev Stradon 36; Mastek Franciska, roj. Zalar, 75 let, trgovka, Sv. Florijana ulica 10; Ferik Ana, 23 let, hči vinarčarja, Vidovdanska cesta 9; Ahim Janez, 18 let, mesarski vajenec, Linhartova ulica 4; Pajk Ana, roj. Schildenfeld, 80 let, vdova dvornega svetnika; Pajnič Franc, 66 let, železničar v p., Zelarjeva ulica 8. V ljubljanski bolnici umrli: Mužinič Aleksander, 6 mesecev, sin delavca, Masarykova cesta, baraka; Steh Ivan, 73 let, hlapec, Prečaznja ul. 1; Kosanec Marica, 22 mesecev, hči kretinika, Sec-

bica 48; Isič Pavel, 46 let, miz. pomočnik, Prvoje 9, pri Kamniku; Lovšin Franc, 5 mesecev, sin posestnika, Gorica vas 7, pri Rihnci; Lampič Marija, 63 let, bivša strukinja, Janjeva ulica 2.

— V društvu »Sotca Matice v Ljubljani« predava danes v salonu pri »Levuc« g. prof. dr. Josip Mihelak o slednji temi: **Svobodna svobodna gospodarska in finančna vezja.** Predavatelj bo govoril najprej o simptomih sodobne gospodarske krize, osebno o brezposelnosti; nato pa o varokih gospodarske krize s posebnim opazovanjem na denarne in finančne razmere. Govoril bo o povojni spremembi svetovne trgovske, denarne in finančne strukture; o gospodarski prosperiteti Amerike do leta 1929 in njenem propadanju po letu 1929; o problemu stroja, preoblikovanosti in krizi sodobnega gospodarskega sistema. Po predavanju se vrši prosta zabava, pri kateri sodekuje pevski zbor **Krakovc - Trnovo.** K temu sedanjemu času zelo primernemu in aktualnemu predavanju so vabljivi vsi »Sotanci« in prijatelji »Sotca«. Začetek točno ob pol 9. uri zvečer. Vstop vsem prost! 87-n

ZOBOZDRAVNIK MED. UNIV.
DR. SAVO PIRC
Ljubljana, Gajeva ulica št. 1 v nebotičniku
otvori 6. februarja lastno ordinacijo Ordinira vsak delavnik od 8. do 13. in od 15. do 18. ure.
Telefon 3393 Lift

— Iz Stare in mlado govori že dolgo o prekrasnem romanu »Prokletstvo ljubeznic«, ki ga dobiti v dveh delih za malenkostno ceno 30 Din (po postji 35 Din) v upravnici »Slovenskega Naroda«, pa tudi v knjigarnah Tiskovne zadruge, Kleimayer et Bamberg, Novi Založbi in Zvezni knjigarni.

— Iz Dramski odsek Sokola na Viču ponovi jutri ob 20. v Sokolskem domu veloznamivo burko »Veletrist«, ki je že pri premijeri dosegla popolen uspeh. Ker je že preteklo nedeljo zmanjkalo vstopnic, opozarjamo cenjeno občinstvo, da si vstopnice nabavi v predprodaji pri br. Jeločniku v Rožni dolini in v Sokolskem domu. Pri predstavi sodeluje društveni salonski orkester. Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo k polnoštevilni udeležbi. Zdravo!

— Iz Sentiakovski gledališče Jutri se bo odigrala predvidoma v sezoni sijajna burka v treh dejanjih »Drzni plavac«, ki je tako imenito zabavala dosedanje posetnike, da so se do solz nasmejali. Pri predstavi sodelujejo poleg g. Košaka v naslovni vlogi dame Baranova, Bučarjeva, Pirčeva, Wrischerjeva in Zaleteleva, ter gg. Hanžič, Lavrič, Komar, Lombard, Moser, Petrovič in Karus. Režijo igre ima Karus. Vstopnice se dobe od 10.—12. ure in od 15.—17. ure pri dnevnih blagajni v veliki dvorani Mestnega doma. Posegajte po vstopnicah.

— Iz Veliki plesni turnir in proslava 10-letnice Jenkovega udejstvovanja kot plesni mojster bo 7. marca v Kozini. Prijave tekmujočih parov in informacije vsakodnevno v Jenkovi šoli — Kozina. Plesni točaji se vršijo še nadalje vsako nedeljo ob 7/4. pop. v torek in petek ob 8. zveč. Posebne ure po dogovoru. 82-n

Dr. JOŽE RANT
Ljubljana, Gajeva ul. 1/1 (nebotičnik)
specijalist za zobozdravništvo, čeljustno kirurgijo in ortodontijo.
ORDINIRA OD 6. FEBR. DALJE OD 8. DO 1. IN OD 14. DO 19. URE
Telefon 33-93

— Iz Socialno gospodarski tečaj ZKD. Drevi bo v socialno gospodarskem tečaju ZKD dvoje zelo zanimivih in aktualnih predavanj, in sicer prvo o delu, brezposelnosti in mezd, o pomenu kapitala in zemlje in drugo o sodobnih tipih držav. Dosedanja predavanja ZKD so imela namen dvigniti optimizem in vero v našo gospodarsko in socialno bodočnost in so našla med posljalci veliko odobravanje in razumevanje. Osebito se zaznamuje lepa udeležba mlade generacije pri tej izobrazbi.

— Iz Pevsko društvo »Savac« priredi jutri koncert ob 15. uri v gasilnem domu na Ilivici s pestrirn sponedom pod vodstvom pevovodje Adolfa Gruma. Vstopnice se dobe od 14. ure naprej.

— Iz Tam, kamor se zatekajo reveži. Pod tem naslovom smo poročali v četrtek med drugim tudi o Rusu Timoteju iz ruske barake, ki je baje vsakodnevni gost socialnega urada. Vest pa ni točna, ker je Rus brez službe šele od junja meseca preteklega leta, popreje je neprostrnoma delal vsa leta.

— Iz Skok iz prvega nadstropja. V bolnici so prepehali sniči delavčevce ženo Franciško Surkovo iz Most, ki je skočila z okna prvega nadstropja in zadobila notranje poškodbe.

— Iz Poser pred sleparji! Krajevni odbor Rdečega križa je zvedel, da nepoklicani maloprodajci zbirajo darove v njegovem imenu. Ker nismo za to nikogar pooblastili, vjdnuo prosimo, da se vsak tak slučaj prijavi naši pisarni (Wolfova 12, telefon 3218) oziroma policiji.

— Iz Samo še danes ob 14. in jutri ob 11. uri si še lahko ogledate prelepo, krasnih melodij polno Johan Straussovo opereto »Netopir« v najboljši zasedbi: Adela: Any Ondra; Rosalinda: Betty Werner; Eisenstein: Georg Aleksander; Folke: Oscar Sima; Fank: Hans Junkermann; Prije Orlovsky; Svetislav Petkovič in drugi. ZKD

oposarja cenj. publiko, da je ta film sodaj nepreklicno zadnjikrat na sporedu iste, pa ne odlašajte, samo še danes ob 14. in jutri ob 11. uri.

— Iz Krajevna organizacija JRKD za Trnovo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor drevi ob 20. uri v gostilni »Oblak«. Pred konjušnico. Vabijo se vsi člani in somišljeniki, da se občnega zbora zanesljivo udeleže.

KAVARNA 2674
'ZALAZNIK'
zopet odprta do 2. ponoči.

— Iz Krajevna organizacija JRKD za dvorski okraj IX. in X. volišče v Ljubljani vabi svoje članstvo na 1. redno letno skupščino, ki se vrši v soboto, dne 18. februarja 1933 ob pol 8. uri zvečer v gostilni »Pod lipco« na Borštnikovem trgu.

— Iz Jutri ob 11. uri dopoldne da otroški oder »Svobodec« v dramskem gledališču, drugo reprizo izbrano uspele otroške revije »Cieiban«. Vzemite vstopnice. 86-n

— Iz Udruženje vojnih invalidov krajevni odbor, ima jutri 12. t. m. svoj redni letni občni zbor ob 9. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Strašne posledice pohlepa po denarju

Kaj je pokazala smrt beogradske milijonarke Drage Mitričeviće

Ljubljana, 11. februarja. Beogradski, pa tudi drugi naši listi so prinesli vest o umoru beogradske milijonarke Drage Mitričević, ki je živel v svoji palači sama s psom, kokošjo in gosokom popolnoma mizantropsko življenje. Beogradska »Politika« poroča med drugim: Tajinstven umor milijonarke Mitričević je odkril novo mračno stran naše družbe. Ta dogodek, katerega vzrok še ni ugotovljen, je pokazal v živih barvah vse, kar se dogaja za kulisami naših uglednih, premožnih ljudi in dokazal, kakšne strahovite posledice lahko rodi pohlep po denarju. Iz pokojne starke rže usoda velikega kapitala, zgodovina cele ugledne patrijske rodbine. Iz časopisnih poročil smo doznali, kako je starka zbrala svoj res ogromni kapital, ki je bil pridobiven še od prejšnjih generacij, pa je prešel v njene roke. Doznali smo, kako sta dve sestri ob delitvi premoženja hoteli presekatii naslanjač, da bi ena ne dobila več od druge. Odprlo se je okno na neki beogradski zapušeni hiši, v kateri je pokojnica stanovala, in razsulo milijonske trezore, misteriozna kronika pa je postala nenkrat škandalozna.

Iz fine dame visoke beogradske družbe se je izcimil mračen tip starke, mizantropski, klasičen tip žene skopuške, ki živi sama v svojem živalskem carstvu, kakor v bajkah, s katerimi starištrajšo otroke. Tip starke milijonarke, ki se prepira s sosedi, ne oddaja nikomur v najem stanovanj in drugih prostorov v svojih hišah, tožari se s sosedi, preganjana po fantomu posedovanja, fantomu posedovanja. Krčevito organsko je zrasla s kapitalom in se je ponoči z revolverjem v roki borila z duhovi, ki so jo baje preganjali, hoteč jo oropati. Prazne sobe so ziale, da bi človeška noga ne stopila v nje, a edina njena družba je bil pes s kokošjo in gosjo kot domači čuvaji. Milijonsko premoženje je bilo, kakor da je pokopano v krsti, ki jo je hranila pri sebi. Velika mračna hiša se je kakor opustošena grobnica režala nad Beogradom; mimo tega ogromnega bogastva pa je šla beda in glad.

Premoženje, ki ga je zbral njen oče kot državni svetnik za časa kralja Milana, je

— Iz V. (XVII) delavskega prosvetnega večer »Svobodec« in »Zarjec« se bo vršil v sredo, dne 15. februarja 1933 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Dr. H. Tuma bo predaval o neki zanimivi temi. Godba »Zarjec« bo zaigrala 2 novi skladbi. Konservatoristka Slava Campa in konserv. D. Burger bosta zapela več solospjevov. Sledil bo salosonni solo M. Zicherla in violini solo D. Zajca. Sorn in Skuk bosta recitala nekatere pesmi. Večer bo lep. Vstopnice po 3, 2 in 1 Din.

— Iz Slavčeva maskarada, 25. februarja (pustna sobota), v hotelu Union igra priznani Sonny-boy-jazz. Izborna pijača iz priznane kleti g. Grada iz Kašlja. Dostojne maske vabljene. Maske pri vstopnihi popust. Obveščaja se, da se je iz tehnihi razlogov Slavčeva maskarada, ki se je do sedaj vršila vsako leto na pustno nedeljo, preloži letošnje leto na pustno soboto. 89-n

— Iz Na pustno soboto 25. febr. t. l. bo kakor vsako leto tudi letos na Taboru velika maskarada. Vse predpriprave so v polnem teku.

— Iz Danes domača predpustna zabava pri »Stefanuc«, Miklošičeva cesta 4. Glej inserat! 88-n

— Iz Krajevna organizacija JRKD, Mestni trg, v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 16. februarja, ob 19. uri v gostilni »Sokole«, Pred Skofljo, I. nad., z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru bodo poleg odbornikov poročali župan dr. Dinko Puc in zastopnik sreskega odbora. Vabimo vse somišljenike našega okraja, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

dobilo, ko ga je ona posedovala, patološki značaj. Postalo je mučenje njenega bitja, zavedajočega se, da je premoženje njeno in da ji ga stalno nekdo ogroža v fantastičnih nočeh. V starkinem življenjskem krogu ne žive več ljudje, nego le denar in pojem posesti, ki pa ima že popolno patološko obliko. Ona se je z vsem svojim ogromnim kapitalom izklučila iz človeške družbe, ker ta kapital pripada le njej in ona hoče z njim biti sama z revolverjem v roki. Preganjajo jo halucinacije, znani strah gnilih bogatašev, preganja jo njena last, njen kapital, ki je pod mrtvaškim pokrovom postal njen tiran, njen ideal, njena fantazija, njena blaznost.

To je strašen primer, v kakšne roke pribija narodni kapital in kakšna je njegova usoda. Strahovita slika notranjosti naših uglednih hiš, ko se na njih odpro okna javnosti. Še en strašen primer, kakšne patološke in zločinske misterije se dogajajo okrog dedščine in do kakšne surovosti in blaznosti dovede egoizem in pohlep po denarju. Milijonski kapitali, plod potnih srag in žuljev naroda, so ugonobili njeno bitje. V njeni pameti pa so napravili strašne blazne sanje in krove kakšne strahovite živčne drame so se v temnih nočeh odigravale v njeni glavi. So li razkožnikovske roke, hrepenče po denarju, zadavile staro ali kaj, je zaenkrat še tajno. Jansen pa je dokaz, da je to le posledica sedanje bolne dobe, v kateri denar, daleč od tega, da koristi skupnosti, zasušnji in čisto uniči celo one, ki se smatrajo za njegove gospodarje.

Starin pogreb je veljal 200.000, njena grobnica pa 600.000 Din.

Tako beogradska »Politika«. Mi pa pravimo: Reformirajte dedno pravo, odpravite zakon, ki štiti in neguje take pjavke, izderite zob pošasti, ki po pravici vedno bolj ruje po našem že itak razruvanem družabnem in gospodarskem življenju, ne pustite, da morajo reveži mirno gledati, kako sede taki nestvorji na kupih zlata ga, mo zato, da zadoste svoji abnormalni strasti. Saj se moramo naravnost čuditi, da v takih razmerah ni še več razkožnikovih.

Radioprogram

Nedelja, 12. februarja.
7.30: Svinjereja (Zupanc); 8: Nasveti za kmetovalce; 8.45: Poročila; 9: Versko predavanje; 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franciškanske cerkve; 10: O elektriki (dr. Vidmar); 10.30: Pojem reklame (Trtnik); 11: Sramel kvartet Pihih; 12: Čas, poročila, plošče; 15: M... ske zadruge (Pavlica); 15.30: Operetna ura. Sodelujejo gđ. Zupanova, g. Jelačin in orkester »Tri glave«; 16.30: Ljudska igra: Drzni plavac (Sentiakovski gledališki oder); 20: Slovenska moderna pesem v rokopisu, poje gđ. Verbičeva, pri klavirju dr. Švara; 20.45: Legende, štiroročno na klavir, igrata dr. Švara in Eržen; 21.30: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 13. februarja.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Schubertova ura, izvaja salonski kvintet; 18.30: Esperanto (Kozilevar); 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura; o hrpi (primarij dr. Mersol); 20: Prenos iz Zagreba; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 14. februarja.
11.15: Soliska ura: Sneg in led ter njun vpliv na narodo (Zor); 12.15: Radio kvartet; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, radiokvartet, borza; 17.30: Ura francoske glasbe, izvaja salonski kvintet; 18.30: Nemščina (dr. Grafenauer); 19: Dalmatinska krajina (dr. Andrejka); 19.30: Junaki današnjega časa (Kunaver); 20: Večer slovenske sodobne glasbe; 21: Prenos iz kavarne »Zvezda«; 22: Čas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 15. februarja.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Otroški kotiček (Vencajzova); 18: Angleška glasba na ploščah; 18.30: Plošče; 19: Ruščina (dr. Preobraženski); 19.30: Literarna ura: Ivan Trenko 70 letnik (dr. Lovrenčič); 20: Ob 50 letnici smrti Riharda Wagnerja; 1. Uvodno predavanje (ravnatelj Polič); 2. salospevi ge. Škerlj-Medvedove; 3. vijolino solo igra prof. Jeraj; 22: Čas, poročila, plošče; 22.30: Napoved programa.

DANES PREMIERA!

ob 4., 1/8. in 9.1/4 uri zvečer in jutri ob 3., 5., 1/8 in 9. zvečer
Najnovejši zimskosportu po ideji

DR. PANČKA
LJUBEZEN V SNEGU

vse panoge zimskega sporta
Drsanje, smučanje, skijöring in bobdirke

V glavnih vlogah najboljši svetovni sportniki in smučarji
Gustav Lantschner in Walter Riml

Vse naše cenj. obiskovalce opozarjamo, da predvajamo ta film samo do vsteviš ponedeljka, ker moramo film poslati naprej!

Predspored: Najnovejši »Fox« Movietone novosti (zvočni tednik) in »Izdelava radiatorjev za centralno kurjavo v tovarni Westen v Celju«.

Predprodaja vstopnic od 11.—12. ure dopoldne.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Muzikalna žena

— Kaj, tvoja žena je šele dva dni v grobu, pa že igraš na kitaro?
— Seveda, igram vsele pesmi v počastitev njenega spomina. Moja stara je namreč imela zelo rada kitaro.

Svetovni tenorist JAN KIEPURA v krasnem filmu

Pesem noči

Predstave: danes ob 18. in 20. uri, jutri ob 15.15, 18., 20.15, v ponedeljek ob 20. uri

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI (za mlajše), telefon 33-87

Boljši in cenejši plin dobimo

Z novo, najmodernejšo pečjo dobimo še ta mesec tudi najčistejši in znatno cenejši plin

Ljubljana, 11. februarja. Kakor smo že poročali, gradi mestna plinarna novo najmodernejšo peč za proizvajanje plina, ko bo pa za 24 m visoka stavba v kratkem gotova, prične modernizirati čistilno napravo, ki bodo zgrajene na principu umetnega hlajenja. Ljubljana torej dobi v kratkem najčistejši plin, ki bo zato tudi znatno cenejši od sedanjega onesnaženega. Razen tega je pa pripravljena tudi že nova tarifa, ki stopi v veljavo takoj, ko prične nova peč funkcionirati.

Ogromna peč je pod streho in zidariji sedaj zazidavajo praznine v železnem ogrodju ter montirajo dvigalo za polnjenje peči s koksom in premogom. Vseh 5 komor peči sprejme 12 ton premoga, peč se pa kuri s koksom, da se premog v komorah stali in destilira, da dobimo plin, ki se čisti še v čistilni pripravi, razen plina pa iz premoga nastane tudi koks, ki ga najprej z vodo pogase — zgoreti namreč ne more, ker v destilacijski komore ne more zrak — nato pa 15 odstotkov dobljenega koksa spet porabi za kurjavo peči, ostanek je pa za prodajo. Prav malo je pri nas ljudi, ki bi vedeli, da koks izdeluje plinarna.

Razen peči je gotova tudi še hišica s kotlobi, ki izrablja odpadno vročino, da se ne izgubi neizrabljena. Osem tednov je tudi že oženj v generatorjih, da so zidovi peči, ki so zgrajeni iz raznih posebnih negorljivih snovi, počasi posušeni. Peč bi bila gotova že pred 3 meseci, pa so se dela zaradi silno težke nabave materiala za železno ogrodje iz inozemstva zavlekla tako, da bo peč gotova šele proti koncu meseca. Omeniti moramo, da delajo le domači delavci in obrtniki, ki so napravili vse, kar je mogoče napraviti doma, gotovo pa polovico vsega naročila. Vodstvo mestne plinarne je treba pohvaliti, da je pri vsem delu v prvi vrsti stremelo za tem, da bi ostalo čim največ zaslužka našim ljudem.

Nova tarifa za plin stopi v veljavo takoj, ko prične obratovati nova peč, torej že koncem meseca, in sicer seveda za plin, ki ga bodo rabili prihodnji mesec, tako da bomo znižanje cene občutili šele 1. aprila, ker se plin plačuje po porabi za mesec dni nazaj.

Pri sedanjem zastarelem načinu čiščenja prihaja v plinske vode zelo nesnažen plin. Ta nesnaga obstoji iz naftalina, katrana, žvepljenih plinastih spojin in vodnih par, torej v večini iz samih snovi, ki bi morale ostati v plinarni. Prav te snovi so pa krive, da so se gorilni pri pečeh tako pogosto mašili in so morale stranke večkrat dati čistiti aparate. Sicer plinarna to delo opravi brezplačno, vendar je čiščenje strankam zelo neprijetno. Po novem sistemu se bo plin že v plinarni shladil na skoraj 0 stopinj Celzija, ko se vsa nesnaga kondenzira in pride do strank le čisti plin. Posebna važnost je pa tudi, da bo v novem plinu mnogo manj ogljikovega monoksida, t. j. one spojine, ki povzroča zastupljenja.

Poleg teh bonitet pa bo novi plin konzumentom povzročal tudi manj izdatkov, ker bo po novi tarifi plin tudi cenejši.

Sedanja tarifa, ki je v veljavi od 1. 1924., je imela prevelike skoke za posamezne množine porabljenega plina, tako da je 51 kubnih metrov stalo mesečno mnogo manj kakor 50 kubnih metrov. Isti nenormalni skok je bil tudi pri 100 kub. metrih, a manjši skok pri 15 in 16 kub. metrih. Stranka, ki je porabila 50 kub. metrov, je plačala za plin skupno z najmanjšino Din 148,50, za 51 kub. metrov pa le Din 125,75, po novi tarifi bo pa plačala za 50 do 55 k. m. isto ceno 140 Din, torej pri 100 k. m. za Din 8,75 manj kot sedaj. Posebno pažnjo je posvečalo vodstvo plinarne pri sestavi nove tarife onim malim konzumentom, ki porabijo pod 50 k. m. plina mesečno. Tako n. pr. bo plačala stranka za 10 k. m. namesto sedanjih 46 Din le 44 Din, pri porabi 15 k. m. namesto Din 63,50 le Din 56, pri 35 k. m. pa namesto Din 107,25 le Din 104. Z novo tarifo so torej zaščitene rodine z malo člani, ki porabijo za kuho malo plina, prav izdatno. Za vsa kuho, torej za zajtrk, kosilo, južino in večerjo za štiri osebe, recimo, dobre meščanske ali uradniške družine se porabi 60 do 70 kub. metrov plina mesečno ter stane 147 do 169 Din, t. j. toliko kot stane 5—6 vreč premoga, pri tem pa še niso všteti stroški za drva in treske, s katerimi moramo podkurtiti premog.

Princip nove tarife je bil ta, da mora vsaka stranka, ki je prilagajena, če rabi plin ali ne, plačati režijski doprinos, t. j. stalno pristojbino. Ta stalna pristojbina tvori odškodnino za obrabo plinomera, dostavo računov, pisarniško manipulacijo, kolkovine in pa za dajanje plinarne v naturi, t. j. za brezplačno čiščenje gorilcev v aparatih. V vseh drugih plinarnah je ta dela treba plačati posebej, v Ljubljani so pa zastoj. Ta stalna pristojbina tudi ni za vse stranke enaka, temveč se znižuje z večjo porabo plina, in sicer znaša stalna pristojbina pri porabi 6 do 55 kub. m. plina 20 Din, od 56 k. m. dalje pa 16 Din na mesec, ako so montirani plinomeri do velikosti 40 plamen. Tudi cena plina je za večje konzumente nižja kot za male, ki rabijo plin le od časa do časa za kuho kake malenkosti, n. pr. le za kak čaj, prej smo pa videli, da so pa stranke, ki rabijo vedno in stalno plin, prav znatno zaščitene.

Najvišja cena plinu je Din 4.— za kub. meter, vendar le za one stranke, ki porabijo le do 5 k. m. plina. Pri porabi nad 5

k. m. je cena plinu Din 2,40 (sedaj Din 2,75 oziroma Din 2,50) vse do 55 k. m. Od 56 do 110 k. m. stane plin Din 2,20 (sedaj Din 2,50 ozi. 2,25), od 111 k. m. dalje je pa plin po 2 Din kakor sedaj.

Poleg tega so v novi tarifi še specialne tarife za veleodjemalce, t. j. za take, ki mesečno porabijo vsaj 1000 kub. m. plina. To so pri nas industrijska podjetja, vendar pa imajo plin po industrijski tarifi tudi razne obrti, kakor restavracije, izdelovalci klobas, slaščičarne, kavarne, peki, javne kuhinje, sanatoriji, bolnice in podobna podjetja, kar je dokaz, kako mestna občina podpira napredek prav v takih obratih, kjer zahtevamo največjo snaznost in higijeno. Te stranke dobivajo popust ob zaključku leta po posebnem dogovoru.

Novost je tudi znižana cena plinu za kurjavo, t. j. za ogrevanje lokalov, če se rabi plin izključno in samo za ogrev. Urad n. pr. ima 3 pisarne, v njih pa le 2 plinski peči, zato nima znižanja — če bi pa kuril po vseh sobah le s plinom, pa plača najnižjo ceno Din 1,80 za kub. meter plina. Ta cena je nižja kot na Dunaju, ki ga vedno kažejo za zgled mesta z najcenejšim plinom.

Tudi tiskarne, ki rabijo plin pri linotipih, imajo možnost, da dobe cenejši plin, in

Podjetni si znajo pomagati

Da zaslužijo kak dinarček, prodajajo po mestu žganje, da pomagajo tudi meščanu

Ljubljana, 11. februarja. Po pogovoru ti pomaga še bog, če si znaš pomagati sam. To pa ni tako lepo in prav, kot se morda zdi na prvi pogled, kajti nekateri si znajo nedvomno pomagati nekoliko preveč, ker jim gre vedno vse tako po sreči, da nehotne pomisliš, če niso morda še celo krize naročili, saj jim gre tudi zdaj tako krasno v klasje slavnice. S tem seveda ni rečeno, da se hočemo spodtikati nad krizo, ki ima zdaj že vendar tako rekoč ugleden ter utrjen položaj; nočemo pa tudi med lepo cvetočo slavnico sejeti ljulike Bogaboječice celo prosimo višje sile trajnega blagoslova vsemu, kar je tako lepo urejeno na svetu za vse večne čase, in vsem, ki so dobre volje v tem rajju. Le verujmo, da bomo končno priznali to do živju, po kateri smo v resnici ves čas pobijali slavno krizo: Pomagaj si sam! Kdor hoče, jo lahko še izpopolni, sicer itak vsi vemo, da se zadnji del ne more glasiti drugače: ... kolikor se da, na račun drugih!

Če po tem zamotanem uvodu pričakujete, da bomo govorili o korupcijah, malverzacijah ali aferah, se briko motite. To so sploh tako nevarne besede, da jih človek s strahom napiše. Z zlatimi časi so zašle tudi za večno afero, srečni smo, da se nam ni treba več javno pečati z njimi. S tem pa tudi ne nameravamo namigavati, da se s korupcijo kaj zasluži. Vraga se zasluži! Korupcionisti bi nedvomno takoj nastopili proti takšnim trditvam.

V resnici gre samo za slivovko. Kaj pomeni slivovka našemu milemu narodu, menda veste. Slivovka je tako rekoč hrbtenica našega duha in rodovih sil. Brez tega eliksirja človek ne more niti pošteno kihniti, vsa velika dejanja in menda tudi slavnostni preteklosti naših junakov tako rekoč plavajo na slivovki. To je bilo treba povedati, ker se pri nas ne govori mnogo o slivovki, temveč jo raje tem bolj pijemo. Ker je nekdo oznanil veliko spoznanje, da je grdo piti žganje in celo škodljivo, ga pije mili rod še tem bolj, ker ga pač pije skrivaj. To pa velja samo za mesta v nekem pogledu, kajti po deželi je lahko, vsak ponesen, če pije žganje javno. Če bi pa n. pr.

Po kolesarskem svetu

— Za veliko kolesarsko dirko Bordeaux — Paris, ki je dolga 600 km in od katerih bo 350 km prevoženih z motornim vodstvom, vlada med občinstvom veliko zanimanje. Za konkurenta so že sedaj namenjeni: Leducq, Speicher, Archambaud, Terrot, Louvriot, Ferd. Le Drogo, Marechal vsi Francozi; dalje Belgije: Ghyssels, Bonduel (oba prva iz leta 1932.), Louget, Van Rysselberghe, Rousse in Jean Aerts.

— Letošnja amsterdamska mednarodna etapna vožnja po Madžarski, ki bo od 28. junija do 2. julija, bo razdeljena na pet etap, ki so: Budapest — Pecs. Pecs — Kaposvar — Zalaegerszeg, Zalaegerszeg — Siofok, Siofok — Szombathely, Szombathely — Győr — Budapest. Celotna dolžina znaša 1200 km. Sodelovala bodo mednarodna moštva po štiri do šest dirkačev.

— Treniranje italijanskih dirkačev na Rivieri se je začelo in so dirkači Guerre, Pesenti in Grano že v polnem razmahu. Na vidiku je namreč običajna mednarodna otvoritvena dirka Milano — San Remo, za zmago katere se italijanski dirkači krčevito držijo. Kmalu se jim pridruži še znani Girardengo, ki želi v tem svojem jubilejnem letu igrati v važnejših dirkah še dokajšnjo vlogo.

— Dirkač Betoni, ki je znal po svojih sposobnostih v dirkah s hribovitim terenom, je za letošnjo kolesarsko sezono prevzel vodstvo dirkaškega moštva tovarne »Bianchi«. K temu moštvu spadajo: Mara, Bovet, Rinaldi, Olmo in Morelli.

— Mlad avstrijski dirkaški dirkač Franc Dusika je v amsterdamskih dirkah že tako izvežban, da se je letos vrjel na večje mednarodne kolesarske borbe. Ze nekaj časa sem se nahajal v Parizu, kjer se izpopolnjuje skupaj z bivšim dirkačem

sicer po Din 2,30 (sedaj 2,50), če imajo vse stroje opremljene in v obratu s plinom.

Sicer je malo strank, ki imajo plin za razsvetljavo, vendar se nova tarifa ozira tudi na te, ker je cena znižana od Din 3.— na Din 2,50 brez trošarine.

Vsa nova tarifa je sestavljena v zavesti, da se poraba plina čim bolj popularizira, razširi ter dvigne, s tem pa tudi higijena in rentabilnost podjetij, ki plin uporabljajo, a glavni namen pri znižanju cene plina je predvsem, da se olajša kriza naši družini.

Ljubljanci smo pač kar poklicni dvomljivci in preradi kričimo, da je drugod vse boljše in cenejše. Nova tarifa za plin pa spet tudi dokazuje, da je Ljubljana med najcenejšimi in tudi med najmodernejšimi mesti, ki povsod skrbi za korist in udobnost občanov. Tako je n. pr. plin v Zagrebu za vse stranke po Din 2,80, v Splitu in Sarajevu po Din 3.—, v Gradcu po najmanj Din 3.— in čez, v Celovcu po Din 3,20 v Linzu po Din 2,60 in na Dunaju po Din 2. V Nemčiji je plin po 12 do 16 pfenigov, v Italiji pa po 1,50 do 1,80 lir. Te cene navajamo zato, ker je ljubljanska plinarna prav tako navezana na nakup premoga za plin iz Anglije in Nemčije, kakor navedene plinarne, ki so vse dražje, čeprav je prevoz premoga cenejši in so plačilne priške ugodnejše. Pri teh ugodnostih je pa tudi samo ob sebi umevno, da mora mestna plinarna stalno in redno dobivati plačila ter ne sme biti več tako obzirna z zamudniki kakor doslej, zato bo pa vsaki stranki odklopljen plinomer, če v teku najpозnejše 30 dni brez opomina ne poravnava svojih obveznosti. Plinomer bo plinarna ponovno priključila le po poravnavi zastanka in proti plačilu stroškov za zapetno montažo v znesku Din 25.

Sicer vemo, da vsem niti še sedaj ne bo ustreženo, vendar se je pa vodstvo plinarne z vso verno potrudilo, da sestavi čim najbolj pravično in sedanjim socialnim prilikam najbolj odgovarjajočo tarifo.

Ljubljanci pila dekleta žganje kar na ulici, bi to bilo nekoliko preveč pikantno. Sicer pa deklet sploh ne smemo obdolžiti, da »ga luckajo«. In vseeno se nam mora zdeti, kdo sploh pije žganje v Ljubljani, a nedvomno ga ne žentajo duhovi. Ze po statistiki mestnega dohodarstvenega urada je razvidno, da se Ljubljanci ne branijo žganja. Branijo se ga pa samo zato, če se jim zdi predrag.

Ljubljanci si pomagajo največje na ta način, da si privoščijo pošteno »šnopce« na izletih. Tudi založe se z njim kot romarji z zdravilno, čudodelno vodo. Kmetje jim radi postrežejo. Nekateri so sprevedili, da je treba meščanom v tem pogledu »iti na rokoc kolikor se da. Meščani so nerodni, zato ne znajo priti v mesto skozi zapreke, da bi jim ne bilo treba še posebej plačevati žganega blagoslova.

Zdaj lahko viditi v mestu od časa do časa kmečka dekleta v belokranjskih (ali morda hrvatskih) belih krilih, ki nosijo trepičim meščanom žgano kapljico. To seveda ni tihotapstvo, ki bi ga lahko primerjali z znanim ameriškim. Po nekaj steklenic, kvečjemu po 5 litrov nosijo v cekarjih. In glavno je, da meščani kupijo poceni žganje — liter 20 Din. Pa tudi kmetu je treba pomagati, če si že pomaga sam...

Niso pa le belokranjska dekleta tako podjetna. Nedavno se je oglašil pri starejši gospe fant z zelene Štaderske.

— Kupite »šnopce? — je vprašal pogumno.

— Hm, kje ga pa imaš? Pa menda ne v žepu?

Gospa je potrpežljiva fanta po junaških prsih.

— Tukaj, tukaj! — je pobobnal po trebuhu, da so zavzele steklenice. Okrog in okrog pasu so ga oklepale slatinske steklenice.

— Prodajam pa samo polno zelenko — 28 Din. Odlivati ne morem.

Tako si torej pomagajo nekateri kmetje, da pomagajo obenem še meščanom. A klub lepemu namenu in koristnemu delu, je njihov posel takšno mučenštvo in pregrešna skrivnost.

— Šestdnevne dirke v Clevelandu, kjer je bilo v konkurenci 12 moštve, so končale z zmago Amerikancev Mac - Numara - Hill, 2. švicarsko - holandski par Zuech - Van Slembroek. Prevoženih je bilo v 145 urah 3773 km. Ko je bila vožnja že skoraj pri kraju, so se Francozi zagnali v naskok. Takoj za njimi se vrže Kanadec Peden, za njim pa še Italijani. Vse je drvelo z vratolomno brzino. V tem hudem boju se Peden vsled defekta zračnice prekuone, pri čemer se je občutno pobil ter zapustil neto dirko.

— Francoska kolesarska zveza je te dni predložila ministru za telesno vzgojo kakor tudi notranjemu ministru predlog, s katerim želi, naj bi svoje dirkače, ki si pribore vsaj dvakrat svetovno prvenstvo v kolesarstvu (tako v cestnih kakor tudi dirkaških tečajih) nagradilo z zlato kolajno za telesno vzgojo. V tem primeru bi kot prvemu kandidatu pripadalo tako odlikovanje Georgu Paillardu.

Kočljivo vprašanje: Gospodična, prav dobro službo bi imel za vas na lukaunem parniku, ki se baš pripravlja na pot okrog sveta.

— Z veseljem je jo sprejela, samo ne vem, kako bo, če bom hotela službo na en teden odpovedati.

Obojestranska vljudnost. Študent, ki mu znanje ni bilo posebno bogato, se je poslovil od profesorja, rekoč: Hvala lepa, gospod profesor za vse, kar znam.

Profesor se je pa tudi vljudno poslovil od študenta, rekoč: — Ah, za take malenkosti se pa res ni treba zahvaljevati.

DVE LEPI DEKLETI NA BURNIH VALOVH ŽIVLJENJA
DVE SIROTI POD IZKIMH UDARCI NEIZPROSNE USODE
LUBEZEN, SOVRAŠTVO, PLEMENITOST, PODLOST, ZVESTOBA
IN KOVARSTVO. PRIZORI NEPOZABNE LEPOTE SO NARINANI V NAŠEM NOVEM ROMANU

DVE SIROTI

Z A C E T E K D A N E S T E D E N

Sokolski zleti — izraz slovanske moči

Poziv ČOS za udeležbo na pokrajinskem zletu v Ljubljani

Ljubljana, 11. februarja. V »Vestniku Sokolskega ČOS« je izšel izpod peresa znanega sokolskega delavca brata Josipa Mauerharta zanimiv poziv za udeležbo na pokrajinskem zletu v Ljubljani. Poziv se glasi:

»Podobno kakor je češkoslovaški Sokol proslavil sedemdesetletnico svojega delovanja z lanskim vsesokolskim slavnostim, tako hoče tudi sokolstvo lepe Slovenije po sedemdesetletnem delovanju svojega najstarejšega Sokolskega društva na najdostojnejši način proslaviti ta jubilej s pokrajinskim zletom v beli Ljubljani. Prve pobude za ustanovitev »Južnega Sokola« vodijo prav v dneve prvih razmahov kril »Praškega Sokola«. Samo znana nenaklonjenost avstrijskih oblasti vsakemu slovanskemu gibanju je zagrešila, da je prišlo uradno dovoljenje za ustanovitev v roke ustanoviteljev »Južnega Sokola« šele dne 26. septembra 1863.

Obletnice slavnosti Ljubljanskega Sokola ni mogoče smatrati samo za krajevno slavnost, pa tudi ne za kak izraz radosti, omejene le na interese Jugoslovenov. Pokrajinski zlet v Ljubljani mora biti zopet veliko soglasje pesmi slovanske vzajemnosti in pregled sil vsega slovanskega bratstva, ki se klanja edinstvenemu Tyrševemu geniju.

Obiski češkoslovaškega sokolstva ea slovanskem jugu imajo že svojo slovito in počeno preteklost. Ljubljana sama je pozdravljala svoje severne brate prvič leta 1888. Niti sto bratov — večinoma le iz Prage — ni odšlo v Ljubljano, da bi bili priče prve slave četrdesetletnega delovanja matice slovanskega sokolstva. Ta skromni začetek je imel svoje nadaljevanje šele 16 let pozneje, leta 1904, ko je mogočnejše slovansko bratstvo zbralo v Ljubljani vsa slovanska družina k novemu skupnemu delovanju. Temu drugemu pozivu se je odzvalo 3000 Tyrševih sinov s Češkega, Moravskega, Slezije in Dolenje Avstrije. Prejšnjo prireditev pa so spet prekoslile ljubkošči prvega zleta »Zve-

ze sokolstva Srbov, Hrvatov in Slovencev leta 1922. Udeležilo se ga je 8000 bratov in sester iz že svobodne Češkoslovaške republike, da bi se združili s Sokolom velike države Jugoslovenov v eno mogočeno četo. Ob tej priliki je prišel prvič v Ljubljano tudi naš sokolski naraščaj. Če je predstavljalo pri prvem zletu 1888 matično ljubljansko sokolsko društvo skopaj samo sokolsko idejo Slovenije, se je pri drugem obisku okrepil sokolski življenj za tako, da so se njegovi voditelji pripravljali k ustanovitvi »Slovenske sokolske zveze«.

Kakor je rasti sokolstvo samo ali njegovo podjetje do nesluhnih razmer, tako se je tudi bela Ljubljana kreplila in krepila v vedno večje veselje svojih obževalcev. Iz mirnega mesta, ležečega na obeh bregovih Ljubljanice, je nastalo mesto s 50 tisoč prebivalci čigar lice naravnost presepeša. Saj na primer ceste, ki vežejo notranji del mesta s kolodvorom, lahko smelo tekmujejo s svojo ureditvijo s trgovskimi okraji vele mest svetovnega obsega.

Ljubljana — enako kakor Praga — je trpela nekajd pod ameriškim pritiskom nemških pesti v Avstriji. Te železne sponke je pretiral nepremagljivi razmah samonikle narodne zavestnosti že mnogo prej, preden je drugi in veliki sokolski obisk s slovanskega severa bliže spoznal belo mesto Ljubljano. Državni prevrat pa je popolnoma razgalil ostanke nemstva.

Po lanskem krasnem zgledu bratov Jugoslovenov mora dokazati tudi češkoslovaško sokolstvo v beli Ljubljani s svojim mogočnim nastopom, da je tudi preko grozečih zaprek gospodarstvene krize enotno z vsem slovanskim svetom in da je najzanesljivejši jamstvo velike slovanske skupnosti. Zleti slovanskega sokolstva so postali nerazdružna družica zgodovine slovanske vzajemnosti. Ti širijo loč pravega, odkritosrčnega bratstva in jasno žare v srcih vseh, ki stopajo za Tyrševim. Sokolski zleti postajajo potreba slovanskega življenja in izraz njegove moči«

Zvočni kino IDEAL

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
in jutri ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Velesenzacija z Divjega zapada:

„Buffalo Bill“

V glavni vlogi pustolovec sveta:
John Mac Brown in komičar
Wallace Beery

Nežne ljubavne scene, grozovite
borbe in prekrasni naravni
posnetki.

Iz Trbovelj

— Sokolsko gledališče. V nedeljo ob 20. zvečer »Peterčkove poslednje sanje«, božična povest v 4. slikah.

Iz Črnomlja

— Lovsko planinski pleš se bo vršil danes v prostorih hotela Lakner. Vsi domačini naj z obilnim obiskom podpro plemenito delo teh društev.

— Premestitev. Na osnovno šolo v bližnjem Starem trgu sta premeščena učitelj J. Alojzij Cotman in učiteljica ga. Vida Cotman iz Rake.

— Dražba lovišč. Lovišča na področjih črnomeljskega srezca bodo oddana v triletni zakup na javni dražbi 24. t. m. pri sreskem načelnstvu v Črnomlju, kjer so interesentom na razpolago zakupni in dražbeni pogoji. Lovišča se bodo oddajala v zakup po abecedni vrsti imen posameznih občin, na katerih področjih so.

— Sokolsko društvo je komaj nastopilo z odlično uspešno Nušičovo veseligrjo, pa že pripravljajo novo. Črnomeljski Sokol je nedvomno eden najmarljivejših med vsemi našimi podeželskimi, pa mu želimo tudi v naprej najlepših uspehov.

— Društveno življenje v Črnomlju je zelo živahno, saj imamo že nad 15 društev. Kljub temu pa snujejo dve novi in sicer lovsko in tujsko prometno. To poslednje je še zlasti važno, ker bo skrbelo za olepšavo mesta in za povzdigo tujskega prometa, kar Bela Krajina s svojimi krasnimi kraji res zasluži.

— Naročite naš list, ker mu je naročnina minimalna 12 Din mesečno, prinaša pa redno vesti iz naših krajev. Naročite tudi »Proletstvo ljubeznic« za 35 Din s poštnino vred.

Iz Novega mesta

— Dve uri smeha se nam obetata nočaj na veliki prireditvi lokalnega sportnega kluba »Elanc«. Priljubljene in uvaževane so njegove vsakoletne zabave, naši domači sportniki pa tudi zaslužijo vse priznanje in podporo za delo, ki ga vrše posredno celo za tujski promet dolenske metropole. Ljubljanski šentjakobčani nam pokažejo na odru »Drznega plavača«, ki je izvalj posvoda salve smeha. Pa tudi za telo bo temeljito poskrbljeno. Zato nočaj vsi v Sokolski dom.

— Upokojena je učiteljica ga. Pavla Munda, ki je bila prideljalna pisarni sreskega šolskega referenta.

— Sto diapozitivov iz »Doline gradov« z istoimenskim predavanjem si je pripravil učitelj Viktor Pirnat. Društva, ki bi na predavanju reflektirala, naj se obrnejo nanj.

— Novomeški kolodvor je po zaslugi naših očetov daleč zunaj mesta. Tedaj so služili izvoščiki, danes so na tem pa avtomobilski. Ob prihodu vsakega vlaka takajno na potnike. Do zadnjih časov so postajali avtomobilski hodniki pred postajnim poslopjem, zdaj pa so se morali umakniti na drugo stran ceste. Ne vemo, kaksi motivi so izzvali to odredbo, dovoljujemo pa si pripombe, da je za potnike to precej neprikladno in v tem mokrem letnem času prav neprijetno. Čez blatno, in kako blatno cesto morajo vstopati v vozove. Ako je to v skladu z železniškimi predpisi, bi bilo za potnike udobnejše, da bi se stvar uredila zopet po starem.

— K večnemu počitku so pred dnevi spremili upokojenega višjega davčnega upravitelja g. Lovra Verbiča. Dočakal je častitljivo starost 85 let ter je bil bolan le dva dni. Stisnila ga je pljučnica. Blagemu in simpatičnemu starčku bodi ohranjen topli spomin!

— Premestena je tukajšnja poštna uradnica gđ. Marija Koc na Jenecice.

Umetni zobje.

Mati hčerke, ki ji je pobegnil mož: Če bi ga zdajle dobila, tega falota, bi mi že pokazala zobe.

Služkinja sliši to in pravi: Gospa, saj mi jih lahko pošljete kar po pošti.

Telo in duh v Rusiji zaslužnena

Zanimiva knjiga poljskega inženjerja Bleszynskega o razmerah v sovjetski Rusiji

Uprava »Gazette Warszawskie« je morala razširiti kartoteko za več sto novih naročnikov, ko so izhajali v podlistku spomini in vtisi inženjerja Tadeusza Bleszynskega pod skupnim naslovom »Wiecej prawdy o sowietach«. In zdaj, ko je to delo izšlo v posebni knjigi, je bilo takoj izvršeno med najbolj čitana politično gospodarska dela na Poljskem. Pri dolgi skupni poljsko-ruski meji, zlasti pa po sklenjeni poljsko-sovjetski pogodbi, je čisto razumljivo, da se poljska javnost tako živo zanima za izvirne vesti iz Rusije. Že zato vzbujajo 40 obširnih poglavij knjige ing. Bleszynskega v poljski javnosti toliko pozornosti, pa tudi toliko kritike. Posebno zanimivo je zadnje zaključno poglavje, kjer skuša avtor prorokovati bodočnost. Tu priznava v prvi vrsti, da je rusko - sovjetski problem morda največje in najnevarnejše za vsako proročanje. Sovjetska Rusija je po njegovem mnenju dežela železne discipline in diktature, ki je edinstvena na svetu, obenem pa tudi neprestane revolucije in neprestanega iskanja novih poti k postavljenemu, pretežno teoretičnemu cilju.

Sovjetski teoretiki so ustvarili postopoma materialistično vero in odklono se po izvirni sili volje in fanatizmu ideje gredo že leta trdovratno za prostovoljno prevzeto nalogo. Naslanjajo se na ugodne okoliščine, ki so znali započeti v zgodovini človeštva edinstven poskus baš na narodu, ki se zdi iz nekaterih vidikov v to najmanj usposobljen. Nagnjenje k površni prebavi vede, tolstojevsko pokorno prenašanje zla, pomankanje krepke volje in večno rusko »hrepnenje«, vse to so bila ne posebno rodovitna tla za korenine doslednega marxizma. In vendar se je zgodilo, pravi ing. Bleszynski, da je baš marxizem prodril v ruske duše globlje, nego pri drugih narodih in je napravil iz ruske mladine v razmeroma kratkem času disciplinirane privrženca in apostole socialističnih gesel. Ti apostoli ruskega komunizma so znali z mržnjo, s skrajno napetostjo volje in spretno taktiko

zaslužniti telo in duha mogočnega naroda.

Pri tem so jim v veliki meri pomagale lastnosti ruske narodne celote, desorganizacija, nagnjenje k lenobi, pasivnost in premlajna odpornost.

Revolucija, ki so jo nehote pripravili carski uradniki, kler, literatura in srednja inteligenca, nadejalje poljski inženjer, se je kmalu izpremenila iz kapitalističnega punta v socialno revolucijo. Revolucija je postopoma uničila vse temelje starega družabnega reda in položila na njihovo mesto nove. Ljudstvo je bilo obenem stisnjeno v klešče naravnost blazne discipline. Čeprav si domišljuje, da vlada zdaj ono, je še vedno samo lutka v rokah peščice hladnih teoretikov.

V zadnjih 13 letih se je ruski narod iz temelja in bistveno izpremenil. Nova pokolenja dajejo Rusiji tipe, ki se temeljito razlikujejo od prejšnjih. To bodo nekakšni prebivalci Marsa iz Wellsovih romanov, ki so se spustili na našo zemljo.

Kar se je smatralo v tujini in zlasti še v ruski emigraciji za nemogoče, je bilo prav kar storjeno. Seveda so to samo začetki. Bolševiki sami trdijo, da šele začenjajo stopati v dobo socializma. Še živi rodbina, kroži denar in večina prebivalstva se spominja časov kapitalizma ali dobe, ko se je rušil kapitalistični sistem Novega življenja prav za prav v sovjetskih republikah zdaj še ni. Kakšno bo to novo življenje, lahko sodimo samo po temeljito sestavljenih, toda za enkrat samo še teoretičnih računih in domnevah.

Mislim, pravi ing. Bleszynski, da bi niti Stalin, niti Molotov ali Mikojan ne znali točno odgovoriti na vprašanje, kako si zamišljajo sovjetsko državo čez 30 ali 40 let.

Poljski opazovalec prihaja v svojih nadaljnjih izjavah do zaključka, da lahko tvegam proročanje o končnem uspehu petletke, pa naj bo že prve ali druge. Morda še prej, preden mislimo, se bo naš vzhodni sosed popolnoma osamosvojil in začne našo državo preplavljati ne samo s kmetijskimi pridelki, temveč tudi z avtomobili, urami ali z barvili in parfumi. Poljski inženjer izhaja pri tem iz predpostavke, da zadeva ruski komunizem sicer povsod okrog sebe na težke ovire, toda svoje napore dosledno uveljavlja in dobiva vsako leto več notranje sile. Pravica je pa vedno na strani močnejšega. Rusija je že ustvarila novo komunistično pokolenje in je vsa zmilitarizirana.

Poljski inženjer je dobil med svojim bivanjem v Rusiji vtis, da nihče, niti komunist, niti njegov nasprotnik, tam dolgo ni mogel razumeti, zakaj kapitalistične države v zadnjih 14 letih niso napadle sovjeto.

S to mislijo je živela dolga leta ruska inteligenca, pričakujoč ostrejšega nastopa od zunaj, zdaj pa vidi, da je to že izključeno. Zdjaj računamo samo še na lastne moči v Rusiji sami. Sicer pa prehaja težje sovjetskih političnih interese

sov polagoma na vzhod. Kitajsko vprašanje stopa vedno bolj v ospredje. Kar se tiče odnošajev do Poljske, moskovska vlada zelo dobro razume, da Poljska nikoli ne bo začela z Rusijo vojne, ker bi ne mogla imeti od nje nobene koristi, kvečjemu le škodo. Poljska je življenjsko zainteresirana na usodi dveh treh milijonov Poljakov, navezanih državno na sovjete v beloruskih in ukrajinskih krajinih, toda da, proti vzhodu ne more in ne sme iti. Sovjeti se tega dobro zavedajo. Trenutno je za sovjete glede na poljskega soseda edina pamejna politika, politika miru, ki jo obe vladi zdaj res tudi vodita. Vojna v sedanjih razmerah bi bila smrt za komunizem, čeprav bi na drugi strani omajala tudi kapitalizem na zapadu.

Zelo resno se je zamislil inž. Bleszynski nad bodočnostjo sovjetske industrije in nad vprašanjem, kaj bodo

sovjeti počeli z njo, ko prekosi ali se vsaj izenači z industrijo Zedinjenih držav. V Rusiji sami ne zatiskajo pred tem vprašanjem oči in zato si prizadevajo v nekaterih pogledih

sprijazniti se zopet s kapitalističnimi metodami,

kakor vidimo na drugi strani v zapadnih državah prizadevanje presaditi s sovjetskimi na zapadna tla to, kar se da s pridom presaditi. Nevarnost svetovne komunistične revolucije je najbrž že minila, pravi poljski inženjer. Vsaj v nazbližji bodočnosti to vprašanje ne bo aktualno. In vendar razvoj ogromne komunistične Rusije v pomembnem skladu s kapitalom za daljšo dobo ne bo mogoč.

Poljski opazovalec ne veruje, da bi se protiruska smer in odpor napram ruski nacionalni misli dolgo držala. Življenje, zlasti pa kultura lahko stori na tem polju več, nego še tako učena teorija. Boljševizem se lahko prerodi ali pa razpade, toda Rusija bo ostala in mlada pokolenja na ruskih in poljskih tleh se bodo sporazumela mnogo hitreje in lažje, nego pokolenje, ki ga teže stare tradicije in predsodki. Treba se je pa medsebojno bolj spoznati.

Kemal paša reformira islam

Carigradski muzeji so demonstrirali te dni proti odredbi vlade, da morajo pridigovati in moliti samo v novoturški. Mohamedanska cerkev se mora namreč sploh podrediti novim strogim odredbam turške vlade, nanašajočim se med drugim tudi na obleko duhovščine. Turški duhovniki bodo morali odslej nositi vsaj črne ali temne sutane, ki jim zakrivajo noge vsaj 15 cm pod kolena. Duhovnikom je v interesu njihovega dostojanstva strogo prepovedano nositi vreče na hrbtu ali pločevinaste škatle od hencina, ki jih rabijo v Turčiji kot vedra, ali pa košare v rokah. Sploh se s svojim vedenjem ne smejo izpostavljati zbadanju in posmehovanju.



Vlada je na novo klasificirala mošeje in jih razdelila v tri skupine. Mošeje, kamor hodi malo vernikov, bodo zaprte. Mošeje zgodovinskega pomena bodo proglašene za narodno last in bodo tudi zaprte za službo božjo tako, da bodo imeli verniki na razpolago le omejeno število mošej. Prvič v zgodovini Turčije hočejo napraviti tudi poskus s spojitvijo krščanske in mohamedanske teologije. Bogoslovska fakulteta univerze v Carigradu se reorganizira in pri tem bo ustanovljena stolica za primerjalno cerkveno zgodovino in za neislamsko filozofijo. Med praznovanjem ramadana so bili letos državni uradniki v mošejah pri pridigi v turščini, da bi kontrolirali, če duhovniki niso kršili vladne odredbe. Doslej je bil namreč v islamu v rabi sračski jezik. Duhovščina se je poskusila tem novotarijam upreti, toda Kemal paša je izjavil, da ne bo trpel vmešavanja cerkve v politiko.

Najstarejši angleški krematorij

Iz Londona poročajo, da so pokojnega pisatelja Johna Galsworthya vpepelili v krematoriju v Wokingu. Obrede sežiganja so opravili v skromni gotski dvorani tega najstarejšega angleškega krematorija, ki je po svoji legi v krasnem provincijalnem parku med Wokingom in Brookwoodom v pokrajini Surrey kot nalašč ustvarjen za večno spanje pisatelja tako plemenitega duha. Kakor Galsworthy, tako so bili vpepeljeni tudi mnogi drugi angleški pisatelji, tako Thomas Hardy, sir H. R. Haggard, Jerome K. Jerome, H. Spencer, George Meredith itd. Ni torej slovesno, kar smo čitali oni dan v nekem slovesnem listu, da so v Angliji državljanom direktno prepovedali sežiganje in da Angleži tako rekoč krematorijev sploh ne poznajo.

Krematorij v Wokingu, last društva The Cremation Society, je bil zgrajen že leta 1879 tako, da ni samo najstarejši angleški krematorij, temveč spada med najstarejše evropske krematorije sploh. Otvorjen je pa bil šele leta 1885, ko je bilo sežiganje mrtičev v Angliji s posebnim zakonom dovoljeno. Krematorij ni posebno velik, v obredni dvorani, ki ji je edini okras marmornati katafalk, lahko prisostvuje obredom samo do 50 ljudi. V krematoriju spada velik park, kjer se lahko raztrese pepel umrlih. Ta krematorij je posebno priljubljen v višjih angleških krogih.

Da bi obdržala podnajemnico

Casi so težki, službo dobiš redko, če jo pa že dobiš, ti plačajo komaj toliko, da imaš za hrano; zato je pa tudi s podnajemniki kriz. Če pride tak, ki lahko plača in je poleg tega še inteligentnega gospoda, je treba napeti vse sile, da ne uide. Kar je pa storila gospodinja s svojo hčerko neki mladi madžarski uradnici v mestecu ob Blatnem jezeru, je celo za sedanje razmere presenetljivo. Uradnica je odkrila gospodinja svoje romantično hrepenenje po ljubezni in zakonskem jarmu. Potožila ji je, da je pri njih v pisarni moško osebo žal staro, plešasto in povrh še oženjeno. Kmalu je pa dobila uradnica pismo, podpisano je bil mlad mož, stanujoč v isti ulici, češ, da ji je že opetovano sledil do doma in da se je v njo strastno zaljubil. Trdil je, da je sanjav samotar, da nima poguma predstaviti se ji, da pa sanja samo o nji in da naj mu odgovori pošto ležeče pod »Lepa neznanca«.

Uradnica je odgovorila in dobila je novo pismenico, kjer je bilo mnogo lepih besed, kakršne imajo rada dekleta. Med neznanecem in uradnico se je razvila živahna korespondenca in dekle je kazalo vedno več zanimanja za sanjavega samotarja. Končno se ji je pa zdelo, da bi bil že čas seznaniti se z njim. Tedaj je pa prišla gospodinja in ji pokazala, da je pisma pisala njena hčerka, ker sta jo hoteli navezati na dom, da se ne bi preselila. Uradnica je gospodinja tožila in bila je obsojena na denarno globo, potem pa je morala iskati novo podnajemnico.

Nils Ahlström



ravnatelj Kreugerjevega trusta v Stockholmu, desna roka pokojnega vžigalknega kralja Kreugerja, je bil aretiran, ker je osumljen, da je vedel za Kreugerjeve sleparije.

Proti odstranjevanju bezgavk

Proti široko razširjeni praksi odstranjevanja bezgavk nastopa šef moskovske klinike za bolezni v grlu in nosu prof. Zitovič. Ruski zdravnik poroča o uspehih svojih poskusov, ki se z njimi peča že nad 20 let, in izraža upanje, da bodo zdravniki v Rusiji in po drugih državah opustili te operacije, ker so v svojih posledicah skrajno škodljive. Delo njegovega moskovskega laboratorija je baje jasno pokazalo, da so bezgavke aktivni organi, ki proizvajajo hormone. Če jih odstranimo, oslabi delovanje možganov, spolnih žlez in drugih organov.

Pri prašičih in konjih, ki so jim odstranili bezgavke, se je razvila golša in potomci teh živali so bili spolno degenerirani. Na drugi strani so pa na kliniki prof. Zitoviča odstranili golšo in izlečili škrlatinko s pomočjo bezgavk. Bolniki, ki so jim bile bezgavke prej odstranjene, so bili bolj nagnjeni k raznim boleznim, kakor bolniki, ki so bezgavke še imeli.

Prof. Zitovič omenja tudi v svojem poročilu, da je delal njegov zavod uspešne poskuse z diagnozo raka. Tako je s svojimi pomočniki ugotovil, da dobi mo drugačno reakcijo krvi, če dodamo krvi pri preizkušnji bolnikov, ki imajo raka, nekaj klora, kakor pa če dodamo klor krvi zdravega človeka. To poročilo je tem zanimivejše, ker velja prof. Zitovič v Rusiji za znamenitega učenjaka, ki je treba njegove ugotovitve brez pomisleka vzeti resno.

Tudi srečni zakoni so, vendar se vpraša sleherni zakonec slej ali prej: Zakaj sem se poročil(a)?

Učenjaki naj rešijo zakonski čolnič

V Ameriki se ločitve zakona tako množe, da si oblasti ne znajo več pomagati

V nobeni drugi državi ni toliko ločitev zakona, kakor v Ameriki. Neki ameriški list se obširno peča z zakonskimi zvezami v Ameriki in vidi glavni vzrok tolikih ločitev v tem, da so se zakonski mošeje preveč izpremenili. Časi se izpreminjajo, z njimi pa tudi ljudje. Ta izprememba je zdaj najbolj zadela ameriške zakonske mošeje. Američanke so imele doslej v zakonskem življenju zelo ugoden položaj in žene vsega sveta so jih zavidale. Dočim so morali mošeje pridno delati, so skrbele žene samo za svojo zunanjost, negovale so svojo kožo, izobrazile so se pa zanimale nekoliko za moderno literaturo, slikarstvo in druge umetnosti, ter za psihoanalizo.

Američan je smatral svojo življenjsko družico za boginjo, klanjal se ji je in jo častil, a ko je prišel utrujen in izčrpan po delu domov, je moral opravljati še domača dela za ženo, če ni imel toliko denarja, da bi lahko plačeval služinčad. Ameriška žena je bila dragulj svojega moža, ki je bil ponosen na njeno lepoto, čeprav samo umetno, a v nagrado za svoje delo doma in izven doma mu je žena dovoljevala občudovati njeno lepoto, razkošje, krasne obleke in pa duhovitost, če je je sploh kaj imela.

Svetovna kriza je pa naenkrat napravila konec zavidanja vrednemu življenju omoženih Američank. Gospodarska kriza je neusmiljena, ona ne pozna razlike med moškim in žensko. In v Ameriki je najbolj zadela baš razvijane zakonske žene. Kriza nima nobenega razumevanja za njihove kaprice, za drage obleke in prijetno kramljanje po slaščičarnah. Seveda so prizadete boljše polovice v Ameriki bridko razočarane in ogroče

ne. Kar ne morejo se sprijazniti z mislijo, da bi morale kdaj delati.

Možem ne bo tako lahko pripraviti žen do tega, da bi prijele za kakršnokoli delo. Dovolj je že, da morajo uboge žene zadnje čase štediti. Doslej jim je bilo varčevanje neznan pojem. Toda služek ni več masten, denarja ni, a če je možev žep prazen, ne pomaga niti lepota, niti histerično tarnanje. Ker se pa razvijane ameriške žene ne morejo tako lahko prilagoditi težkim razmeram, postajajo strahopetne in beže kakor otroci, če se česa ustrašijo. Beže iz zakonskega življenja brez pomisleka, ne da bi se zavedale, da jim to ne prinese rešitve, in da jim drugi mož ne bo mogel nuditi večjega udobstva, ker nikjer ni denarja.

Zato se je tako povečalo število ločitev zakona, da si oblasti ne znajo več pomagati in so prepustile rešitev zamočanega problema zakonskih zvez in ločitev vidi. Problem je tako resen, da so se začele pečati z njim ameriške univerze. Seveda je pa še veliko vprašanje, ali bo znala veda napraviti krizi zakonskega življenja konec. Nekateri s polnim zaupanjem pričakujejo pomoč od te strani, drugi pa že vnaprej dvomijo.

Pri univerzi v Indianopolisu so ustanovili seminar za proučevanje problema zakonske zveze iz fiziološkega, psihološkega, sociološkega vidika. Mnogi učenjaki se udeležujejo debat, zakonsko življenje proučujejo od vseh strani, toda izhoda iz kritičnega položaja še niso našli. Če se izpremene ameriške žene, da bodo znale varčevati vsaj tako, kakor znajo naše, se bo morda položaj zakonskega življenja v Ameriki zboljšal tudi brez učenih razprav po univerzah.

Berlinska kabaretna igralka Ilse Bois



se je hotela v trenutni duševni depresiji ustreliti, pa se je le lahko ranila.

Bombaž hranivo?

Če smemo verjeti listu »Scientific American«, ima človeštvo v bombažu hranivo, ki ga lahko primerjamo po redilnosti z znano sojo ali pa je celo še boljše. To sicer ni najboljša priporočila, kajti Kitajska, kjer imajo največ soje, je baš dežela najhujše in najpogostejše lakote. Ameriški industrijalec David Weson, ki velja za enega najboljših poznavalcev rastlinskih sokov in ki je ustanovil veliko podjetje za izkoriščanje bombaževih semen, trdi, da nudi to seme hranivo, združujočo v sebi redilne snovi mesa in sočivja. Weson pravi, da lahko napravimo iz bombaževih semen moko, ki je v nasprotju z moko iz soje zelo prijetnega okusa in jo lahko enako dobro spravimo, kakor žitno moko, je pa v nji dvakrat ali celo trikrat toliko dušikovih snovi, kakor v mesu. Ta moka je torej zelo redilna, a njen je itak prijetni okus se da znatno zboljšati še z enostavnimi sredstvi.

Weson izdeluje iz te moke s primesjo raznih začimb in rastlinskih snovi produkt, ki ga prodaja po 50 centov funt in ki se da parobiti kot mesna kaša, za mazanje kruha, kot nadev itd. Samo v Ameriki da bombaž toliko beljakovin, da bi zadostovale za prehrano 50 milijonov ljudi. Weson sicer ne trdi, da bi bilo to hranivo delikatesa, temveč mu zadostuje, da je redilno in zdravo, kar se pa tiče izbornega okusa je mnenja, da vodijo predobro jestvine samo k zlorabam in da torej zadostuje, da ima jed tak okus, da se človeku ne upira. Sladkoceni pa seveda že vlahajo nosove nad Wesonovim hranivom.

Odlikovana vohunka

Te dni je bila odlikovana z redom častne legije gospa Thomas Cromptonova, ki je opravljala med vojno vohunsko službo v prid Franciji. Po njeni zaslugi so bile odkrite obširne priprave Nemcev, ki so hoteli s podmornicami v Sredozemskem morju napasti zavezniško brodogevje. V listinah francoske tajne službe je bila zabeležena pod imenom l'Aloneite Skylark. Med vojno se je mudila dve leti v Španiji, kjer se ji je posrečilo izpolniti eno najtežjih vohunskih nalog svetovne vojne. Boj med njo in prebrisanim nemškim baronom, ki je poveljeval podmornicam v Sredozemskem morju in južnem Atlantiku, se je bil in odločil v San Sebastianu.

Nemci so hoteli imeti Španijo za glavno bazo svoje ofenzive s podmornicami. Cromptonovi se je posrečilo priti pod imenom Marte Richardove v naložni krog nemških častnikov in diplomatov, pa se je polastila važnih načrtov in srečno odnesla pete. V volunsko službo jo je spravilo tragično naključje. Dva tedna prej je padel njen mož v bitki na francoskem bojišču. Cromptonova se je prostovoljno prijavila majorju Ladouxu hotoč osvetiti se za smrt ljubljenega moža. Ker je bila izborna letalka z letalsko diplomno in ker gladko govori nemško, je bila takoj sprejeta. V vojni je izgubila tudi tri brate. Njen drugi mož je bil bivši uradnik Rockefellerjeve nadacije, ki se je z njim poročila po vojni, pa ji je pred štirimi leti umrl. Od takrat živi v Parizu samotarsko življenje. Pri sebi ima samo psička Floka, potomca psa, ki jo je spremljal na vseh volunskih pustolovčinah in je nekoč tekel za njo preko zasneženih Pirenejev, koder jo je vodila pot po važnih opravkih.

Emil Jannings v novi vlogi



Znani filmski igralec Jannings je nastopil v naslovni vlogi novega filma »Kralj Paulsole«, ki je bil izdelan v treh jezikih hkrati. Kralj Paulsole je vladar pravilne dežele na rivičih in ima v svojo zabavo kar 360 kraljic.

Ženski zdravnik.

— Moj mož bi brez zdravnik ne mogel živeti.
— Kaj je tak Don Juan?
— Ne, samo ženski zdravnik je.
Prava sreča.
— Pravo srečo sem spoznal šele, ko sem se oženil.
— Torej ti moram čestitati. V čem pa je prava sreča?
— V tem, da ostane človek samec.

Na cesti.

Brezposelni: Gospod, smem prositi...
— Rad bi vam dal, pa nimam niti pare.
— To je strašno! Vsak mi ostane dožan, a dolgovi zdaj nihče noče plačevati.

Koketiranje.

Deklece: Ne veš, kako moj učitelj klavirja z menoj koketira.
Priateljica: Kako pa?
— Če le napačno zaigram, me udari po prstih.

Združiti naše sportne sile ali ne?

Malo odgovora na argumente tistih, ki so prepričani združitve Ilirije in Primorja

Stvar s fuzijo med Ilirijo in Primorjem ne sme zaspiti. Javnosti je treba pokazati pravo sliko sedanega položaja v našem sportu in opozoriti na razne pomanjkljivosti argumentacije tistih v ilirijanskem taboru, ki so prepričani, da želimo združiti ljubljanskega sporta. Začnimo kar od začetka po posameznih argumentih. Najprej pozitivni argumenti.

Brez dvoma je, da ljubljanski sport nazadnje ogromno osebnim in materialnim žrtvam ni prišel naprej. Dokaz naš nogomet! V dveh zaporednih sezonah je bilo do 400 ilirijev v Primorju, da se uveljavita namraz Zagrebu in Beogradu in da zaisrta v nacionalni ligi. Izid teh dveh sezon? Po razen! Ilirija je dosegla lani menda 2 točki in zasedla zadnje mesto.

Skupna fronta v nogometu, enotno moštvo iz Ilirije in Primorja, bi doseglo drugačne rezultate. V prid in sloves Ljubljane! Ali se lahko sklicuje na ljubezen do Ljubljane tisti, ki je tako združitve prepričani?

Poglejmo uspehe Ilirije na drugih področjih. V lahki atletiki na primer. Ali more ilirijanski občini zbor, ki je bil proti fuziji, resno trditi, da fuzija ilirijanskih in primorjanskih lahkoatletov ne bi bila ogromna pridobitev za Ljubljano? Skoro na dlani je, da bi bilo državno prvenstvo za dolgo dobo let pridržano Slovincem. Ilirija sama v lahki atletiki ne pomeni ničesar, ničesar trdim, nazadnje temu, da si klub lasti ponosni naslov za Ilirijo, da je matica slovenskega sporta. Primorje ima tu neprimerno večji plus.

Pojdimo dalje: plavalni sport. Fuzija bi prinesla državno prvenstvo tega sporta za dolgo dobo v Ljubljano. Kdo je torej za in proti Ljubljani? Ilirija sama ima tenis, Primorje ga nima. Ali si upa ilirijanski odbor na dan s trditvijo, da je ta sekcija količkaj zadostno zastopala? Belo Ljubljano, ali da se je na tem polju, ko se Ilirija ne more izgovarjati z nesportnimi metodami primorjanske konkurence, kaj resnega dosegla? Zdi se nam, da se ta sekcija lahko skriva še pred mariborskimi klubi. In tako bi lahko našli, ako izvzamemo zimskosportno sekcijo, ki res dosega večje rezultate, toda zaradi individualnih uspehov dveh, treh talentiranih smučarjev, še marsikaj, kar kaže, da pri Iliriji ni v nobenem aritmetičnem razmerju faktični uspeh in pa samozavest poimnih funkcionarjev.

Položaj novega kluba bi bil finančno vse drugačen, kajti redlja bi bila enkratna, zdaj je dvakratna. Članstva bi bilo dvakrat toliko, zdaj ga je enkrat. Ilirijanske naprave bi dobile dvakrat toliko obiskovalcev (na pr. kopališče). Razen tega je treba upoštevati še nagrade za igralce kapranja itd., ki bi izostale in pri nas bi lahko uvedli pravo amatersko. Sve odkriti bi se morali na obeh straneh fanatikov, tistih, ki jim je za lastne osebnice.

Brez konkurence ni napredka, pravijo!

Ali drži ta argument? Ali pomeni pravo konkurenco tekmovanje med lokalno šibkimi nasprotniki? Ali je Ilirija pravi konkurent za Primorje in obratno? Ali Hermes? Ne! Konkurenca je v Zagrebu, v Beogradu, na Dunaju. Zato fuzija najboljših ljubljanskih sportnikov ne bi nasprotovala zdravemu napredku. Nasprotno: omogočila, postavila bi v Ljubljani na plan ta kga moštva, ki bi se sploh mogla meriti z zagrebškimi in drugimi močnejšimi, česar doslej ni bilo, kar izpričuje žalostna preteklost. Hajduki je sam — mojster na morju in vendar, kakšen konkurent. Če bi pa namesto Hajduka Split imel dva šibka kluba, ki se ne prestano lasata, potem bi pod Marjanom ne mogli govoranciti ssta je Londra kontra Splitu gradu! Brezkonkurenčni argument ilirijanov torej absolutno ne drži.

Kaj pa kvantiteta?

Ta se manj prepričuje. Najboljši dokaz za to je žalostna usoda Hermesa, ki je dolga leta producirala izvrstne igralce, a so vsi ronalali stalno v isti klub. Tu je torej kvantiteta dobila po nosu in je morala tvoriti le Kannonenfutter za močni klub. Jasno pa je, ne za vse druge. Samo eden je do nedavna imel v Ljubljani monopol na sport in drugi itak niso bili — domači!

Visoke pise ASK Primorja.

Kaj pa v temi? Ali gre res za take pasive? In če gre, ali niso bile storjene za sportne naprave in za sport? Ali je to fair, ali je žentlemensko, da matica slovenskega sporta očita svojemu tovariškemu klubu ali nevaldežnemu otroku dolgovne, ne morda sebično napravljene, trgovske, temveč dolgovne za naprave in sport, ki pri nas žal nima tistega odziva in naklonjenosti, kakor pri drugih narodih? Tako torej Ilirija očita Primorju dolgovne za sportne naprave! Ne, klub, ki kaj takega zagreši,

ne more govoriti v imenu bele Ljubljane, se ne sme pri svojih enunciacijah sklicevati na čast ljubljanskega mesta in ljubljanskega prebivalstva! To je žalostno pogravnje. Dejstvo je, da ima Primorje najlepše slovensko nogometno in lahkoatletsko igrišče z veliko modernim tribuno, ki jo je zgradilo samo. Kajpak z dolgom, kako drugače, in dolgi je klub taki investiciji ostal, i. ker pri nas ni rentabilen, kakor drugod.

Anacionalni debaki, halo!

Ilirija igra že deset let neprestano z grškimi, igrala je tudi z italijanskimi klubi, igra s koroškimi provincijalnimi klubi in je bila od teh v Ljubljani in na koroških tleh vprico naših koroških rojakov desetokrat tepena. Ničve v Ljubljani, recimo noben slovenski klub, ji zaradi tega ni očitel anacionalnega debakla. Ali so mar Nemci manjši sovrzniki našega rodu, kakor Italijani? Praga igra na Dunaju, Nemci v Parizu, ali ima to kaj opraviti z anacionalsnostjo? Srbi igrajo z Bolgari klub makedonskim provokacijam.

Zdaj o smatic slovenskega sporta

V mentaliteti Ilirije spada brez dvoma neke vrste samozavest, da se skromno izrazimo. To prihaja med drugim do izraza s samohvalno o tem, da je Ilirija matica slovenskega sporta. Brez dvoma ima Ilirija svoje zasluge. Toda pravico lastiti si ta naslov po našem mnenju nima. Pri ustvaritvi slovenskega sporta so sodelovali mnogi klubi in ne en sam in to je tudi zgodovinsko dejstvo. Med prve take klube spada SK Jugoslavija iz Gorice, ustanovljena leta 1910. Tedaj je to bil po kvaliteti igralcev prvi slovenski klub in Ilirija si je za težje tekme v Ljubljani drage volje izposojala dobre goriške igralce. V predvojnem času je težko reči, da bi bila Ilirija imela monopol slovenskega sporta. Na Goriškem je tedaj že desetletje cvetelo izborno kolestarstvo. Po vojni je vstala ožibveno Ilirija. V tej Iliriji so igrali nekdanji goriški igralci, dokler se niso osamosvojili in ustanovili sedanega ASK Primorje. To je res, ne pa tista krilatica o nevaldežnem otroku! Še celo ilirijansko ograjo so tedaj pridni goriški igralci Iliriji skupaj spravljali. In če zdaj pogledamo, kaj je Ilirija ustvarila v povojnem času in kaj so storili drugi slovenski klubi, potem je res pretirano govoriti o Iliriji kot matici slovenskega sporta. Kar zanjemo:

Plavalni sport. Kdo ga je neki ustvaril, če ne ASK Primorje, ki je v tej panogi imelo dolga leta vse monopol vse dotlej, dokler ilirijanski mecen niso zgradili njegove kopališča? Matica tega sporta je ASK Primorje.

Lahka atletika. Menda se niso pozabljene imena Perparja, Valtricia in mnogih drugih primorjanskih atletov, ki so to panogo ustvarili in jo do današnjega dne održali na zavidni višini. Matica tega sporta v Ljubljani in Sloveniji je bil in je še danes ASK Primorje.

Zenski sport! Tu bomo vendar priznali ljubljanski Ateni njeno pionirstvo.

In potem tenis. Ali lahko Ilirija trdi, da je matica tega sporta? Kje so drugi, zašlužni igralci, ki so to sport mnogo višje dvignili, kakor Ilirija, Atena, Maribor, Celje?

Res v drsalnem sportu, tu prepustimo Iliriji njeno materinstvo. A zimski sporti? To je vesnarodni sport, ki je pognal z raznih strani istočasno.

Dejstvo pa je, da ga ni slovenskega kluba, ki bi bil napram drugim klubom ravnal tako intolerantno, nestrpnost, kakor je to delala Ilirija. Nepristranski zgodovinar bo to moral poudariti kot glavni razlog za sedanji zastoj slovenskega sporta. Koliko let je Ilirija igrala prvenstvene tekme s svojimi glavnimi lokalnimi nasprotniki z ilirijanskimi sodniki! Ze samo to dejstvo meče na ta klub zadostno luč in potem: Poglejte nogometni podsavez, ali ne vidite, kako se ogromna večina slovenskih klubov zgrinja okrog ASK Primorja, pač zato, ker je ta klub pokazal fairness, ker so mu bili skupni interesi nad lastnimi! To je dokazal tudi pri sedanjem poskusu fuzije s samim SK Ilirijo.

Smo pri kraju. Predno zaključimo, ne smemo prezreti zadnjega ilirijanskega aduta, njihove trditve, da so ljubljanski klubi! Drugi klubi torej niso ljubljanski. ASK Primorje na pr., ki ima v svoji sredi manj Primorcev, kakor Ilirija! Hermes in drugi klubi, ali ste ljubljanski? Lahko se reče: smo ljubljanski delavski klub, smo meščanski klub. Vi ste klub akademikov, toda reči: Mi smo ljubljanski klub, vi pa niste! Je grda samozavest, je tisto, kar je Iliriji odvzelo simpatije baš ogromne večine ljubljancev.

Druga stran.

Zenske se češče bolj jokajo na svoji poroki kot na moževem pogrebu.

Besedo imajo naši čitatelji

Žalosten spomenik

Pred cerkvijo na vasi Gubnišče, obč. Šmarje na Dolenjskem stoji znamenje, ki je lepo ograjeno z žel. ograjo, v vznožju znamenja pa je vdolana lepa marmornata plošča in na tej je vklesalo z stilitimi črkami sledeči napis:

»Ta spomenik se je postavil v proslavo diamantne sv. maše papeža Leona XII., slavne 50 letne vlade cesarja Franca Josipa I. in v spomin prežalostne smrti cesarice Elizabete s privoljenjem milostivega knezoškofa Antona B. Jegliča in g. dekana Andreja Drobniča, a prizadevanjem gg.: Vinko Ogorelec, Fr. Lampič, Anton Škubic, Franc Petrič, Janez in Anton Zupančič, Anton Kastelic in Franc Tomc.

Pozni rodovi, spominjajte se v molitvi teh dobrotnikov

1848—1898.

Le čevlje sodi naj kopitar

Kritiki so danes v sila težkih in omejenih razmerah, zakaj stvar je taka, da jim je najbolj priporočljiv temeljit molk, kajti sicer si nakopije vse mogoče avtorske zaletosti na glavo.

Na kritično kritiko presoj kritizirani jadrno odgovarja z novo kritiko te kritike, v kateri kritično pobija kritikove navode, ugotavlja vsa mogoča dejstva sebi v prid, naglašava svojo individualno estetsko, estetsko dovršeni okus, silovite križe in težave, s katerimi se je boril, ugledno pozicijo, ki jo zavzema, kratek razpoložljiv čas in sploh tehtno imenitnost svoje osebe, ki da je nedotakljiva in izven kritičnega območja prepričljivih kritikov. Sklicuje se datje na vsa mogoča tuja pismena in nepismena priznanja, ki da jih je dobil in na katere bi se kritik seveda moral ozirati in na vse mogoče laskave kritike, o katerih bi nam oglasni oddelki časopisov lahko povedali, kotiko da so večje. Sploh z eno besedo odklanjajo vsakega, ki bi se sprdnili ugotoviti resnično vrednost dela in tim zasenčiti solnce slave, v kateri se koooperjo s svojimi dičniimi imeni. Taki kritiki da so rablji, brezobzirni in brezčutni uničevalci njihovega visokega umetniškega dela in jih oni osebno odklanjajo, kajti so resnično in sploh vzvišeni nad vsako kritiko.

Včasih se tako kar sami osebno zaletavajo v kritično osebo, prosim osebo, ne delo. Ni take vrste možem za vsebino oene, nego zpolj za osebo, ki da jo je pisala. In zarohne z zahtevami po polnih imenih in jim ni mar, da se v dnevniki s polnim imenom skoro sploh ne podpisuje. Taka zaletolost se stopnjuje zletati, ako kritik že v naprej odkloni vsako nadaljnjo polemiko, kajti je takrat jako spoštovanim gospodom avtorjem zamakneno, da jim nihče na njihove svedane ugotovitve sploh ne bo odgovarjal in lahko bruhajo ogenj in žveplo in sploh vse, kar se jim zljubi in s čimer njihova srčna kultura respolaga.

Včasih pa se najdejo drugi možje, ki jih silno zaskrbi interes »dobre stvari« in oni v njenem imenu odgovarjajo kritiku. Z »napadenim, uničenim in poraženim« kulturnim trpinom so taki ali v sorodstvu, ali v prijateljstvu, ali pa se jim uboge žrtve zasmilijo in se zato razgrejejo in napihnejo z neko poulično modrostjo, da jih rešijo iz velike sile in sramote. Torej, po njihovem prosim, ne gre takim za resnico in pravo stanje stvari, nego iz zgolj krščanskega usmiljenja napadajo kritika in branijo avtorja, da si ne bi stvari vzal preveč k srcu, kajti da je sila občutljivi itd. Zastran tega krščanskega usmiljenja jim sicer nič ne zamerni, toda jim morem zamerni, ker ga hočejo iz katolikizma in svetih knjig prenesti tudi na kritično polje, kjer nima sploh nobenega opravka, nikakor ne. In tako postane to njihovo dobro delo hkrati tudi jako klaverno.

Taki avtorski križarski vitezi, ki hodi jo v boj za poptepane in revne avtorje, pa ne vedo, da ustanova časopisnih popravk ni uvedena zato, da se nekdo le umiva, nego da istočasno demantirajo eno trditve dokazujejo resničnost in opravičenost svojih besed in njih uvedenosti. Tega pa ne vedo ali ne vedo vedeti. Naštevajo je izrabljene fraze da je kritik pisal ledeno mrzlo, uničujoče, porazno, nerensnično in nepravično, ker se mu to le tako zdi in ker mu nepristranost ni priložena in draga, ali pa se zadovoljuje z izrazi pouličnih modrijanov. Nikakor pa nimajo navade na podlagi dejstev in dogodkov ugovarjati, kajti je to že bolj koščljivo in težko. Najlažje je pač malo zagremiti in povedati, da je kritično črno belo in belo črno, okolnosti in prilike

K vorizoritvi

Res je »Cicibana« napolnil prvič gledališče do dobra — a ne pozabite, »Cicibana« živi v nas vseh naj si bomo pedagogi — ali da smo mame z malimi otročki — ali da smo mame z že odraslimi otroki — skratka, v vseh je »Cicibana« v duši — vsi ga ljubimo — »Cicibana« je enkrat naš, kot je ves Zupančič tako naš! Zato smo vsi pohiteli gledat, kako si je kdo zamislil to lepoto oživet! Pa mi verujte — objela naš je ljubka slika teh mnogih Cicibanov v gledališču — ali odrski pa ne in ne! Le »Kralj Matjaž« in »Strašilo« je kolikaj uga-lja. Prosim vas toliko otrok, pa n'č življenja n'kjer! Vse te otročke odvedite na zelene livade v pomladno solnce, pa jan recite, naj iz sebe zaigrajo prelepo »Cebelico«. Boste videli ali jo bodo pripeljali tja za drevo in »Cicibana« pritisnili za tla — ali bo njih čebelica poletavala in se bo Ciciban s strahom za njo oziral in odgovarjal!

„Cicibana“

Pa prekrasen dialog v očerovi uril Ciciban sedi kot cmok in zb' odgovarjal. Duše, duše manjka tej otroški stvarici! Vsak zastop je prazen — odmor dolg in kje pa je otroški »jaz« — na planu par tonov! Odesli nismo drugega iz gledališča kot živ-žev Cicibanov v parterju in okrog in zavest, da se našim najmlajšim, naši deci v občje premla nudi s strani gledališča. Kako polnoštevilno prihajajo — a treba tudi šepet pri odhajanju poslušati, in ta je rekel: »Ni še vsak, ki jo umetnostni strmi, sposoben tudi isto podati — osebno pa ne otrokom«. Ej, otroška dušica je problem zase — njo zadovoljiti mora biti predvsem pedagog in to dober pedagog — Delakova pa tega res nista in nista pokazala.

Dosti sem imela opravka z otroki, zato te vrstice! Da Delakova po taki nepravilni kritiki — nk — a ne bosta mislila, da imate »Trboveljski slavček« in naj kar reje doma ostaneta. Tu je naš »Ciciban« ostal vzlic temu lep, ni mu obeležja njih mojstrovina slika — a drugje, zlasti v Zagrebu, bi ga bilo za škoda kazati! Kot rečeno — to niso »Trboveljski slavčki«. — Saj že res nobeni kritiki ni več verjeti — vse vprek se samo hvali — a kar se tiče otročkov, pa moramo ostati na tem — dajte jim iz najboljšega le najboljše — ne kvarite globokih zamislov.

Taki so pomenki med nami in javnost naj zazna golo resnico iz teh besed.

Marija Zirovnikova.

O problemu spolne kuge

Zakonski predlog, ki posega v najintimnejše doživljaje človeka, je v nekem delu tiska izzval živahno odobravanje, v drugem pa nasprotno, namreč molk, ki si ga lahko tolmačimo tako ali drugače. Problem je star, kakor svet in menda ne bo nikdar dokončno rešen, dokler bodo ljudje živeli. Stara Kartagina, Babilon, Rim, antična Grčija so poznali kurtizane, ki niso bile nič drugega, nego so v modernem svetu prostitutke. Kurtizane so bile tolerantne vedno, pa v moderni izdaji tudi pri nas v vseh delih države, razen v naši bornovini. Izredno je koščljivo to vprašanje, vendar pa si ga ogledimo od vseh strani objektivno, brez definicije: za ali proti.

Kasernirana prostitucija je posledica rapidnega razširjanja veneričnih bolezn. Zenske, ki se tajno bavijo s prostitucijo, so brez vsakega nadzorstva oblasti in, kar je še najvažnejše, zdravnikov. Da bi se vse to omogočilo, so bile ustanovljene javne hiše, v katerih vsako dekle večkrat tedensko zdravnik pregledajo in v primeru bolezni takoj izločijo. Javne hiše so uvedene skoro po vseh mestih tudi najkulturnejših držav. Res je, da so tudi izjeme, vendar pa redke in je problematično, so li dosegle svoj cilj in torej opravile same sebe. Imam pred seboj statistiko veneričnih bolezn iz skoro vseh delov Evrope. Gole, suhoparne številke so, povedo pa izredno mnogo.

Kjerkoli je bila kasernirana prostitucija ali sploh prostitucija v kakršnikoli obliki, razen tajne seveda, ukinjena, se je procent veneričnih bolezn frapantno povečal, ker se je pač pričela širiti tajna prostitucija. Strašnih posledic veneričnih bolezn pa ni treba opisovati, ker so dovolj znane. Vzemimo nedavni primer v Nemčiji. Pruska je pred dvema mesecema zahtevala od oblasti reglamentiranje prostitucije. Gotovo ni ta zahteva rojena v trenutnem razpoloženju, pač pa nedvomno po vsestranskem preudarku in razglabljanju. In Nemčiji menda nikdo ne odreka kulture.

V naši državi so venerične bolezni zelo razširjene, mirno pa lahko trdim, pre-dobro poznavajoč posamezne dele države, da se bodo še bolj razširile ko bodo uinjene javne hiše. Oddvojimo pri tem problemu vse humane in kulturne ozire, pa bomo zgolj praktični. Javne hiše bodo ukinjene, venerične bolezni se pa še bolj

razpasejo. Bosta li humanost in kultura s tem dejstvom potolaženi in pomirjeni? In ko bo leto dni pozneje izšla statistika o rapidnem širjenju spolnih bolezni, mar bosta potem humanost in kultura to lečili. Večje zlo v narodu je venerična bolezen, nego li javne hiše, ki so potrebno zlo in ki jih skušajo že vsaj 2000 let vsi mogoči narodi odpraviti, pa vedno brezuspešno. Ni glavno odpraviti javne hiše, nego je glavno preprečiti razširjanje bolezni. Samo policije bi nam mogle iskreno povedati žalostne statistike o težki borbi, ki jo vodi iz dneva v dan s tajnimi prostitutkami. Po odpravi javnih hiš bo njihov kader še povečan. Rešitev je izredno težka. De-klie, ki je zašlo, je težko vrniti na pravo pot. In če se to včasih tudi posreči, je največkrat le navidezno. Če svet v dveh in več tisočletjih in v mnogo boljših razmerah, nego li današnje, ni mogel tega zla odpraviti, je dvomljivo, če se bo to danes posrečilo. Navidezno da, kajti zakon bo to preprečeval, vendar pa v praksi to neizvedljivo, ker bo tajna prostitucija cvetela, kakor nikdar prej. To potrjujejo dejstva.

Nasprotno pa je izredno opravičeno, da bodo odslej zakoni morali predložiti zdravniška spravevala o zdravju. Tu bi ne bilo potrebno le pri veneričnih boleznih, nego pri vseh brez razlike. Enako potreben in upravičen je predlog, da se bo vsak venerični bolnik moral dati zdraviti od zdravnika in biti pod kotrolo.

Problem prostitucije pa je tako pereč in razsežen, da ga ne bo mogoče rešiti z zakonsko odredbo v kratkem času, nego morda šele v enem ali dveh desetletjih. Prenagljenost bi mogla iz enega zla napraviti še večje. In tega se moramo najbolj bati.

Spectator.

Širokogrudnost s kajenjem

Nekadilci bodo zelo veselje odredbe, da se zaradi nazadovanja prodaje tobacnih izdelkov ukine prepoved kajenja v kinematografih, tramvaju itd. To bo lepo in prijetno! V kinematografu je navada, da imajo obiskovalci suknje in kluboke kar v naročju, pa se bo lahko zgodilo, da bo gospoda pred menoj za menoj in še na levi in desni kadila, nekadilec naj pa požira poldrugo uro tobacni dim. Doslej je bil kl, no poleg kadilšča še edini kraj, kjer ni bilo treba vdihavati po tobacnem dimu po kvarjenem zraku. V času, ko se zahteva ustanovitev protituberkuloznih dispanzerjev, smo uvedli nekakšno obvezno kajenje. Seveda zaveda še ni tako tragična, ker se bodo morale uprave kinematografov odločno upreti kajenju v kinu in ker so menda tudi ljudje sami po pretežni večini toliko pametni, da ne bodo kadili tam, kjer to niti najmanj ni umestno. Če bi bilo sploh mogoče resno govoriti o tem, da se bo odslej po kinematografih kadilo, bi morale uprave poskrbeti kadilec za posebne prostore in pa temu primerno preurediti dvorane, kar je za združeno s tako velikimi stroški, da ni vredno o tem izgubljati besed. Bo pač najpametnejše, da ostanemo pri starem in da bomo kadili raje zunan.

Seveda pa bo nekaj takih, ki jim bo ta odredba dobrodošla. To se je pokazalo že oni dan v tramvaju, ko je neki gospod nemoteno kadil in na opozorilo sprevidnika, da v tramvaju ni dovoljeno kaditi, samozavestno odgovoril, da je že izšla odredba, ki dovoljuje kajenje povsod. Ali res ni mogoče ostati nekaj minut brez cigarete? Tu, di po gostilnah imajo nekateri navado, da puhaajo dim na kruh, a gost, ki sede poleg, zneje k isti mizi, dobi za prigrizek s to, bakom prepomem kruh. Prestrastnim kadilec bi priporočali tu in tam malo več občutnosti do nekadilcev.

Nekadilec.

Dve siroti

— Glas s Kodeljevega. V trikotu, kjer se steka Gruberjev kanal v Ljubljano, je zrasla v zadnjih letih lična nova naselbina, do katere je najbližja pot v mesto ob Ljubljani mimo Mladinskega doma. Pot vodi čez visok nasip navaženega materiala iz Ljubljanične struge in je mestoma prav nezvarna. Mnenja smo, da je dolžnost podjetja »Slograda«, da to pot oziroma ozko stezo primerno razširi in jo tudi zavaruje s primerno ograjo. Pristojna občina pa naj poskrbi, da bo pot tudi boljše razsvetljena. Obračamo se tudi na mestno občino ljubljanskega s prošnjo, naj nasuje pot od Mladinskega doma mimo prislone delavnice do cukrarne, kajti prebivalci s Kodeljevega tonemo v blatu in brozgi.

K Pupinovemu življenjepisu

V sobotnem »Narodu« je g. Fr. G. v svojem članku opozoril na Prešernovo pesem, ki je izšla tudi v slovenskem prevodu Pupina. Dovoljimo si k temu vprašanju kratek pripombo:

»Pupinovo« delo je izšlo tudi v srbohrvatskem prevodu v izdanju Maticе Srpske. Tudi v tem prevodu, izdanem pred našim, je omenjena pesem. Ker sem bil zelo razdoveden, kako je to prišlo v Pupinovo knjigo (spoznal sem takoj Prešernovo pesem), sem na to opozoril avtorja knjige. Pupina, ki mi je odpisal med drugim tudi naslednje: »Veša primedba o kritiki pesme, koja se nalazi na 259 strani srpskog prevoda moje autobiografije vrlo je zanimljiva. Ja nisam odgovoran za tu kriticu: odgovoran je prevodilac moje autobiografije. On je trebao dodati da je kriticu uzeta iz Prešernove pesmi.« Jasno je torej, da se je prevajalec poslužil Prešernovega teksta zato, da bi poživil knjigo Anglešk original mi sicer ni znan a iz navedenega pisma sklepam da je slovenski prevod napisan po izdanju M. S.

Samozavestni Saša

Tovariši so sem ter tja prekinili učenje in govorili:

— Saša, ne norčuj se! Uči se, tepec, zakaj sicer boš pri izpitu padel, kakor si dolg in širok.

Saša Buzikin pa je prezirljivo mugal s svojim mesnatim nosom in cinično vpraševal:

— Ka-a-aj! Komu pa pripovedujete? Meni?

— To se ve, tebi! Komu neki?

— In padel da bom, pravite?

— Kajpak!

— Čemu neki?

— Ker se ne učiš. Brez tega pa ne prideš na univerzo.

Saša Buzikin je pljunil na tla in zagonetno dejal:

— Eni pridejo, drugi pa ne pridejo.

— Nam se pa zdi, da kar preveč veruješ v svojo srečo.

— Ali naj mar dvomim? To je zame povsem jasna in razumljiva stvar.

— Le ne zanašaj se preveč na to svojo srečo. Saj vendar ab-so-lutno nič ne znaš.

— Samozavestni Saša je osorno odvrnil:

— Pri izpitu bodo že vedeli, kdo zna

in kdo ne zna... koga lahko sprejmejo in koga ne. S tem si le nikar ne belite glave.

— Vse to je res, toda, saj boš vendar molčal ko grob.

— Nič zato! Bom že kaj zini! Morda se bo pa na naša kakšna besedica. Sicer se pa na vse take izpite požvižgam. Kje so že tisti časi, ko so razni razvajeni sinčki... Saj ni, da bi govoril... Skratka, boste že videli!

Vse do izpitol je samozavestni Saša hodil okoli, se praskal po svojem mesnatem izrastku in z odkritim sočutjem opozoval tovariše, ki so sedeli pri knjigah ter tiščali svoje razkužtrane glave v algebro.

Naposled pa je vendarle napočil dan Buzikinovega zmagoslavlja.

— Buzikin Aleksander, izvolite sem-kaj!

Saša je prezirljivo skrivil ustnice in stopil k izpraševalni mizi. Vsem je zastala sapa.

Profesor se je popraskal s svinčnikom po nosu in stavil običajno vprašanje:

— Ste član stranke?

Oči Saše Buzikina so se zmagoslavno zaiskrile.

— Od l. 1922. dalje sem član komunistične omladinske organizacije! se je odrezal in očinil vse z uničujočim pogledom.

dom. — Mimo tega pa sem proletarskega pokolenja. Oče dela v Putlovih tovarnah, mati pa je kmetica iz rjazanske gubernije.

Profesor se je široko in zadovoljno zasmel:

— Izvrstno! Torej stoprocentni proletarec. Da bi le še mnogo takih prišlo sem!

Saša Buzikin se je ponosno ozrl okoli sebe in vprašal:

— Lahko grem!

— Kako to mislite? Je ves začuden vprašal profesor in si pomel roke. Nasprotno, kar takoj vas pričnem izpraševati.

Samozavestni Saša je pobledel.

— Saj sem vendar... že od leta 1922... proletarec... Saj nisem kak meščanski sinček... Imam...

— To je vse hvale vredno. Nu, tem bolj, ali nam lahko poveste, koliko je a plus b na kvadrat? Him... Tega ne veste. A čemu je enaka vsota kvadratov nad obema katetama? Tudi tega ne veste... Nu, morda boste kaj vedeli o skladnosti trikotnikov? Ali prav ničesar ne veste? Lahko greste, Buzikin!

In zagoreli Buzikin je šel v skupno stanovanje, legel na klop in se bridko zjokal.

Drugi dan je že besno premeleval geometrijo.

Dve siroti

— Glas s Kodeljevega. V trikotu, kjer se steka Gruberjev kanal v Ljubljano, je zrasla v zadnjih letih lična nova naselbina, do katere je najbližja pot v mesto ob Ljubljani mimo Mladinskega doma. Pot vodi čez visok nasip navaženega materiala iz Ljubljanične struge in je mestoma prav nezvarna. Mnenja smo, da je dolžnost podjetja »Slograda«, da to pot oziroma ozko stezo primerno razširi in jo tudi zavaruje s primerno ograjo. Pristojna občina pa naj poskrbi, da bo pot tudi boljše razsvetljena. Obračamo se tudi na mestno občino ljubljanskega s prošnjo, naj nasuje pot od Mladinskega doma mimo prislone delavnice do cukrarne, kajti prebivalci s Kodeljevega tonemo v blatu in brozgi.

Minister Bodač

Filipina

Roman

— Kam pa? — je vprašal varenin-
jeni Lempereur.

— Kam? V Vatikan, kam neki.
In skrivaj sta odšla, dočim je gledal Grenadier z balkona parado fašistične milice. Črno čepico je imel po strani, eno roko je držal na hrbtni, drugo pa pod telovnikom, in razmišljal je: »Massolini... Napoleon... Da... seveda... Zakaj pa ne Grenadier?»

XVII.

Komaj so knjigotrožci drugo jutro odprli, je poslal Grenadier Rafaela kupiti »Cezarjevo življenje« in »Življenje Napoleona«. Obe knjigi je prečital v eni sapi. On, sicer tako zgovoren mož, je bil ves dan zatopljen v najvažnejše probleme! Grofici, ki ga je vpraševala, kako mu je ugajala parada, je odgovarjal izmikajoče, ko je pa začela povelečevati Ducejev govor, je samo majal z glavo. Izprehajal se je po veliki galeriji, v čelo so se mu zajedle globoke brazde, roke je držal na hrbtni in šepetal je zmedeno: »Rubinon... 18. brumaire... Zborovanje

300... Vstal se je v svoj kabinet, pogledal v knjigo, ležečo na mizi in odpral na strani s sliko Bonaparte kot prvega konzula. Potem je odšel v spalnico, stopil pred zrcalo, zavzel pozno »Malega kosposeta« in se dolgo ogledoval.

Pri večerji so si vsi betili glavo, kaj tiči za to nenavadno molččnostjo, pa ni nihče vedel. Grenadierka je govorila o tem, da je migrena naravna posledica narodnih svečanosti vobče in spominjala se je, kako silno je bolela njenega moža glava tistega dne po prihodu carja Nikolaja v Pariz.

— Takrat sem se celo bala, da z njegovimi možgani ni vse v redu. Teofil je kričal vso noč »živjo car!« in ves naslednji dan ni govoril nič drugega, nego da se bo dal naturalizirati za Rusa. Morala sem mu dati mrzle obkladke in kimin.

— Jasno je, — je dejala grofica, — da ognjevitega pogleda našega Duceja ne prenese vsak. Poznam ljudi, ki jih je njegov pogled kar oмамil, da se jim je zmešalo.

Poiskala je z očmi sanjari Grenadierov pogled in pripomnila: — Zlasti ga pa ne preneso njegovi sovražniki.

Grenadier se ni zmenil za te čenče. Ni ga mučila migrena, ni se mu zmešalo, temveč je imel polno glavo

državnih prevratov in vladnih izprememb. Če je hrepenel naslednjega dne, ko je stopil pred jasno obličje neomejenega gospodarja 40.885.207 slovenskih bitij, med njimi tudi enega kralja, ene kraljice in enega prestolonaslednika, če je sploh po čem hrepenel, ni hrepenel po mrzlih obkladkih, niti po kiminu, temveč po samozavesti, po odločnosti, po pogumu.

— Kaj, — je pomislil, — ustvaril sem Veliki Bazar, obudil »Revijo naše dobe« in obvladal mnenje dobrih sto tisoč čitateljev, in s tem naj bi bilo moje poslanstvo končano?... Beži no, beži, Grenadier, ohrani zdravo pamet in orlovski vid!

Tako je sanjaril v jedrini pred krasnimi gobelini, predstavljajočimi Psiho, ki nenadoma zagleda Amorja. Njegov pogled pa ni veljal niti nežnemu dekliškemu telesu, niti spečemu obrazu mladega boga. Zrl je daleč tja za njuno posteljo, a luč, goreča v rokah one Radovednice, je svetila na Pariz, na Pariz, poln narodnega navdušenja, poln vojaških parad, vojaških godb in vzkljkajočih množic, svetila je na balkon slavnostno okrašene- ga pariškega magistrata, kjer stoji Grenadier in govori nepregledni množici. Grenadier, klicajoč v presledkih med grozniki »viva!« in marseljezh: »Pariško ljudstvo, si pripravljeno zma-

gati? — »Da, da!« — odgovorja ljudstvo. Vitra diktature, ki je besnela nad Evropo, torej ni prizanesla niti mirni usodi tega vrliga pariškega trgovca. — Samo da bi mi bila dana prilika, — je razmišljal Grenadier. — Prilika... da, v tem je vsa stvar. Razmišljal je in si belil glavo, da bi se spomnil na Cezarjev, Bonapartov in Mussolinijev začetek. Mislih je tako napeto, da so se mu napele žile na sencih, oči so se mu zaiskrile, nos pa pobledel.

— Križ božji! — je vzkljknila Grenadierka, — saj se mu bo že zmešalo! Zenim glas ga je zdramil iz zamisljenosti.

— Aha, jo že imam! — je vzkljknil, kot da so mu ženine besede odprle oči. Zdela se je, da mu je naenkrat šnila v glavo srečna misel, ki jo je težko pričakoval.

— Zasedi glavno mesto? Ponoviti pohod na Rim?

— Kaj? — je vprašala grofica Colozzolo presenečeno. — Kaj pravi? Grenadier je za hip umolknil. Na vratu in na sencih so se mu žile napele.

— Ne! — je zakričal in nardil s pestjo po mizi. — Samo eno je nam potrebno: revolucija!

— Kako, kaj? — je vprašala grofica. — Una rivoluzione?

— Da, madame. Poštena revolucija, da bi oopihala to kanajol!

— Questa canaglia? Grofici obraz je postal naenkrat zelen, le nekaj rdečila je bilo še ostalo na njem.

Vsi so vstali. Toda proti svoji navadi Grenadier ni odšel v salon, temveč z ženo in hčerko naravnost v svoje stanovanje.

— A! — je vzkljknila grofica, ko je ostala sama, — končno se je ta človek izdal. No, zadela sem temo. Jutri dam ta dva človeka z njuno deklino vred pognati iz Italije.

Sedla je za pisalno mizo, zložila stotisočlirski raport o revolucionarnih načrtih človeka. Grenadier po imenu, ognrnila je haljo in plazeč se ob zidu je hitela z njim na policijo; spotoma je pa že sanjala o ljubavni noči, ki z njo nagradi Rafaela za to, da ji je preskrbel tako masten zaslužek.

XVIII.

Rafaelo se je premetaval po svoj tesni postelji v hotelu dei Spinaci; sanjal je zdaj prijetne, zdaj težke sanje. Zdal je bil v deželi ljubezni s svojo ljubljeno Filipino, ki se je lahko z njo naslajal, kolikor je hotel, zdaj zopet je slišal strašna Ducejeva bojna povelja in videl sebe, kako pobija Filipinine prijateljice in kako zadene potem smrtonosna kroglja tudi njeega.



Iskrlujejo se najnovejši modeli otroških in igraških vozičkov, tričiklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Večika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlova c. 4.

Mag. št. 565-383/1933

RAZPIS

Ljubljanska gradbena družba, d. z. o. z. v Ljubljani je z vlogo z dne 9. februarja 1933 zaprosila za stavbno dovoljenje, da more izpeljati položitev železniškega tira za odvažanje v Ljubljanični strugi izkopanega materijala v bivšo Ravnikarjevo jamo ob Linhartovi cesti.

Trasa tira bi šla iz Ljubljanične struge v Lipičevo ulico, šmartinsko cesto, železniški podvoz, nova Vilharjeva cesta, Robbova ulica in Ravnikarjeva jama.

Na osnovi §§ 2 in 89. gradbenega zakona razpisuje podpisano mestno načelstvo kot gradbeno oblastvo I. stopnje v Ljubljani lokalni ogled in razpravo na licu mesta za

ponedeljek, dne 13. februarja 1933 ob 9. uri dopoldne

Sestanek komisije ob 9. uri na šentpeterskem mostu.

K lokalnemu ogledu in razpravi se vabijo vsi zainteresirani s pozivom, da se osebno ali po svojih pooblaščenih udeležijo razprave in prijavijo svoje pomisleke ali ugovore. Po zaključitvi razprave se ti ne bodo več upoštevali, razen ako bi bili podani zgolj v javnem interesu.

Načrt trase je na vpogled v običajnih uradnih urah v soboto dne 11. februarja 1933 pri gradbeno-pravnem referentu mestnega gradbenega urada (soba št. 9). Tamkaj se podajo tudi eventualni ustni ugovori na zapisnik.

V Ljubljani, dne 10. februarja 1933.

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI,

Sef oddelka: ING. PRELOVŠEK, I. r.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska c. 16

»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgradbah kakor tudi pri starih najsolidneje in po zmernih cenah. 119/1

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znankol se odgovarjamo. Najmanjši oglas 5—

SLUŽBE

ABITURIJENT UČITELJSKA
brezposelni, želi kakršnokoli začasno pisarniško zaposlitev v Mariboru ali Ptuj, oziroma službo domačega učitelja, in- struktorja za osnovne in sred- nješolske predmete ali podobno. S. Horvat, učit. abit. — Vurberg. 1048

MLADA GOSPODICA
simpatična, pridna, poštna, trgovsko in gospodinjstvo izobrazena, z mnogoletno prakso, vajena vsake kuhe, šivanja, pranja, likanja, pospravljanja sob, želi kakršnegakoli mesta. — Ponudbe pod »Res marijiva 1076« na upravo »Slov. Narod.«

MESTO TAJNIKA
eventualno pisarniške pomočnice razpisuje Gostilničarska za- druga ljubljanska. V obzir se bo jemalo le na zaupanja vredne osebe s primerno splošno izobrazbo in stvarno izkušnostjo. 1063

MLADENIČ
gre samo za hrano in stanova- nje s podjetju, kjer bi se iz- učil v šofiranju; mehaniko do- bro pozna. Ogorelec, Škofljica. 1065

KUPIM

VLOŽNE KNJIZICE
ljubljanke Mestne hranilnice do Din 5000.— kupim. — Na- slov v upravi »Slovenskega Na- rod.« 1055

MALI OPEKARSKI
IN PARNI STROJ
kupim. Ponudbe na: Kofol, Cvibile 4, pošta Trebnje, Dolenj- sko. 1071

GOSTILNIŠKE MIZE
(okrogle) in stole v dobrem stanju takoj kupim. — Ponud- be na upravo »Slov. Narod.« pod »Dobro ohranjeno 1073«.

PRODAJ

VEČ SPALNICO
proda Visil, Škofja Loka. 1066

VSLED ODHODA
prodaja naprav brezalcoholnih pijač s steklenicami. Cena 14 tisoč Din. — Povalej, Celje, Ispavčeva 3. 1049

PRESANO SENO
1 do 2 vagona, sladko in pol- sladko, po ugodni ceni prodaja Josip Druškovič, Slovenjgra- dec. 1014

PUHAŠTO PERJE
Din 15.—, čohano Din 32.—, puh Din 140.— kg, ter

VOLNO IN ZIMO
za modroce prodaja izredno poceni: Šega, Wolfova ulica 12 (dvorišče). 761

OTROŠKI VOZIOEK
modern, na peresih, malo rab- ljen, prodam. — Franc Bokav- šek, Kodeljevo-Štepanja vas št. 57. 1035

ZAJTRKOVALNICO
z delikatesno in gostilniško pravico ter vilo v Ptuj prodaja Plauc, Maribor, Aleksandrova št. 17. 1070

NEPREMIČNINE

2000 kg KRMILNE PEŠE
prodam. — Šimenc, Ižanska cesta. 1077

FOTOGRAFSKI ATELJE
s hišo in vrtom odda v najem foto Verderber v Kočevju.

PEKARIJO
v lepem trgu oddam. — Poja- snila: Lach, Zlata, Hrvatsko Zagorje. 1069

POZOR!
Na prodaj so tri hiše ob Du- najski cesti proti Ježici, v em- se nahaja dobro vpeljana pekari- ja. Poleg tega je na prodaj več stavbnih parcel pod ugod- nimi pogoji. Natančna poja- snila daje lastnik kopaljšča Je- žica. 1520

Večja množina makulaturenega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

NOVO HIŠO
s 4 sobami, in velikim sadnim vrtom oddam v najem ali pro- dam. — Hostnik, Videm. 1050

KAVARNO V PTUJU
oddam ugodno v najem. Več se poizve v hotelu »Slov.« v Ptuj. 1061

DVE POSESTVI
blizu kolodvora prodam. — Po- jasnila: Košanovič, Zagreb, Be- rislavičeva 15. 1068

POSESTVO
do 50 oravov kupim v okolišu Maribora. — Aobaba, Zagreb, Gortanova 27. 1067

STANOVANJA

SOLNENO STANOVANJE
dveh sob, kabineta, kuhinje in druge prtipiline, lepo, oddam s 1. majem. — Prešernova uli- ca 13, Zelena jama. 1062

DVOBONO STANOVANJE
oddam. — Kolezija, Devinska ulica 7. 1074

DOPISOVANJE

MLAD GOSPOD
želi znanja s samostojno gospo- dično, vdovo ali ločenko. Samo resne ponudbe z naslovom je poslati na upravo »Slov. Narod.« pod »Osamljenost 1072«.

ZIVALI

KANARČKE, PAPIGE
in vse vrste ptic pevk, golobe, kunce, zajce, srne, lisice, vidre in druge živali kupuje stalno »Peragrad«, Zagreb, Draškovi- čeva 1. 1036

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MU- ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 9/L

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktorije palače«)

POZOR, TAMBURASI!
Izšel je venček slovenskih pe- smi. Tudi druge partiture, no- te, šole, žice, najcenejše tam- burice, dosite pri J. Stjepušin, Zagreb, Frankopanska ul. 16. 1053

RAZNO

OBLEKE in SUKNJE
kupite najbolje pri A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 11/1

MODROCE
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje
IGNACIJ NAROBÉ,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (»Pr« Levu). 25/1

POHISTVO »SAVA«
najceneje:
šperane spalnice Din 6500.—
pleskane spalnice > 2100.—
omare, pleskane > 425.—
postelje > 225.—
kuhinje kompletne > 950.—
kuhinjske kredence > 475.—
Vse drugo pohištvo se dobi najceneje in na obroke. Spreje- majo se vsa popravila po kon- kurenčnih cenah.
Mizarstvo »SAVA«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18, Dunajska cesta 36, Miklošičeva cesta 6. Telefon 27-80. 13/L

ZA POVEČANJE OBRATA
slačičarske stroke in otvoritev slačičarne v Ljubljani iščem družabnika s primernim kapi- talom. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod.« pod »Dobro ido- ča obrt 969«.

Prijatelj, al' več kje bo fletno nocoj?
»RI STEFANU, h KLASKU
pojdi z menoj.
Tam bo zabava domača
Muzika, špehovska in dobra
pijača!

Oglejte si!
zalogo moških klubukov. Kras- na izbira, nizke cene: preobli- kovanje 25—45 Din.

FRANC BERNIK
družba z o. z.,
Dunajska cesta št. 14
vhod poleg trgovine Agnola.

PREMOG, DRVA, KOKS
najboljše kakovosti najceneje:
RUDOLF VELEPIČ, Ljubljana VII, Jernejeva cesta št. 25. Telefon 2708.

STROJEPISNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in izvežbanec. Vpisovanje vsak dan. Učne ure od 6. ure dalje. Šolnina nizka. — Christofov učni zavod, Ljubljana, Domo- branska c. 15. 587

DELO

more v teh težkih casih vsak dobiti še najlaže z ureditvijo pletenja na domu. Dajemo sprti de- to vsakemu, ker prevze- mamo izdelane pletenine, dobavljamo prejico (vol- no) in izplačujemo me- zdo za pletenje, kar do- kazuje mnogo zahvalnih pisem. Ako hočete delati in zaslužiti, se obrnite zaupno za brezplačne prospekte na firmo:
KOMAČA PLETARSKA INDUSTRIJA
IOŠIP KALIŠ, Maribor, Trubarjeva 2, odd. 27.

Afrik modroce iz dobrega blaga



spalne fotelje in otomane izde- luje po konkurenčnih cenah in po naročilu
SITAR KAROL
Ljubljana
Wolfova ulica št. 12
(dvorišče), telefon 28-10

MALI OGLASI

V »SLOVENSKEM NA- RODU« SO NAJCENEJ- SI NAČIN OGLASEVA- NJA.

Vsaka beseda stane samo 50 par brez vsake druge pristoj- bine.
Naroča se lahko tudi v nasled- njih podružnicah:
MARIBOR, Grajski trg št. 8;
CELJE, Kocenova ulica št. 12;
NOVO MESTO, Ljubljanska c.;
JESENICE, Ob kolodvoru 101.

POSUŽUJTE SE UGODNE PRILIKE!
»Slovenski Narod« je edi- ni slovenski popoldanski dnevnik.

TIŠKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TIŠKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČ BARVNI TIŠK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKÉ ZAKLJUČKE, POROČNA NAZVANILA IN VABILA

NARODNA TIŠKARNA

»LJUBLJANI«